

Eksperiment blant respondenter 80 år og eldre i Livskvalitetsundersøkelsen 2025

En analyse av Eldres representativitet i utvalgsundersøkelser

Elisabeth Falnes-Dalheim & Kristina Strand Støren

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2026/10

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 29. april 2026

ISBN 978-82-587-2094-9 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne publikasjonen omfatter dokumentasjon og analyser knyttet til et eksperiment gjennomført i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 blant personer 80 år og eldre. Formålet har vært å undersøke om alternative svarmoduser og kontaktstrategier kan gi høyere svarprosent og bedre representativitet i den eldste delen av befolkningen.

Bakgrunnen for eksperimentet er at tidligere analyser har vist lav svarprosent og betydelige frafallsskjevheter blant de eldste i Livskvalitetsundersøkelsen. Dette svekker kunnskapsgrunnlaget om helse, sosial kontakt og livskvalitet i en aldersgruppe som er viktig i den offentlige statistikken. I eksperimentet ble det derfor testet selvutfylling av web- og papirskjema, samt ulike kombinasjoner av kontaktstrategier, herunder digital utsending, brev i posten og telefonrekruttering.

Notatet presenterer analyser av svarprosent, representativitet, frafallsårsaker og måleforskjeller mellom web- og papirskjema. Videre vurderes det om en bedre representasjon av eldre også gir mer representativ statistikk om helse, sosial kontakt og livskvalitet i den eldste befolkningen.

Prosjektet ble gjennomført på oppdrag fra Helsedirektoratet (Hdir). I SSB har arbeidet med publikasjonen blitt ledet av Elisabeth Falnes-Dalheim ved seksjon for personundersøkelser og Kristina Strand Støren ved seksjon for inntekt- og levekårsstatistikk. Elisabeth Falnes-Dalheim har beskrevet eksperimentet og analysert frafallsskjevhet og frafallsårsaker i de ulike eksperimentgruppene. Kristina Strand Støren har analysert måleforskjeller mellom web og papir, om de eldre som besvarer gjennom ulike svarmodus og kontaktstrategier skiller seg fra hverandre, og sammenliknet statistikk om helse og livskvalitet blant eldre i de ulike eksperimentgruppene.

Når det kommer til den praktiske gjennomføringen av datainnsamlingen i eksperimentet, har Elisabeth Falnes-Dalheim ved seksjon for personundersøkelser vært ansvarlig for planlegging og gjennomføring¹. Datainnsamlingen for eksperimentet gikk samtidig med hovedundersøkelsen for Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Personene som er 80 år og over som var med i hovedundersøkelsen er kontrollgrupper for eksperimentet. Seksjon for brukerkontakt har sammen med seksjon for personundersøkelser håndtert henvendelser fra respondentene underveis i datainnsamlingen.

Rapporten gir statistikkfaglige forslag til tiltak som kan øke kunnskapsgrunnlaget om helse og livskvalitet blant eldre i livskvalitetsundersøkelsen, og er også et viktig kunnskapsgrunnlag for andre undersøkelser hvor eldre personer er en del av målgruppen. Innsikten rapporten gir, kan også være nyttig i planlegging og gjennomføring av undersøkelser i andre populasjonsgrupper hvor det er flere ikke-digitale respondenter.

Statistisk sentralbyrå, 22.04.2026

Arvid Lysø.

¹ Fra seksjon for personundersøkelser har i tillegg Erdal Kilicdogan trukket og tilrettelagt utvalget, Elise Alstad og Jan Haslund har programmert skjemaene som ligger til grunn for eksperimentet og foretatt filetableringen. Anne-Kathrine Jernberg designet og laget papirskjemaet. Kristin Olsen og Oda Karin Dolve Aase har hjulpet til med utsending av informasjonsmateriell, papirskjema og påminnelser til de ulike eksperimentgruppene.

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå gjennomførte våren 2025 et eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen blant personer 80 år og eldre. Bakgrunnen var at denne aldersgruppen over tid har hatt lav svarprosent og større frafallsskjevhet enn øvrige aldersgrupper i undersøkelsen. Formålet var å undersøke om alternative svarmoduser og kontaktstrategier kunne gi høyere deltakelse og bedre representativitet, og om en kombinasjon av web- og papirskjema ville gi måleforskjeller som påvirker resultatene.

Eksperimentet omfattet et tilfeldig utvalg på 5 172 personer 80 år og eldre, trukket fra Folkeregisteret. Etter avgang var bruttoutvalget 4 996 personer. Deltakerne ble tilfeldig fordelt på 12 eksperimentgrupper. Gruppene skilte seg fra hverandre ved svarmodus (web eller papir) og kontaktstrategi (brev i Altinn, brev i posten og telefonrekruttering), og ved om digital kontaktinformasjon fra Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) kunne brukes eller ikke. Den samlede svarprosenten i eksperimentet var 25,1 prosent, men varierte sterkt mellom gruppene: fra 1,7 prosent i gruppen ikke kunne kontaktes digitalt og som fikk brev i posten og skulle svare på web, til 58,1 prosent i gruppen som er digitalt kontaktbar som fikk papirskjema og ble kontaktet både per telefon, i Altinn og per post.

Analysene viser at papirskjema gir klart høyere svarprosent enn webskjema blant personer 80 år og eldre. Dette gjelder særlig blant personer som ikke er digitalt kontaktbare, men også blant dem som kan kontaktes digitalt. Papirskjema gir dessuten et nettoutvalg som ligger nærmere bruttoutvalget når det gjelder alder, kjønn og flere sosiodemografiske kjennetegn. Respondenter som svarer på papir omfatter i større grad de aller eldste, flere kvinner, flere aleneboende og flere personer med lav utdanning og lav inntekt. Analysene tyder også på at papirskjema i større grad når eldre med dårligere helse og mindre sosial kontakt.

Telefonrekruttering og postalt brev ser ut til å styrke deltakelsen, særlig når disse kontaktstrategiene kombineres med papirskjema. Derimot gir telefonrekruttering alene liten gevinst når respondentene fortsatt må svare på web uten støtte i et fysisk brev. Et hovedfunn er derfor at høyere svarprosent blant de eldste ikke først og fremst oppnås gjennom flere digitale påminnelser, men ved å redusere de digitale tersklene for deltakelse. Dette gjelder særlig for personer som ikke kan kontaktes digitalt.

Når det gjelder måleforskjeller, finner analysene gjennomgående små forskjeller mellom web og papir for de fleste spørsmålstypene. Det er likevel påvist systematiske forskjeller i spørsmål om subjektiv livskvalitet med lengre svarskalaer. Respondenter på papir svarer her noe mer positivt enn respondenter på web. Analysene tyder på at dette i stor grad henger sammen med ulik visuell presentasjon av svarskalaene i de to modusene. Dersom web og papir skal kombineres i framtidige undersøkelser, bør skjemaene derfor utformes så likt som mulig, særlig for denne typen spørsmål.

Samlet viser eksperimentet at det er mulig å oppnå både høyere svarprosent og bedre representativitet blant personer 80 år og eldre ved å tilby papirskjema og bruke flere og gode kontaktstrategier. Resultatene tyder også på at bedre representasjon gir et mer dekkende bilde av eldres helse, sosiale kontakt og livskvalitet. Notatet anbefaler derfor at papirskjema vurderes for utvalgte grupper med svake digitale forutsetninger, og at videre utvikling av Livskvalitetsundersøkelsen legger vekt på både representativitet, kostnader og god harmonisering mellom svarmoduser.

Abstract

In the spring of 2025, Statistics Norway conducted an experiment in the Quality of Life Survey among people aged 80 and older. This age group has had a low response rate and a greater dropout bias over time than other age groups in the survey. The purpose of the experiment was to investigate whether alternative response modes and contact strategies could provide higher participation and better representativeness, and whether a combination of web and paper surveys would produce measurement differences that affect the results. The experiment included a random sample of 5,172 persons aged 80 and older, drawn from the Norwegian Population Register. After removing persons who have died or emigrated, the gross sample consisted of 4,996 persons. The participants were randomly assigned to 12 experimental groups. The groups differed from each other by response mode (web or paper) and contact strategy (digital letter in Altinn, letter by post and telephone recruitment), and by whether digital contact information from the Norwegian Contact and Reservation Register (KRR) could be used or not. The overall response rate in the experiment was 25.1 percent, but varied greatly between the groups: from 1.7 percent in the group that could not be contacted digitally and who received a letter by postal mail and were supposed to respond online, to 58.1 percent in the group that is digitally contactable who received a paper survey and was contacted by telephone, digitally in Altinn and by postal mail.

The analyses show that paper surveys give a clearly higher response rate than web surveys among people 80 years of age and older. This applies especially to people who are not digitally contactable, but also among those who can be contacted digitally. Paper surveys also provide a net sample that is closer to the gross sample in terms of age, gender and several socio-demographic characteristics. Respondents who respond on paper include to a greater extent the very oldest, more women, more people living alone and more people with low education and low income. The analyses also indicate that paper surveys reach older people with poorer health and less social contact to a greater extent.

Telephone recruitment and postal mail appear to enhance participation, especially when these contact strategies are combined with paper surveys as response mode. In contrast, telephone recruitment alone provides little benefit when respondents still must respond to a web survey without the support of a physical letter received by postal mail. A main finding is therefore that higher response rates among the oldest are not primarily achieved through more digital reminders, but by reducing the digital thresholds for participation. This is particularly true for people who cannot be contacted digitally.

When it comes to measurement differences, the analyses find only small differences between web and paper for most question types. However, systematic differences have been demonstrated in questions about subjective quality of life with longer response scales. Respondents on paper respond somewhat more positively here than respondents on the web. The analyses suggest that this is largely due to different visual presentations of these longer response scales in the two modes. If web and paper are to be combined in future surveys, the forms should therefore be designed as similarly as possible, especially for questions with long response scales.

Overall, the experiment shows that it is possible to achieve both a higher response rate and better representativeness among people 80 years of age and older by offering paper surveys and using several high quality contact strategies. The results also suggest that better representation provides a more comprehensive picture of the health, social contact and quality of life of older people. The recommendations based on the findings are that paper surveys should be considered for selected groups with weak digital capabilities, and that further development of the Quality of Life Survey emphasizes both representativeness, costs and good harmonization between response modes.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Bakgrunn og formål for eksperimentet	8
1.1. Om Livskvalitetsundersøkelsen	8
1.2. Lav svarprosent og mindre representativitet i aldersgruppen 80 år og eldre	8
1.3. Tidligere analyser av eldres representativitet.....	9
1.4. Eksperimentdesign	10
1.5. Eksperimentets nytte for andre respondenter med lav digital kompetanse	13
1.6. Analysene og oppbygningen av notatet	14
2. Populasjon, utvalg og nøkkeltall for eksperimentet	15
2.1. Utvalg.....	15
2.2. Innsamlingsmetode.....	15
2.3. Utsendinger	16
2.4. Feltperiode	16
2.5. Nøkkeltall	17
2.6. Svarmodus; web versus papir	18
2.7. Kontaktstrategi: telefonrekruttering	20
2.8. Kontaktstrategi: brev i posten	21
3. Gjennomgang av alle eksperimentgrupper for personer på 80 år og over	23
3.1. Formål og bakgrunn	23
3.2. Oversikt over eksperimentdesignet	23
3.3. Web som svarmodus: høye terskler og skjeve nettutvalg	24
3.4. Resultater for eksperimentgruppene med digitalt kontaktbare personer	26
3.5. Resultater for eksperimentgrupper med personer som ikke er digitalt kontaktbare.....	28
3.6. Hovedmønstre på tvers av gruppene	29
4. Frafallsskjevhet og frafallsårsaker	31
4.1. Datakvalitet og frafallsskjevhet.....	31
4.2. Frafall	33
4.3. Frafallsundersøkelse som ble gjennomført samtidig som telefonrekrutteringen.....	35
5. Når vi andre og mer representative eldre gjennom å tilby papirskjema?	37
5.1. Demografi blant eldre respondenter, etter svarmodus	37
5.2. Forbehold om forskjeller mellom bruttoutvalgene.....	42
5.3. Fordeling av demografiske variabler etter papir-/webskjema, avgrenset til digitalt kontaktbare respondenter	45
5.4. Effekt av frafallsvekt.....	46
6. Er det måleforskjeller mellom web- og papirskjema?	49
6.1. Måleforskjeller mellom modus	49
6.2. Mulige årsaker til måleforskjeller mellom web- og papirskjema	50
6.3. Vekting av tall for å redusere seleksjonseffekt	55
6.4. Spørsmål med ja/nei-svar eller få og klart avgrensede kategorier	56
6.5. Ja/nei-spørsmål som krever vurderinger	58
6.6. Sensitive ja/nei-spørsmål	60
6.7. Spørsmål om hyppighet.....	62
6.8. Spørsmål med kort, gradert svarskala	63
6.9. Spørsmål med lang, gradert svarskala.....	67
7. Når vi flere eldre med dårlig helse og mindre sosialt nettverk med papirskjema?	71

7.1.	Helse og sosial kontakt blant papir- og webrespondenter	71
7.2.	Helse og sosial kontakt blant respondenter som kan kontaktes digitalt og ikke	74
8.	Vil bedret representasjon av eldre gi utslag i statistikk om deres livskvalitet?	78
8.1.	Tilfredshet med ulike livsområder	79
8.2.	Opplevelse av mening og mestring	80
9.	Sammenfatning av analysene	82
9.1.	Oppsummering av frafallsanalyser	82
9.2.	Eldre bedre representert gjennom datainnsamling via papirskjema	82
9.3.	Måleforskjeller på spørsmål med lang svarskala	82
9.4.	Flere med dårlig helse og lite sosialt nettverk blant eldre som svarer på papir	83
9.5.	Bedre representasjon gir utslag i statistikk om livskvalitet	83
10.	Anbefalinger for å bedre svarprosent og representativitet blant eldre	84
10.1.	Tilby papirskjema til utvalgte grupper	84
10.2.	Flere og gode kontaktstrategier	85
10.3.	Godt gjennomarbeidet spørreskjema	86
10.4.	Eventuell avveining av kostnad og hyppighet av datainnsamling	86
10.5.	Bør andre lite digitale grupper også tilbys papirskjema?	86
10.6.	Overførbarhet til andre undersøkelser	87
	Referanser	88
	Vedlegg A: Figurer og tabeller kapittel 3	90
	Vedlegg B: Tabeller kapittel 4	102
	Vedlegg C: Spørreskjema frafallsundersøkelsen og telefonrekruttering CATI	118
	Vedlegg D: Utsendingstekster	127
	Vedlegg E: Eksempler på SMS tekster	131
	Figurregister	132
	Tabellregister	133
	Vedlegg F: Papirskjema	136

1. Bakgrunn og formål for eksperimentet

Kristina Strand Støren & Elisabeth Falnes-Dalheim

Denne publikasjonen omfatter dokumentasjon og analyser knyttet til et eksperiment Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført for å teste ulike datainnsamlingsmåter for eldre respondenter (80 år og eldre) i Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet. Helsedirektoratet har som del av sitt oppdrag å sørge for kunnskapsutvikling om aktiv aldring og aldersvennlige samfunn. Kvantitative undersøkelser kan bidra til å avdekke utfordringer knyttet til livskvalitet og psykisk helse blant eldre, men dette krever at man samler inn pålitelige data om de eldre. I Livskvalitetsundersøkelsen er svarprosenten lav i den eldste aldersgruppen, og frafallsskjevheten er større for denne aldersgruppen.

1.1. Om Livskvalitetsundersøkelsen

Livskvalitetsundersøkelsen gjennomføres årlig av Statistisk sentralbyrå, og er finansiert av Helsedirektoratet. Undersøkelsen samles inn gjennom et selvadministrert spørreskjema på web. Hovedformålet med undersøkelsen er å få kunnskap om livskvaliteten til den norske befolkningen og å belyse forskjeller i livskvalitet mellom ulike grupper. Undersøkelsen har ingen øvre aldersgrense. I statistikken 'Livskvalitet' på [ssb.no](https://www.ssb.no) publiseres statistikk om livskvalitet etter alder basert på data fra Livskvalitetsundersøkelsen, hvor personer 80 år og eldre er den eldste aldersgruppen.

1.2. Lav svarprosent og mindre representativitet i aldersgruppen 80 år og eldre

Ikke alle grupper i befolkningen er like godt representert blant respondentene i Livskvalitetsundersøkelsen, og personer i aldersgruppen 80 år og eldre har lav svarprosent. Den lave svarprosenten i den eldste aldersgruppen gjør at det er knyttet mer usikkerhet rundt representativiteten til respondentene i denne gruppen (Støren, Rønning & Gram, 2020; Støren & Rønning, 2021).

Det er mange i den eldste aldersgruppen som ikke kan kontaktes digitalt (mangler e-postadresse og/eller telefonnummer i Kontakt- og reservasjonsregisteret, KRR) (Pettersen & Engvik, 2022, s. 8). Det er vanskeligere å få kontakt med respondenter som ikke kan kontaktes digitalt, og det er følgelig vanskeligere for disse respondentene å besvare undersøkelsen. Den lave svarprosenten, og utfordringer med å få kontakt med og formidle webskjemaet til de eldre, øker faren for en skjevhet i frafallet i denne aldersgruppen. Dette kan føre til at besvarelsene vi får inn fra eldre er mindre representative for gruppen som helhet. Dette inntreffer når de som besvarer undersøkelsen i den eldste aldersgruppen skiller seg fra de eldre som ikke besvarer undersøkelsen.

Fordi datainnsamlingen foregår på web, kan det hende at det er de eldre med best helse, høyest digitale ferdigheter og best sosialt nettverk og tilgang til hjelp som svarer i større grad enn dem med dårligere helse, lavere digitale ferdigheter og mindre nettverk (Støren & Rønning, 2021). Invitasjonen til undersøkelsen sendes digitalt via Altinn til de fleste i utvalget. Personer som ikke kan kontaktes digitalt får i stedet brev i posten (Pettersen & Engvik, 2022, s. 9), og vi antar at disse personene har lavere digitale ferdigheter. Å motta invitasjonen per brev kan medføre en ekstra terskel for å svare, siden respondenten enten må skrive inn lenken til webskjemaet manuelt i en nettleser på pc, nettbrett eller mobil, eller skanne en eventuell QR-kode i brevet. Begge deler kan være krevende for eldre med begrenset digital erfaring. Dette krever fungerende internett og smarttelefon eller pc, og grunnleggende digitale ferdigheter. Det er grunn til å anta at en større andel eldre har lavere digitale ferdigheter og dårligere tilgang til hjelp og utstyr enn andre aldersgrupper, samtidig som variasjonen innad i gruppen sannsynligvis er stor.

1.3. Tidligere analyser av Eldres representativitet

Tidligere analyser basert på Livskvalitetsundersøkelsen

Dette notatet bygger videre på notatet '[Eldres representativitet i webundersøkelser](#)' fra 2023 (Støren & Grimstad, 2023), hvor SSB på oppdrag fra Helsedirektoratet undersøkte representativiteten til eldre respondenter i Livskvalitetsundersøkelsen. I dette tidligere prosjektet ble Livskvalitetsundersøkelsen sammenlignet med Levekårsundersøkelsen EU-SILC og EHIS (hvor data samles inn gjennom telefonintervju), og vi så da på frafallsskjevhet, representativitet og statistikk om livskvalitet, helse og sosial kontakt for den eldste aldersgruppen basert på de ulike undersøkelsene. Blant funnene i prosjektet var at frafallsskjevheten blant de eldste var større for Livskvalitetsundersøkelsen enn for Levekårsundersøkelsen EU-SILC og EHIS.

Statistikk om helse, sosial kontakt og livskvalitet i de tre undersøkelsene ble også sammenlignet, og det var forskjeller i statistikken basert på de ulike undersøkelsene. Man kunne da ikke konkludere med at forskjellene skyldes ulik grad av frafallsskjevhet, fordi forskjellene mellom selvadministrerte undersøkelser (Livskvalitetsundersøkelsen) og intervjueradministrerte undersøkelser (EU-SILC og EHIS) bidrar til store måleforskjeller.

Blant anbefalingene i notatet fra 2023 var å teste om vi når flere eldre og et mer representativt utvalg ved å tilby flere måter å svare på i Livskvalitetsundersøkelsen. Vi ønsket også å undersøke om svarene blir ulike avhengig av hvordan man svarer.

Det er særlig aktuelt å teste web og papir. Begge er selvadministrerte, og gir derfor mer sammenlignbare svar enn når man blander selvutfylling med intervju.

Undersøkelse om livskvalitet blant eldre i Bergen, kombinasjon av web- og papirskjema

En spørreskjemaundersøkelse om livskvalitet, subjektiv helse, sosiale relasjoner og funksjonsnivå blant eldre (80 år og eldre) i Bergen i 2025 (Knapstad et al., 2025) ble også web- og papirskjema tilbudt til ulike deler av utvalget. Undersøkelsen ble gjennomført av Folkehelseinstituttet (FHI). I undersøkelsen ble webskjema sendt ut til personer som kunne kontaktes digitalt, mens papirskjema ble sendt til personer som ikke kunne kontaktes digitalt. I en sammenligning av statistikk om livskvalitet, helse, funksjonsnivå og sosial kontakt mellom den digitale og ikke-digitale gruppen, fant de at det på mange sentrale variabler ikke var noen vesentlige forskjeller mellom de som ikke kan kontaktes digitalt og de som kan det. Dette gjaldt blant annet tilfredshet med livet, opplevelse av mening, tillit til andre, ensomhet, søvnproblemer og psykiske plager.

På andre utfallsmål fant de større og statistisk signifikante forskjeller, der gruppen som ikke kunne kontaktes digitalt skåret dårligere enn den digitale gruppen: dette gjaldt selvrapportert fysisk helse og funksjonsnedsettelse (utfordringer i det daglige knyttet til bevegelse, kognisjon), sosial kontakt, deltakelse i kulturelle aktiviteter og trivsel i nærmiljøet.

Undersøkelsen gjennomført av FHI har tilbudt webskjema til personer som kan kontaktes digitalt og papirskjema til personer som ikke kan kontaktes digitalt. Funnene kan bidra til informasjon om helse, livskvalitet og sosial kontakt blant digitale og ikke-digitale eldre. Siden utvalgene til web- og papirskjema ikke ble trukket tilfeldig blant personer 80 år og eldre, kan denne undersøkelsen imidlertid ikke si noe om mulige måleforskjeller mellom web- og papirskjema, og heller ikke om hvilke grupper som har høyere svarprosent i ulike modus. De testet heller ikke ulike kontaktstrategier og effekt på svarprosent.

1.4. Eksperimentdesign

SSB fikk i oppdrag av Helsedirektoratet å gjennomføre et eksperiment hvor vi testet datainnsamling gjennom papirskjema og webskjema for de eldste i Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Eksperimentet omfattet både ulike svarmodus (web- og papirskjema) og ulike kontaktstrategier (digitalt gjennom Altinn, brev i posten, telefonrekruttering). Eksperimentet ble designet for å gi informasjon om svarprosent og representativitet blant eldre respondenter avhengig av svarmodus (web/papir) og kontaktstrategier (digitalt, brev i posten, telefonrekruttering). Eksperimentet gir også informasjon om det er systematiske måleforskjeller i hvordan eldre svarer på spørsmål på web og papir. I tillegg gir eksperimentet informasjon om vi får flere svar fra eldre som ikke kan kontaktes digitalt, eldre med dårligere helse og mindre sosialt nettverk gjennom å tilby papirskjema.

Inndeling i eksperimentgrupper

Fordi vi ønsket å kontrollere effekten av kontaktstrategi og svarmodus i eksperimentet, delte vi først den eldste aldersgruppen inn i to grupper, basert på om de eldre i utvalget kunne kontaktes digitalt eller ikke (digital kontaktinformasjon og reservasjon registrert i Kontakt- og reservasjonsregisteret, KRR). De som har digital kontaktinformasjon i KRR kan kontaktes digitalt, mens de som mangler informasjon må kontaktes postalt. Denne todelingen av utvalget gjøres fordi forskjellen i svarprosent og skjevheter er svært stor for dette kjennetegnet. Støren og Grimstad (2023, s. 18) fant at skjevhetene mellom de som kan kontaktes digitalt og de som ikke kan det blir mer uttalte blant eldre med høyere alder i Livskvalitetsundersøkelsen.

Tabell 1.1 Oversikt over kontaktstrategi og svarmodus i eksperimentgruppene.

	Første kontaktstrategi	Andre kontaktstrategi	Svarmodus
Digitalt kontaktbare (Med informasjon i KRR)			
Eksperimentgruppe 1 (Kontrollgruppe for digitalt kontaktbare personer)	Brev i Altinn	Ingen	Webskjema
Eksperimentgruppe 2	Brev i Altinn og brev i posten	Ingen	Webskjema
Eksperimentgruppe 3	Brev i Altinn	Telefon ²	Webskjema ³
Eksperimentgruppe 4	Brev i Altinn og brev i posten	Telefon	Webskjema
Eksperimentgruppe 5	Brev i Altinn og brev i posten	Telefon	Papirskjema ⁴
Eksperimentgruppe 6	Telefon	Brev i Altinn	Webskjema
Eksperimentgruppe 7	Telefon	Brev i Altinn og brev i posten	Webskjema
Eksperimentgruppe 8	Telefon	Brev i posten	Papirskjema
Eksperimentgruppe 9	Telefon	Brev i Altinn og brev i posten	Papirskjema
Ikke digitalt kontaktbare (Uten informasjon i KRR)			
Eksperimentgruppe 10 (Kontrollgruppe for ikke digitalt kontaktbare personer)	Brev i posten	Ingen	Webskjema
Eksperimentgruppe 11	Brev i posten	Telefon	Papirskjema
Eksperimentgruppe 12	Telefon	Brev i posten	Papirskjema

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Gruppene som kunne og ikke kunne kontaktes digitalt ble videre delt tilfeldig inn i undergrupper, basert på kontaktstrategi i den første utsendingen fra SSB. Denne inndelingen gjøres fordi vi ville skille effekten av svarmodus og kontaktstrategi fra hverandre. I den digitale gruppen kunne vi både sende brev per post og brev i Altinn, mens for de som ikke kan kontaktes digitalt kunne vi bare

² Intervjuer forsøker å rekruttere respondentene med å ringe dem på telefonen.

³ Respondentene blir bedt om å fylle ut skjema på web via lenke og tofaktorautentisering.

⁴ Respondentene får tilsendt papirskjema i posten sammen med invitasjonsbrev for å delta i undersøkelsen og frankert svarkonvolutt.

sende brev per post. Tabellen over gir en skjematisk fremstilling av de ulike gruppene og hva slags kontaktstrategi og svarmodus vi benyttet overfor dem.

Eksperimentgruppe 1 og 10 er kontrollgrupper. For disse ble datainnsamlingen gjennomført på samme måte som i den ordinære Livskvalitetsundersøkelsen, altså som en ren webundersøkelse.

Alle eksperimentgruppene utenom kontrollgruppene (eksperimentgruppe 1 og 10) og eksperimentgruppe 2 ble kontaktet på telefon. Dette gjør det mulig å måle om telefonkontakt øker svarprosenten for selvadministrerte undersøkelser, både på web og papir. Formålet med telefonrekrutteringen var å stimulere personer til å svare på undersøkelsen gjennom den svarmodus de har mottatt (web eller papir).

Av gruppene som ble kontaktet på telefon, ble eksperimentgruppe 11, 3, 4 og 5 ringt av en intervjuer *etter* at de mottok skjema på web eller papir, dersom vi ikke mottok svar på undersøkelsen innen en viss tid. Derimot ble eksperimentgruppene 6, 7, 8, 9 og 12 ringt av en intervjuer som skulle rekruttere til deltakelse *før* de mottok spørreskjemaet. Avhengig av hvilken undergruppe respondentene tilhørte, sendte vi deretter enten webskjema eller papirskjema til alle respondentene i disse gruppene.

Eksperimentgruppene 5, 8, 9, 11 og 12 fikk papirskjema, mens de øvrige eksperimentgruppene fikk webskjema. Hver deltaker i eksperimentet ble tildelt én måte å besvare undersøkelsen (web eller papir) etter hvilken eksperimentgruppe de tilhørte, og kunne ikke besvare på annen måte.

Frafallsundersøkelse

Intervjuerne skulle, i tillegg til rekruttering, stille enkelte spørsmål til de som takket nei, om hvorfor de ikke ville delta. Formålet med frafallsundersøkelsen var å finne ut om manglende deltakelse skyldtes måten undersøkelsen ble gjennomført på (web eller papir). De som ikke ville delta ble derfor spurt om de trodde de ville deltatt dersom de kunne valgt en annen måte å svare på, f.eks. web, papir eller telefonintervju. Funn fra frafallsundersøkelsen er omtalt i kapittel 4.

Randomisert design

Ved at vi randomiserte utvalget i 12 undergrupper, fjernet vi risikoen for systematisk skjevhet. Når man tilfeldig fordeler respondenter i ulike grupper, balanserer man både kjente og ukjente variabler som kan forstyrre sluttresultatene. Randomiseringen øker altså sannsynligheten for at gruppene er representative for populasjonen av eldre, og øker dermed både den eksterne og interne validiteten (Slack & Draugalis, 2001). God ekstern validitet bidrar til at vi kan anta at resultatene er overførbare til andre eldre også, mens god intern validitet bidrar til at resultatene i eksperimentet er gyldige for det vi undersøker. Randomiseringen reduserer risikoen for at kjennetegn ved respondentene påvirker resultatene, bortsett fra det vi ønsker å studere, nemlig forskjellige kontaktstrategier og svarmoduser. Denne tilnærmingen gjør at vi kan trekke kausale slutninger fordi eventuelle forskjeller i for eksempel svarprosent og skjevheter mellom gruppene kan tilskrives ulikhetene i kontaktstrategi og svarmodus, og ikke andre faktorer. At alle respondentene gis lik sannsynlighet for å plasseres i hver av gruppene, øker i tillegg studiens rettferdighet og reduserer risikoen for seleksjonsskjevhet. Når vi fjerner seleksjonsskjevheten, vil ikke forskjellige kjennetegn ved personer som foretrekker å svare på det ene eller det andre moduset påvirke resultatene. Til slutt vil randomiseringen forenkle analysene i etterkant av datainnsamlingen. Når risikoen for systematiske skjevheter er fjernet, legger vi også til rette for bruk av statistiske metoder som forutsetter at gruppene er sammenliknbare.

Telefonrekruttering

En viktig årsak til at vi benyttet telefonintervjuing som rekruttering, var å øke sannsynligheten for at respondentene ville svare på web eller papir. Denne tilnærmingen er i tråd med «push-to-web» strategier, som blant annet er beskrevet av Dillman (2017). I «Push-to-web» kontakter man respondentene på ulike måter og med ulike modus. Det kan bidra til at flere deltar i undersøkelsen, og dermed også bedre svarprosent. Strategien ble benyttet i eksperimentet ved at vi blandet både ulike kontaktstrategier og svarmoduser for å finne designene som gir høyest svarprosent og minst frafallsskjevhet. Når vi kontaktet respondentene på flere måter, for eksempel ved å bruke en digital påminnelse om å svare i eksperimentgrupper som får papirskjema og invitasjonsbrev per post, forventet vi at det ville øke svarprosenten.

Mange eldre er redde for å bli lurt, og synes det kan være skummelt med internett. I eksperimentet benyttet vi derfor intervjuere som kunne snakke med respondentene i telefonen og som kunne rekruttere personer som var i tvil om de skulle være med på undersøkelsen. Intervjuerne kunne betrygge og forsikre respondentene om at undersøkelsen de har fått invitasjon til å delta i er reell. Å snakke med en intervjuer som kan fortelle at lenken til undersøkelsen er trygg å klikke på, eller som kan svare på eventuelle spørsmål, kan virke betryggende på respondentene og ha positiv effekt på deltakelsen (Dillman, 2017). Vår hypotese var derfor at svarprosenten ville bli høyere i gruppene hvor telefonrekruttering ble gjennomført.

Tilpasning av spørreskjema

I forbindelse med utformingen av spørreskjemaet til eksperimentet, gjorde vi noen endringer i spørreskjemaet for at respondenter på papir og web skulle få så like skjema som mulig. Gjennomgangen viste at vi måtte kutte noen bolker fra spørreskjemaet i eksperimentet som ikke er relevant for de fleste eldre, men som er en del av den ordinære Livskvalitetsundersøkelsen på web. Mens man i et webskjema kan tilpasse spørsmålene slik at de er i overensstemmelse med respondentenes situasjon og svar på tidligere spørsmål, er risikoen for hoppefeil større med papirskjema. Vi kuttet derfor blant annet bolken om arbeidsmiljø fra spørreskjema i eksperimentet, da denne i liten grad er relevant for aldersgruppen 80 år og eldre. Vi kuttet også spørsmål om man har barn under 18 år. Det ble tilstrebet å ha skjemaene for web og papir så like som mulig, men samtidig med en avveining for å ha en layout som holder papirskjemaet så kort som mulig. I utformingen av papirskjema ble enkelte spørsmål, for eksempel de med mange svarkategorier, fremstilt horisontalt av hensyn til papirskjemaets lengde.

I tillegg til revideringen av spørreskjemaet laget vi et skjema som intervjuerne bruke til rekrutteringen over telefon, samt frafallsundersøkelsen.

Datainnsamling

Det ble vurdert som mest naturlig at eksperimentet skulle gjennomføres samtidig som datainnsamlingen for Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Siden papirskjema og telefon som rekruttering skulle benyttes i tillegg til web, forlenget vi datafangstperioden. Papirskjemaene krever mer tid både å sende ut og få i retur.

Eksperimentet inkluderer ikke telefonintervju

Det ble vurdert, men ikke anbefalt, å inkludere telefonintervju som svarmodus i dette eksperimentet. Hovedårsaken til dette er den store risikoen for måleforskjeller i resultatene fra ulike modus. Forskning viser at kombinasjonen av selvutfylling og telefonintervjuing ofte gir systematiske forskjeller i hvordan respondentene svarer. En kombinasjon av selvutfylling av webskjema og telefonintervju har blitt testet i en lignende undersøkelse i SSB, Levekårsundersøkelsen om Arbeidsmiljø (LKA) 2022. Analysen viser tydelige måleforskjeller mellom modus. Forskjellene er særlig store i spørsmål om helse og trivsel (With, Lund & Gravem, 2024). Dette er sentrale tema i

livskvalitetsundersøkelsen. Nettopp derfor er det viktig å unngå måleforskjeller som kan påvirke sammenlignbarheten i resultatene.

Også den tidligere analysen av statistikk om helse, sosial kontakt og livskvalitet blant eldre i ulike undersøkelser viser at respondenter gjennomgående rapporterer mer negativt om helse og livskvalitet i webundersøkelser sammenlignet med i telefonintervju (Støren & Grimstad, 2023). Vi vurderte det derfor som lite hensiktsmessig å teste telefonintervju i dette eksperimentet. Vi antar at funnene i de tidligere analysene er overførbare til Livskvalitetsundersøkelsen. Faren for måleforskjeller er spesielt viktig for Livskvalitetsundersøkelsen siden måleforskjellene som er avdekket er spesielt store for spørsmål om tilfredshet og helse, som er sentrale utfallsvariabler.

Sammenligning av respondenter demografi inkluderer en telefonundersøkelse

I kapittel 5, hvor vi ser på hvilke eldre vi når gjennom web- og papirskjema, har vi imidlertid også inkludert informasjon om de eldste deltakerne i Levekårsundersøkelsen EU-SILC, som samles inn gjennom telefonintervju, for å sammenligne representativiteten blant eldre som svarer gjennom selvutfylling på web og papir med eldre som nås gjennom telefonundersøkelser. I de videre analysene av måleforskjeller og statistikk om livskvalitet og helse i kapittel 6, 7 og 8 ser vi kun på deltakere i eksperimentet, og sammenligner følgelig kun resultater basert på selvutfylling av web- og papirskjema.

1.5. Eksperimentets nytte for andre respondenter med lav digital kompetanse

Det er nyttig å vurdere overføringsverdien av eksperimentet for andre målgrupper med liten eller ingen digital kompetanse. Papirskjema og rekrutteringsintervju over telefon kan tenkes å være nyttig også for andre respondenter, ikke bare for de eldste. Eksperimentet vil også kunne gi oss data til å analysere moduseffekter mellom web og papir, som er nyttig uavhengig av respondenter digitale ferdighetsnivå.

En rapport utgitt av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i 2021, finner at personer som er 60 år og eldre er en av gruppene i befolkningen med svakest digitale ferdigheter (Bjønness et al., 2021). I tillegg til de eldre, er også personer med lav utdanning, de som bor i mindre sentrale kommuner og personer utenfor arbeidsstyrken blant de med svakest digitale ferdigheter (Bjønnes et al., 2021). Totalt har 11 prosent av befolkningen i alderen 16 år og oppover svake grunnleggende digitale ferdigheter (Bjønnes et al., 2021). Det gir grunn til å anta at eksperimentet for de eldste også har nytteverdi for de ovennevnte gruppene med svakest digitale ferdigheter.

SSB-rapporten 'Digital sårbarhet: Hvem har høy risiko for å falle utenfor', peker på at unge studenter og lite integrerte innvandrerkvinner har en betydelig høyere sannsynlighet for å falle utenfor det offentlige digitale tjenestetilbudet (Rybalka et al., 2022). I webundersøkelsene til SSB, sendes invitasjonen til undersøkelsen via Altinn, som er en digital postkasse for dialog med det offentlige. For noen grupper kan det å motta invitasjon til undersøkelsen i Altinn være et hinder for å delta. For å logge inn i Altinn, kreves det også innlogging via ID-porten. Vi antar det er overlapp mellom personer som opplever det som et hinder å delta fordi de må logge inn i Altinn, og personer som ikke kan kontaktes digitalt. Begge disse tingene forteller oss noe om grad av digitalt utenforskap, og det kan påvirke evnen deres til å registrere eller oppdatere kontaktinformasjon i KRR. Det understreker dermed at eksperimentet kan ha nytteverdi for respondenter som ikke kan kontaktes digitalt (ved at de ikke har kontaktinformasjon registrert i KRR, eller er reservert mot digital kontakt).

I tillegg kan det være målgrupper med kjennetegn som vi ikke kan forhåndsdefinere, som kan ha nytte av eksperimentet. For eksempel bruker personer med nedsatt funksjonsevne internett sjeldnere enn personer uten nedsatt funksjonsevne, og flere opplever det som vanskelig å bruke kommunale digitale tjenester (Tilsynet for universell utforming av ikt, u.å.).

1.6. Analysene og oppbygningen av notatet

Prosjektet omfattet flere analyser for å få mer kunnskap om hvilke svarmodus og kontaktstrategier som kan benyttes for å få data av god kvalitet om eldres livskvalitet og helse basert på Livskvalitetsundersøkelsen.

I kapittel 2 presenteres eksperimentets populasjon og utvalg.

I kapittel 3 presenteres en detaljert beskrivelse av de ulike eksperimentgruppene populasjon og utvalg.

I kapittel 4 analyseres årsaker til frafall i ulike svarmodus og kontaktstrategier for å undersøke om dette har betydning for frafallet blant de eldste. Her omtales også Frafallsundersøkelsen som ble gjennomført i forbindelse med telefonrekrutteringen.

I kapittel 5 presenteres en analyse av de eldre som har besvart på web og papir, og de sammenliknes med populasjonen. Skiller papir- og webrespondenter seg fra hverandre i bakgrunnskjennetegn som alder, kjønn, utdanning, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype? Vi sammenligner også web- og papirrespondentenes demografi med telefonrespondenter i Levekårsundersøkelsen EU-SILC.

I kapittel 6 presenteres analyser av måleforskjeller mellom papir og web.

I kapittel 7 presenteres statistikk på helse og sosial kontakt for papir- og webrespondenter, for å se om vi når flere eldre med dårlig helse og mindre sosialt nettverk gjennom papirskjema.

I kapittel 8 presenteres analyser som indikerer om en bedre representasjon av eldre i undersøkelsen vil gi utslag i statistikk om livskvalitet.

Analysene oppsummeres i kapittel 9.

Forslag til tiltak for å øke representativiteten til de eldre omtales i kapittel 10.

2. Populasjon, utvalg og nøkkeltall for eksperimentet

Elisabeth Falnes-Dalheim

2.1. Utvalg

Utvalget til eksperimentet består både av de eldste i utvalget til Livskvalitetsundersøkelsen 2025, og et tilleggsutvalg trukket for eksperimentet.

I Livskvalitetsundersøkelsen 2025 ble det trukket et landsrepresentativt utvalg på 39 776 personer i alderen 18 år og oppover, bosatt i Norge (Falnes-Dalheim & Støren 2026). Utvalget er trukket fra Folkeregisteret. For å få et mest mulig oppdatert utvalg, ble det trukket så nært opptil intervjustart som praktisk mulig. Utvalget ble trukket 18.02.2025. Alle som ble trukket ut til å være med i utvalgene var 18 år eller eldre per 01.01.2025, det vil si at alderen til alle i utvalget er beregnet per 01.01.2025. De som er 80 år og over i hovedundersøkelsen utgjør kontrollgruppene i eksperimentet. Disse respondentene er behandlet likt som tilsvarende respondenter i hovedundersøkelsen. For personer vi kan bruke kontaktopplysninger fra KRR for, så er det eksperimentgruppe 1 og 2 som inngår i hovedundersøkelsen. For personer vi ikke kan bruke informasjon fra KRR for, er det eksperimentgruppe 10 som er med i hovedundersøkelsen.

Det ble i tillegg tilfeldig trukket ut flere personer på 80 år og over som inngikk i de andre eksperimentgruppene. Eksperimentet ble gjennomført på samme tidspunkt som hovedundersøkelsen, men strakk seg litt mer ut i tid fordi det tar lenger tid å gjennomføre datainnsamling med ordinær postgang. Til sammen utgjør utvalget til eksperimentet 5 172 personer.

2.2. Innsamlingsmetode

Innsamlingsmetoden i hovedundersøkelsen var selvadministrert webskjema⁵ (Falnes-Dalheim & Støren, 2026). I eksperimentet ble det også lagt til rette et papirskjema, slik at noen eksperimentgrupper fikk svare på papirskjema mens andre besvarte på web.

På web var spørreskjemaet tilgjengelig på bokmål, nynorsk, engelsk, polsk, litauisk og arabisk. Webskjemaet på bokmål er gjengitt i dokumentasjonsnotatet for Livskvalitetsundersøkelsen 2025 (Falnes-Dalheim & Støren, 2026). Papirskjemaet på bokmål er gjengitt i vedlegg F. Tabell 2.1 viser antall svar fordelt på språk for eksperimentet.

Tabell 2.1 Antall svar fordelt på språk. Livskvalitetsundersøkelsen. For de som har svart på web.

Språk	Bokmål	Nynorsk	Engelsk	Polsk	Litauisk	Arabisk	Total
Antall Svar	488	9	4	0	0	0	501

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Det er variasjon i hvor lang tid respondenter i ulike aldre brukte på å svare på spørreskjemaet. Gjennomsnittstiden for utfylling av skjemaet i hovedundersøkelsen (18 år og over) var omtrent 23 minutter, og mediantiden var omtrent 19 minutter (Falnes-Dalheim & Støren, 2026). I dette eksperimentet, hvor alle respondentene er 80 år og over, er gjennomsnittlig svartid på web 31 minutter, mens median er 29 minutter. Tabell 2.2 viser at gjennomsnitts- og mediantiden øker med alderen. De yngste blant respondentene 80 år og over, i alderen 80-84 år, brukte kortest tid på å besvare undersøkelsen, i gjennomsnitt 31 minutter. De eldste respondentene brukte lengst tid, i gjennomsnitt 34 minutter. Til sammenligning brukte de yngste respondentene i

⁵ Fordelen med et webskjema er at man kan nå mange respondenter til en relativt lav kostnad. Datainnsamlingsperioden kan i tillegg begrenses til et relativt kort tidsrom, fordi de fleste velger å svare rett etter at vi har sendt invitasjoner til å være med i spørreskjemaundersøkelsen.

hovedundersøkelsen Livskvalitetsundersøkelsen 2025 (alder 18-24 år) nesten 21 minutter i gjennomsnitt på å svare på undersøkelsen. 10-13 minutter lenger svartid betyr ganske mye større oppgavebyrde for de eldre respondentene i eksperimentet. I tillegg gir henvendelser til svartjenesten indikasjon på at de eldre bruker mye tid på å prøve å komme seg inn i Altinn for å lese informasjonsbrevet der, samt finne spørreskjemaet på web. Og mange lykkes dessverre ikke i å få det til. Dette bidrar også til en stor oppgavebyrde.

Tabell 2.2 Svartid webskjema for ulike aldersgrupper i gjennomsnitt og median

	Gjennomsnitt	Median
Totalt	31,1	28,7
80-84 år	30,8	28,3
85-89 år	31,9	29,0
90 år og over	34,3	31,5

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

I tillegg ser vi at gjennomsnittstiden for å fylle ut webskjemaet er høyest for respondentene vi ikke kan hente informasjon fra KRR for. Der er gjennomsnittstiden 35 minutter (Tabell 2.5).

Webskjemaet ble programmert slik at det automatisk ble tilpasset ulike skjermstørrelser. Det var to layouter der den ene var tilpasset små enheter, som mobiltelefoner, og den andre store enheter, som datamaskin eller nettbrett. Av de eldre respondentene i eksperimentet som svarte på web, var det 30 prosent som svarte på liten skjerm og 70 prosent som svarte på stor skjerm. I hovedundersøkelsen (til befolkningen 18 år og over) svarte imidlertid 64 prosent på liten skjerm (for eksempel mobil) og 36 prosent svarte på stor skjerm (PC) (Falnes-Dalheim & Støren, 2026).

2.3. Utsendinger

Det ble sendt ut informasjon om undersøkelsen til alle som var trukket ut. Formålet med denne informasjonen er å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om tema for undersøkelsen, gjennomføring og personvern i forkant av selvutfyllingen av spørreskjemaet. Se vedlegg D og E for utsendingstekster som ble brukt i eksperimentet. Utsendingstekstene er tilpasset svarmodus som personene i de ulike eksperimentgruppene er tildelt.

Det er noen viktige dimensjoner i eksperimentet, og i dette kapittelet presenteres nøkkeltall for disse dimensjonene hvor tall fra eksperimentgrupper er slått sammen. En viktig dimensjon er om vi kan hente kontaktinformasjon for personene i utvalget fra KRR. Svarmodus er betegnelsen for hvordan respondentene kan svare på undersøkelsen, og er også en viktig dimensjon i eksperimentet. Noen eksperimentgrupper har fått tildelt selvutfylling webskjema, mens andre personer har fått papirskjema som de må fylle ut selv. En annen dimensjon er kontaktstrategi. Dette handler om personene i utvalget har fått brev i posten eller kun brev digitalt via Altinn. I tillegg er en viktig kontaktstrategi at vi har benyttet intervjuere til å kontakte enkelte grupper i eksperimentet. Ikke for å intervju dem, men for å rekruttere dem til å svare på undersøkelsen. Vi har også benyttet denne anledningen til å hente informasjon fra de vi har kommet i kontakt med om barrierer for å delta i undersøkelsen. Denne frafallsundersøkelsen blir beskrevet i kapittel 4.

Utvalget til eksperimentet var inndelt i 12 grupper, og beskrivelser av hver eksperimentgruppes kombinasjon av kontaktstrategier og svarmodus er beskrevet i gjennomgangen av eksperimentgruppene i kapittel 3.

2.4. Feltperiode

Feltperioden for eksperimentet varte fra 10. mars til 1. august 2025.

2.5. Nøkkeltall

Tabell 2.3 viser nøkkeltallene for eksperimentet. Nettoutvalget inneholder personer som har svart på alle spørsmål i undersøkelsen. Partielt frafall angir personer som har svart på det første spørsmålet, men som har avbrutt før siste spørsmål i undersøkelsen (se vedlegg F).

Tabell 2.3 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	5 172	
Avgang	176	
Bruttoutvalg	4 996	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	61	1,2
Frafall	3 681	73,7
Nettoutvalg	1 254	25,1
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjutid ⁶ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 31 minutter, median: 29 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.3. viser svarprosenten for hele eksperimentet samlet. Alt i alt svarte 1 254 personer, noe som tilsvarer 25,1 prosent av bruttoutvalget. I tillegg begynte 1,2 prosent av bruttoutvalget å svare på webskjemaet.

Hovedskille i eksperimentet: Digitalt kontaktbar og ikke digitalt kontaktbar

Det er ulike hensyn å ta når datainnsamlinger skal gjennomføres. Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) er et register over innbyggerens digitale kontaktinformasjon (e-postadresse og mobilnummer) og reservasjon. Registeret er en fellesløsning som alle offentlige virksomheter skal bruke i sin tjenesteutvikling for digital kommunikasjon med innbyggerne. Det er Digitaliseringsdirektoratet som er behandlingsansvarlig for kontaktopplysningene i KRR. Det er vanskeligere å få sendt informasjon til de som ikke har kontaktinformasjon i KRR og personer som har reservert seg mot at kontaktinformasjonen i KRR kan brukes, og som ikke ønsker digital kommunikasjon. Og dermed er det også veldig mye vanskeligere å få personer fra denne populasjonen til å delta i spørreskjemaundersøkelser. Spesielt vanskelig er det å få disse personene til å svare på digitale selvutfyllingsskjema på web. En viktig skillelinje i eksperimentet er om vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for personene som er trukket ut eller ikke. Videre i denne publikasjonen benytter vi begrepet **digitalt kontaktbar** for de personene som vi kan hente kontaktinformasjon fra KRR for, og begrepet **ikke digitalt kontaktbar** for de personene som vi ikke kan hente kontaktinformasjon fra KRR for.

I tabell 2.4 er de ni eksperimentgruppene hvor vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR slått sammen⁷. Samlet svarprosent er for disse 33,8. Vi har tre eksperimentgrupper som vi ikke kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for⁸. I tabell 2.5 er disse slått sammen. Svarprosenten for disse tre gruppene er 11,9 prosent. Det er hele 21,9 prosentpoeng lavere svarprosent enn for eksperimentgruppene vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for. Forskjellen på 21,9 prosentpoeng viser at muligheten til å bruke kontaktinformasjon fra KRR er tett knyttet til deltakelse i undersøkelsen. Samtidig er forskjellen så stor at videre sammenlikninger bør tolkes innenfor disse to hovedgruppene, og ikke bare på tvers av dem.

⁶ Intervjutid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

⁷ Vi kunne bruke informasjon fra KRR for personene i eksperimentgruppene 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, og 9.

⁸ Vi kunne ikke bruke informasjon fra KRR for personene i eksperimentgruppe 10, 11 og 12.

Antall avganger er høyere i utvalget som vi ikke kan bruke informasjon fra KRR for, selv om utvalget er mindre. Avgangene utgjør 2,2 prosent av utvalget som vi kan bruke informasjon fra KRR for, mens avgangene utgjør 5,1 prosent av utvalget som vi ikke kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for.

Tabell 2.4 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	3 078	
Avgang	69	
Bruttoutvalg	3 009	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	56	1,9
Frafall	1 936	64,3
Nettoutvalg	1 017	33,8
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjutilid ⁹ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 31 minutter, median: 29 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.5 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	2 094	
Avgang	107	
Bruttoutvalg	1 987	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	5	0,3
Frafall	1 745	87,8
Nettoutvalg	237	11,9
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjutilid ¹⁰ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 35 minutter, median: 31 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Fordi det er så stor forskjell i svarprosenten i gruppene som vi kan bruke kontaktinformasjon i KRR for, og de gruppene vi ikke kan bruke kontaktinformasjon i KRR for, ser vi i de følgende tabellene mer på fordelinger innenfor gruppene hvor vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR. Det er utfordrende med mange fordelinger i gruppene hvor vi ikke kan bruke informasjon fra KRR, rett og slett fordi så få har svart.

2.6. Svarmodus; web versus papir

I tabell 2.6 er nøkkeltallene for respondentene som ble tilbudt selvutfylling av webskjema som svarmodus. Andre eksperimentgrupper ble bedt om å svare på papirskjema som de fikk tilsendt i posten. Nøkkeltallene for disse respondentene er samlet i tabell 2.7.

Svarmodus er en viktig dimensjon i eksperimentet. I tabell 2.6 er eksperimentgruppene hvor de digitalt kontaktbare respondentene skulle svare på spørreskjemaet ved å fylle ut spørreskjemaet selv på web slått sammen. Dette gjelder eksperimentgruppene 1, 2, 3, 4, 6 og 7. Svarprosenten for disse gruppene samlet ble 23,8 prosent.

I tabell 2.7 er eksperimentgruppene hvor de digitalt kontaktbare respondentene fikk svare på spørreskjemaet ved å fylle ut spørreskjemaet selv på papir slått sammen. Dette gjelder eksperimentgruppene 5, 8 og 9. Svarprosenten for disse gruppene samlet ble 54,5 prosent. Denne

⁹ Intervjutilid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

¹⁰ Intervjutilid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

svarprosenten er langt høyere enn svarprosenten for hovedundersøkelsen Livskvalitet 2025. Og samlet er svarprosenten hele 30,7 prosentpoeng høyere enn for eksperimentgruppene hvor respondentene ble bedt om å svare på web.

Tabell 2.6 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvfylling webskjema.

	Antall	Prosent
Utvalg	2 078	
Avgang	50	
Bruttoutvalg	2 028	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	56	2,8
Frafall	1 490	73,5
Nettoutvalg	482	23,8
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på web
Feltperiode		10. mars–1. august
Intervjtid ¹¹ for selvfylling på web	Gjennomsnitt: 31 minutter, median: 29 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.7 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvfylling papirskjema.

	Antall	Prosent
Utvalg	1000	
Avgang	19	
Bruttoutvalg	981	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	0	0,0
Frafall	446	45,5
Nettoutvalg	535	54,5
Innsamlingsmetode		Selvutfylling papirskjema
Feltperiode		10. mars–1. august

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Gjennomsnittlig intervjutid er høyere for respondentene som ikke er digital kontaktbare. Vi fikk mange tilbakemeldinger under datainnsamlingen fra denne respondentgruppen som brukte lang tid på nettet for å finne fram til spørreskjemaet, og mange trengte også hjelp og veiledning. Begge deler kan tyde på at oppgavebyrden er større for de ikke digital kontaktbare respondentene enn respondentene som er digital kontaktbar, noe også den svært lave svarprosenten er et tydelig tegn på. Det ser ut som terskelen er for stor til å være med i undersøkelsen. Det å prøve å få de ikke-digitale til å finne fram på web og å svare på selvadministrert spørreskjema kan nesten sammenlignes med å prøve å ringe noen uten telefonnummer.

Når det gjelder respondentene som ikke er digital kontaktbare, så er svarprosenten for dem som fikk papirskjema i posten 21,5 prosentpoeng høyere enn for de som ble bedt om å fylle ut på web, som vist i tabell 2.8 og 2.9. Eksperimentgruppene 11 og 12 fikk papirskjema i posten, mens eksperimentgruppe 10 ble bedt om å svare på webskjema.

Disse tallene er basert på sammenslåtte eksperimentgrupper og gir derfor et overordnet bilde. De sier ikke alene som er den isolerte effekten av svarmodus, siden kontaktstrategiene også varierer mellom gruppene.

¹¹ Intervjutid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

Tabell 2.8 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling webskjema.

	Antall	Prosent
Utvalg	1 094	
Avgang	52	
Bruttoutvalg	1 042	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	5	0,5
Frafall	1 019	97,8
Nettoutvalg	18	1,7
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på web
Feltperiode		10. mars–1. august
Intervjutid ¹² for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 35 minutter, median: 31 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.9 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling papirskjema.

	Antall	Prosent
Utvalg	1 000	
Avgang	55	
Bruttoutvalg	945	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	0	0
Frafall	726	76,8
Nettoutvalg	219	23,2
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på papirskjema
Feltperiode		10. mars–1. august

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

2.7. Kontaktstrategi: telefonrekruttering

En annen dimensjon i eksperimentet er som beskrevet over telefonrekruttering hvor en intervjuer kontaktet personene i enkelte av eksperimentgruppene med formål om å fortelle om undersøkelsen, at det er trygt å svare, og svare på eventuelle spørsmål som vedkommende kanskje hadde. I enkelte av eksperimentgrupper prøvde intervjuerne å ringe før respondentene mottok invitasjonsbrev til å være med i undersøkelsen, mens i andre eksperimentgrupper ringte intervjuerne etter at personene i utvalget skal ha mottatt invitasjonsbrev. I tabell 2.10 er alle eksperimentgruppene som hadde telefonrekruttering slått sammen. Dette inkluderer eksperimentgruppene 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9. Svarprosenten for disse eksperimentgruppene samlet er 39,9 prosent.

Tabell 2.10 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer telefonrekruttering. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	2 000	
Avgang	43	
Bruttoutvalg	1 957	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	28	1,4
Frafall	1 149	58,7
Nettoutvalg	780	39,9
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på web og papirskjema
Feltperiode		10. mars–1. august
Intervjutid ¹³ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 31 minutter, median: 28 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

¹² Intervjutid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

¹³ Intervjutid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

I tabell 2.11 er alle eksperimentgruppene med digitalt kontaktbare respondenter som *ikke* hadde telefonrekruttering slått sammen. Dette gjelder eksperimentgruppene 1 og 2. Samlet svarprosent for disse gruppene er 22,5 prosent.

Tabell 2.11 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer ikke telefonrekruttering. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	1 078	
Avgang	26	
Bruttoutvalg	1 052	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	28	2,7
Frafall	787	74,8
Nettoutvalg	237	22,5
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjtid ¹⁴ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 31 minutter, median: 29 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

2.8. Kontaktstrategi: brev i posten

En annen dimensjon i eksperimentet er om personene i utvalget får tilsendt brev i posten. For denne dimensjonen ser vi bare på eksperimentgruppene hvor vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR¹⁵, og personene i er digitalt kontaktbare. I tabell 2.12 ser vi samlet på eksperimentgruppene hvor kontaktstrategien inkluderer postalt brev, for disse er svarprosenten 40,4. Dette inkluderer eksperimentgruppene 2, 4, 5, 7, 8 og 9.

Tabell 2.12 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer postalt brev. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	2 050	
Avgang	44	
Bruttoutvalg	2 006	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	23	1,1
Frafall	1 172	58,4
Nettoutvalg	811	40,4
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjtid ¹⁶ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 32 minutter, median: 29 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.13 Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer ikke postalt brev. Totalt.

	Antall	Prosent
Utvalg	1 028	
Avgang	25	
Bruttoutvalg	1 052	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	33	3,3
Frafall	764	76,2
Nettoutvalg	206	20,5
Innsamlingsmetode	Selvutfylling på web og papirskjema	
Feltperiode	10. mars–1. august	
Intervjtid ¹⁷ for selvutfylling på web	Gjennomsnitt: 30 minutter, median: 27 minutter	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

¹⁴ Intervjtid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

¹⁵ For utvalgene hvor vi ikke kan bruke informasjon fra KRR så må informasjonsbrevet alltid sendes per post for at brevet skal komme fram til personene i utvalget.

¹⁶ Intervjtid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

¹⁷ Intervjtid gjelder for respondentene som har påbegynt og fullført skjemaet samme dag.

I tabell 2.13 ser vi samlet på eksperimentgruppene hvor kontaktstrategien *ikke* inkluderer postalt brev. Dette inkluderer eksperimentgruppene 1, 3 og 6. Her er svarprosenten 20,5. Det gir en forskjell i nesten 20 prosentpoeng i forhold til de som fikk brev.

Til nå har vi sett på sammenslåtte eksperimentgrupper. Det kommer fram et tydelig mønster at flere kontaktstrategier i form av papirbrev og rekruttering på telefon gir høyere svarprosent for personene på 80 år og over. For å vurdere hvordan disse tiltakene virker i ulike kombinasjoner, er det nødvendig å gå videre til de enkelte eksperimentgruppene. Dette gjøres i kapittel 3.

3. Gjennomgang av alle eksperimentgrupper for personer på 80 år og over

3.1. Formål og bakgrunn

Det kan være vanskelig for eldre å delta i selvutfyllingsundersøkelser på web. Mange møter høye terskler for å delta digitalt. I dette eksperimentet er det ikke brukt åpne eller usikre lenker¹⁸. For å svare på webskjema må respondentene logge inn via ID-porten, for eksempel med bank-ID. Dette gir høy sikkerhet, men gjør det også vanskeligere for ikke-digitale og «ikke-så-veldig-digitale» å delta. Tersklene for å delta i undersøkelser hvor datainnsamlingsdesign blir stadig mer digitale, blir ekstra høye for de eldste aldersgruppene hvor det er mange personer som ikke er så digitale. Derfor er eksperimentet gjennomført blant våre aller eldste respondenter, 80 år og over, for å undersøke hvordan datainnsamlingen bedre kan tilpasses denne gruppen.

En viktig dimensjon i eksperimentet er om personene i utvalgene er digitalt kontaktbare eller ikke¹⁹. Som vi allerede har sett varierer svarprosenten veldig mellom disse gruppene. Populasjonen med digitalt kontaktbare personer 80 år og over, og populasjonen ikke kontaktbare personer 80 år og over skiller seg ganske mye fra hverandre. Vi skal se nærmere på dette i kapittel 4. I et datainnsamlingsperspektiv er det enklere å få de digitalt kontaktbare personene til å svare på undersøkelser uavhengig av svarmodus. Det er derfor egne eksperimentgrupper hvor personene i utvalget er digitalt kontaktbare, dette gjelder eksperimentgruppene 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9. I eksperimentgruppene 10, 11 og 12 er personene i utvalget ikke digitalt kontaktbare.

En annen viktig dimensjon i eksperimentet er kontaktstrategi, og rekkefølge av kontaktstrategi: Brev i posten, digitalt brev i Altinn, telefonrekruttering av intervjuer, før eller etter utsending av informasjonsmateriell.

Svarmodus er den siste dimensjonen i eksperimentet, og eksperimentgruppene har enten fått tildelt selvutfylling på web som svarmodus eller selvutfylling på papir som svarmodus. Eksperimentgruppene for personene som er digitalt kontaktbare som har fått papirskjema er 5, 8 og 9. Eksperimentgruppene for personene som ikke er digitalt kontaktbare som har fått papirskjema er 11 og 12.

Egne tabeller og figurer for hver av de ulike eksperimentgruppene omtalt i dette kapittelet er samlet i vedlegg A.

3.2. Oversikt over eksperimentdesignet

Tabell 3.1 viser en oversikt over alle eksperimentgruppene med oppsummering av endelig svarprosent for hver gruppe. Det er to kontrollgrupper i eksperimentet. Den ene er en gruppe for digitalt kontaktbare personer. Den ble behandlet på samme måte som resten av utvalget i Livskvalitetsundersøkelsen 2025, og her ble det bare benyttet digital kommunikasjon (Eksperimentgruppe 1). Det er også en gruppe for personer som ikke er digitalt kontaktbare. Den ble behandlet på samme måte som tilsvarende gruppe i utvalget i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 (Eksperimentgruppe 10), og vi forventet svært lav svarprosent i denne gruppa.

Med eksperimentet ønsker vi å se hva vi kan oppnå med å benytte flere og andre kontaktstrategier enn vi vanligvis gjør. Hvem får vi med, og hvor stor andel av populasjonen kan vi få til å svare på

¹⁸ Heller ikke i hovedundersøkelsen, Livskvalitetsundersøkelsen 2025, ble det brukt noen usikre lenker.

¹⁹ Som forklart i kapittel 2 går dette på om vi kan bruke digital kontaktinformasjon fra KRR for personene i utvalgene.

undersøkelsen med å ta i bruk flere kontaktstrategier? Vi har også laget ulike eksperimentgrupper for å teste ut om rekkefølgen av kontaktstrategiene kan ha noen betydning. I hvor stor grad skiller de eksperimentgruppene der det er brukt andre og eller flere kontaktstrategier seg fra kontrollgruppen sin? Forsterker flere ulike kontaktstrategier hverandre, og vil det ha noen utslag på svarprosenten i de ulike eksperimentgruppene?

Tabell 3.1 Oversikt over eksperimentgruppene. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Totalt. Bruttoutvalg og svarprosent.

	Første kontaktstrategi	Andre kontaktstrategi	Svarmodus	Brutto- utvalg	Svar- prosent
Digitalt kontaktbare (Med informasjon i KRR)					
Eksperimentgruppe 1 (Kontrollgruppe for digitalt kontaktbare personer)	Brev i Altinn	Ingen	Webskjema	514	20,6
Eksperimentgruppe 2	Brev i Altinn og brev i posten	Ingen	Webskjema	538	24,3
Eksperimentgruppe 3	Brev i Altinn	Telefon ²⁰	Webskjema ²¹	245	21,2
Eksperimentgruppe 4	Brev i Altinn og brev i posten	Telefon	Webskjema	244	27,5
Eksperimentgruppe 5	Brev i Altinn og brev i posten	Telefon	Papirskjema ²²	489	53,8
Eksperimentgruppe 6	Telefon	Brev i Altinn	Webskjema	244	19,7
Eksperimentgruppe 7	Telefon	Brev i Altinn og brev i posten	Webskjema	243	32,1
Eksperimentgruppe 8	Telefon	Brev i posten	Papirskjema	246	52,4
Eksperimentgruppe 9	Telefon	Brev i Altinn og brev i posten	Papirskjema	246	58,1
Ikke digitalt kontaktbare (Uten informasjon i KRR)					
Eksperimentgruppe 10 (Kontrollgruppe for ikke digitalt kontaktbare personer)	Brev i posten	Ingen	Webskjema	1042	1,7
Eksperimentgruppe 11	Brev i posten	Telefon	Papirskjema	475	22,7
Eksperimentgruppe 12	Telefon	Brev i posten	Papirskjema	470	23,6
I alt				4996	25,1

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Livskvalitetsundersøkelsen er en ren selvutfyllingsundersøkelse på web. Målet med eksperimentet er også å finne ut hvor stor andel vi kan få til å svare på undersøkelsen ved å tilby et annet svarmodus, nemlig selvutfylling av papirskjema. Hvem svarer? Hvem får vi flere av? Hvordan blir fordelingen og skjevhetene?

3.3. Web som svarmodus: høye terskler og skjeve nettutvalg

Ved heldigitalt design av undersøkelsen får personene i utvalget digitalt invitasjonsbrev i Altinn, og blir bedt om å fylle ut et webskjema på egenhånd. Forutsetningen for at personer skal kunne delta i dette datainnsamlingsdesignet er at de må være digitalt kontaktbare. Forutsetning er altså at disse personene er Altinnbrukere²³. For å kunne svare på webundersøkelsen må personene gjennom disse stegene:

- Motta SMS/ e-post om sending fra Altinn.
- Mottaker må ha nok tillit til avsender til å være trygg på at dette er en ekte undersøkelse, og at de ønsker å lese mer om undersøkelsen (ikke være redd for at det er phishing eller tro at det bare er spam)

²⁰ Intervjuer forsøker å rekruttere respondentene til å bli med på undersøkelsen ved å ringe dem på telefonen.

²¹ Respondentene blir bedt om å fylle ut skjema på web via lenke og tofaktorautentisering.

²² Respondentene får tilsendt papirskjema i posten sammen med invitasjonsbrev for å delta i undersøkelsen og frankert svarkonvolutt.

²³ For at SSB skal kunne definere dem som Altinn-brukere, må de ha vært inne i Altinn med en viss regularitet.

- Ha en PC som virker og som respondenten vet hvordan virker og er i stand til å bruke /eventuelt ha en smarttelefon som respondenten vet hvordan virker og er i stand til å bruke.
- Være i stand til å bruke ID-portalen (eventuelt ha gyldig bank-id klar).
- Ha gyldige koder til ID-portalen (eventuelt huske passordet til bank-id).
- Finne fram i Altinn.
- Finne fram i meldingsboksen i Altinn.
- Åpne brevet i meldingsboksen i Altinn.
- Lese brevet i meldingsboksen i Altinn.
- Finne lenka inne i brevet.
- Trykke på lenka inne i brevet.
- Klare å svare på skjema.

Henvendelser vi har fått gjennom datainnsamlingen fra personer som ønsker å svare på undersøkelsen, viser at det er mulig å få problemer med alle disse stegene. Det å i hele tatt finne webskjemaet for å begynne å svare krever mye av respondentene. Siden mange eldre ikke er så digitale kreves det ekstra mye av dem. Krav til digitale innlogginger og tofaktorautentisering og navigasjon inne i Altinn for å finne invitasjonsbrevet er vanskeligere jo mindre digital du er. Svarprosentene tyder på at det er for store barrierer for de eldre. I eksperimentet er det kontrollgruppen for de digitalt kontaktbare, eksperimentgruppe 1 som kun får digitalt invitasjonsbrev i Altinn, og blir bedt om å fylle ut webskjema på egen hånd.

Er personene ikke digitalt kontaktbare, må det sendes brev i posten for å nå fram med informasjon om undersøkelsen. Da blir stegene i personene i utvalget må igjennom følgende:

For å delta i undersøkelsen må personene i denne eksperimentgruppen:

- Motta papirbrevet i posten (bo på folkeregistrert adresse som er oppdatert)
- Mottaker må ha nok tillit til avsender til å være trygg på at dette er en ekte undersøkelse, og at de ønsker å lese mer om undersøkelsen
- Lese papirbrevet
- Klare å finne lenken til skjema inne i papirbrevet
- Ha en PC som virker og som respondenten vet hvordan virker og er i stand til å bruke / eventuelt ha en smarttelefon som respondenten vet hvordan virker og er i stand til å bruke.
- Skrive inn lenken selv i en nettleser.
- Ha gyldig bank-id klar.
- Huske passordet til bank-id.
- Klare å fylle ut webskjema.

Eksperimentgruppe 10 er kontrollgruppe for ikke digitalt kontaktbare personer²⁴. De ble behandlet på samme måte som andre personer i hovedundersøkelsen for Livskvalitet 2025 som heller ikke er digitalt kontaktbare. Disse personene får fysisk invitasjonsbrev i posten med lenke til undersøkelsen. Det er også her tofaktorautentisering. Her ber vi de ikke-digitale om å være digitale. Svarprosenten blir deretter.

²⁴ Dette gjelder personer vi ikke kan hente kontakinformasjon fra KRR for.

3.4. Resultater for eksperimentgruppene med digitalt kontaktbare personer

Kontrollgruppe for digitalt kontaktbare personer, eksperimentgruppe 1

Eksperimentgruppe 1 er som kjent kontrollgruppe for personer 80 år og over som vi kan hente kontaktinformasjon fra KRR for. Denne gruppen er behandlet likt som utvalget i hovedundersøkelsen Livskvalitet 2025 (Falnes-Dalheim & Støren, 2026). Personene i dette utvalget fikk digitalt invitasjonsbrev i Altinn, og ble bedt om å fylle ut et webskjema på egen hånd. Eksperimentgruppe 1 er referansepunktet for de øvrige eksperimentgruppene hvor personene i utvalget er digitalt kontaktbare.

Figur 3.1 og tabell 3.2. (Vedlegg A) viser at svarprosenten i eksperimentgruppe 1 samlet er 20,6. Den er 11,2 prosentpoeng lavere for kvinner enn for menn. I tabell 3.3 vises det tydelig at det er store skjevheter i forhold til både kjønn og alder når vi sammenligner nettoutvalget med bruttoutvalget. Ved å behandle personer 80 år og over likt som resten av befolkningen blir både menn og de yngste overrepresentert i nettoutvalget.

Effekten av å legge til fysiske brev

Forskjellen på eksperimentgruppe 1 og 2 er at personene i utvalget til eksperimentgruppe 2 har fått brev i posten i tillegg til digital utsending. Som figur 3.2 og tabell 3.4 (Vedlegg A) viser, gir dette seg utslag i en litt høyere svarprosent (24,3). Det ga mest gevinst blant menn, og det ga seg videre utslag i ytterligere forskjeller mellom brutto- og nettoutvalget, det vil si menn og yngre er *enda mer* overrepresentert i nettoutvalget sammenlignet med kontrollgruppen (eksperimentgruppe 1), se tabell 3.5. I eksperimentgruppe 2 er svarprosenten for kvinner hele 16 prosentpoeng lavere enn for menn.

Effekten av telefonrekruttering ved web

Eksperimentgruppe 3 er lik kontrollgruppa (eksperimentgruppe 1) bortsett fra at intervjuere prøver å ringe personene i utvalget etter vi har sendt digitalt invitasjonsbrev i Altinn, for å motivere dem til å bli med i undersøkelsen eller spørre om hvorfor de ikke kan være med i undersøkelsen. Figur 3.3 og tabell 3.6 (Vedlegg A) viser at det å ringe etter at personene i utvalget kun har fått digitalt invitasjonsbrev ikke ser ut til å ha så stor effekt. Svarprosenten er tilnærmet lik som i kontrollgruppa, ca. 21 prosent.

I Eksperimentgruppe 4 må fortsatt respondentene fylle ut skjema selv på web, men i tillegg til digitalt invitasjonsbrev i Altinn får personene i utvalget brev i posten, og i etterkant av invitasjonsbrevet ble personene i utvalget forsøkt ringt av intervjuere som vil rekruttere dem til å være med i undersøkelsen. Figur 3.4 og tabell 3.8 viser at telefonrekruttering virker bedre når personene i utvalget i tillegg får invitasjonsbrev i posten. Intervjuerne rapporterte også selv at det var enklere å snakke med personene i denne gruppa siden de kunne henvise til et fysisk brev respondentene hadde fått i posten. I denne eksperimentgruppa har nesten én av tre menn svart mot nærmere én av fem kvinner. Denne eksperimentgruppa kan sammenlignes med eksperimentgruppe 2 som også fikk invitasjonsbrev i posten. Svarprosenten er 3 prosentpoeng høyere i eksperimentgruppe 4 enn i eksperimentgruppe 2.

Kombinasjonen selvutfylling av webskjema, telefonrekruttering og deretter digitalt informasjonsbrev om undersøkelsen i Altinn har ikke gitt seg vesentlig utslag i svarprosentene. Dette ble gjort i eksperimentgruppe 6. Figur 3.6 og tabell 3.12 viser at knapt en av fem svart på undersøkelsen i denne gruppa. Intervjuerne som forsøkte å ringe respondentene rapporterte at det var vanskeligere å overtale respondentene når de ikke kan henvise til et fysisk brev. De rapporterte også at mange synes det er vanskelig å komme seg inn i Altinn, og flere er ikke i stand til å lete fram opplysninger i

Altinn. Dette fører til stor underrepresentasjon av de eldste i nettoutvalget (12 prosentpoeng), se tabell 3.13.

I eksperimentgruppe 7 ser vi at (figur 3.7 og tabell 3.14) at kombinasjonen svarmodus selvutfylling av webskjema og kontaktstrategiene telefonrekruttering og deretter informasjonsbrev om undersøkelsen i Altinn har gitt bedre utslag i svarprosent. Dette gjelder spesielt for menn, hvor svarprosenten er 18,9 prosentpoeng høyere enn for kvinner. Totalt har nesten en av tre svart på Livskvalitetsundersøkelsen i eksperimentgruppe 7.

Det kan virke som flere kontaktstrategier i kombinasjon med web får *flere digitale* til å svare. Eksperimentet viser at flere menn og yngre svarer med flere stimuli, når svarmodus er web. I dette eksperimentet ser vi at flere kontaktstrategier øker for eksempel overrepresentasjonen menn har i nettoutvalget i forhold til kvinner, så lenge svarmodus som tilbys er web. I denne eksperimentgruppen er det stor underrepresentasjon av kvinnene i forhold til mennene i nettoutvalget (nesten 15 prosentpoeng).

Sammenligner vi eksperimentgruppene 4 og 7 hvor forskjellen er at telefonrekruttering kommer før informasjonen om å delta i undersøkelsen i eksperimentgruppe 7, er svarprosenten nesten fem prosentpoeng høyere her enn i eksperimentgruppen hvor telefonrekruttering ble gjennomført etter at respondentene mottok invitasjon til å delta i posten.

Vi har sett at telefon alene uten fysisk brev virker svakt. Telefon i kombinasjon med fysisk brev virker bedre. I eksperimentgruppene som har fått web ser vi at nettoutvalget forblir skjevt i forhold til bruttoutvalget når vi ser på alder og kjønn.

Effekten av papir som svarmodus

I eksperimentgruppe 5 skifter svarmodus til papirskjema. Det betyr at personene i utvalget til denne eksperimentgruppa får tilsendt invitasjonsbrev i posten med papirskjema som de selv skal fylle ut. De får også returkonvolutt som de skal sende tilbake det utfylte papirskjemaet til Statistisk sentralbyrå (SSB) i. De har også fått digitalt brev i Altinn hvor det henvises til brevet og papirskjemaet de får i posten. I tillegg har intervjuere forsøkt å ringe personene i utvalget for å forsikre dem om at det er trygt å svare. Figur 3.5 og tabell 3.10 (Vedlegg A) viser at alle disse kontaktstrategiene kombinert med papirskjema gir høye svarprosent, også blant kvinnene. Hele 60,9 prosent av mennene og 47,2 prosent av kvinnene har svart.

Mens vi hittil har ligget på en overrepresentasjon av de yngste i nettoutvalget på nærmere 10 prosentpoeng og over, så er overrepresentasjonen av de yngste i nettoutvalget nesten borte i eksperimentgruppe 5, se tabell 3.11. Det ser ut som papirskjema kombinert med telefonrekruttering etter at brevet er mottatt nesten utjevner skjevheter for alder. Det er i denne eksperimentgruppa svarprosenten er høyest for respondentene på 85 år og over (54,8). Intervjuerne understreket også at det var bra å kunne henvise til et fysisk brev respondentene hadde fått i posten.

I eksperimentdesignet i tabell 3.1 ser vi at eksperimentgruppene 4 og 5 er sammenlignbare, der er det bare svarmodus som er forskjellig. Svarprosenten i periode 4 er 27,5, mens svarprosenten i periode 5 er 53,8.

I eksperimentgruppe 7 er første kontaktstrategi telefonrekruttering og deretter får respondentene brev i posten og brev i Altinn. Figur 3.7 og tabell 3.14 viser at nesten en av tre har svart i eksperimentgruppe 7. Spesielt for menn er svarprosenten bra, og er 18,9 prosentpoeng høyere enn for kvinner (tabell 3.15).

Den eneste forskjellen på eksperimentgruppe 7 og 9 er svarmodus. I eksperimentgruppe 9 ble personene i utvalget først ringt opp av intervjuere som fortalte om Livskvalitetsundersøkelsen, og at

de snart skulle få brev med papirskjema i posten. I tillegg fikk denne eksperimentgruppa digitalt brev i Altinn. Denne eksperimentgruppa har den høyeste svarprosenten totalt (58), og er også den eksperimentgruppa med høyeste svarprosent for menn (61), se figur 3.9 og tabell 3.18. Svarprosenten er også veldig god for kvinner. I forhold til eksperimentgruppene hvor personene ble bedt om å svare på web, er det mye mindre skjevhet i forhold til kjønn og alder, se tabell 3.19. Dette er den eksperimentgruppa hvor det er minst skjevhet mellom brutto- og nettoutvalget i forhold til kjønn.

I eksperimentgruppe 8 ble personene i utvalget forsøkt oppringt av intervjuer som ville forberede dem og snakke om undersøkelsen før de fikk tilsendt invitasjonsbrev i posten med papirskjema og returkonvolutt. Dette er den eneste eksperimentgruppa som ikke fikk digitalt brev i Altinn.

Figur 3.8 og tabell 3.16 viser at i eksperimentgruppe 8 er det høyere svarprosent for kvinner enn for menn. Det ser ut som det å *ikke* sende digitalt brev i Altinn gjør at flere kvinner vil svare på undersøkelsen. For kvinner er svarprosenten høyere i denne eksperimentgruppa, enn i eksperimentgruppa hvor det i tillegg blir sendt ut brev i Altinn (eksperimentgruppe 9). Men det virker motsatt på menn. Dette er den eneste eksperimentgruppa i hele eksperimentet hvor kvinner har høyere svarprosent enn menn. Hele 56,6 prosent av kvinnene har svart i denne eksperimentgruppa, mot 48,4 prosent av mennene. Funnet i eksperimentgruppe 8 antyder at økning i kontaktstrategier er viktigst for menn, ikke kvinner. Det å la være å sende ut digital informasjon i Altinn som krever tofaktorautentisering for å lese, kan gi den beste svarprosenten blant alle eksperimentgruppene for kvinnene.

Funn i eksperimentet viser at svarmodus papirskjema gir klart høyere svarprosent enn svarmodus webskjema. I tillegg viser eksperimentet at svarmodus papirskjema reduserer både aldersskjevhet og skjevhet for kjønn. Blant kvinner ser fravær av Altinn ut til å kunne være gunstig, men dette kan det være interessant å teste ut på nytt også.

3.5. Resultater for eksperimentgrupper med personer som ikke er digitalt kontaktbare

Det er verdt å merke seg at i populasjonene i eksperimentgruppene fram til nå har kvinner og menn utgjort om lag halvparten hver av bruttoutvalgene. Når vi går over til å se på eksperimentgruppene hvor vi *ikke* kan hente kontaktinformasjon fra KRR for personene i utvalgene, så utgjør kvinnene om lag 70 prosent av bruttoutvalgene. Og personene 85 år og over har hittil vært i mindretall i bruttoutvalgene, mens for personene som ikke er digitalt kontaktbare utgjør de flertallet av bruttoutvalgene.

Kontrollgruppe for personer som ikke er digitalt kontaktbare

Eksperimentgruppe 10 er kontrollgruppe for personer vi ikke kan hente kontaktinformasjon fra KRR for. De ble behandlet på samme måte som andre personer i hovedundersøkelsen for Livskvalitet 2025 som vi heller ikke kan hente kontaktinformasjon fra KRR for. Disse personene får fysisk invitasjonsbrev i posten med lenke til undersøkelsen²⁵. Det er også her tofaktorautentisering. Her ber vi de ikke-digitale om å være digitale. Svarprosenten blir deretter, kun 1,7 prosent av utvalget har svart på undersøkelsen (se figur 3.10 og tabell 3.20 i Vedlegg A). Det er veldig mye jobb i form av brevutsendinger og henvendelser til svartjenesten fra denne gruppen uten at det gir noe tilbake. Oppgavebyrden vi pålegger denne gruppen er veldig høy, og verdien vi får ut er veldig liten. Overrepresentasjonen av den yngste aldersgruppa fra 80 til og med 84 år i denne eksperimentgruppa i nettoutvalget er markant med hele 34,4 prosentpoeng (tabell 3.21). Menn er

²⁵ <https://svare.ssb.no>

overrepresentert i nettutvalget med 13 prosentpoeng i forhold til kvinner. Kontrollgruppen har svært lav svarprosent selv om de får brev i posten, og det er kraftige skjevheter.

Papir og telefonrekruttering for personer som ikke er digitalt kontaktbare.

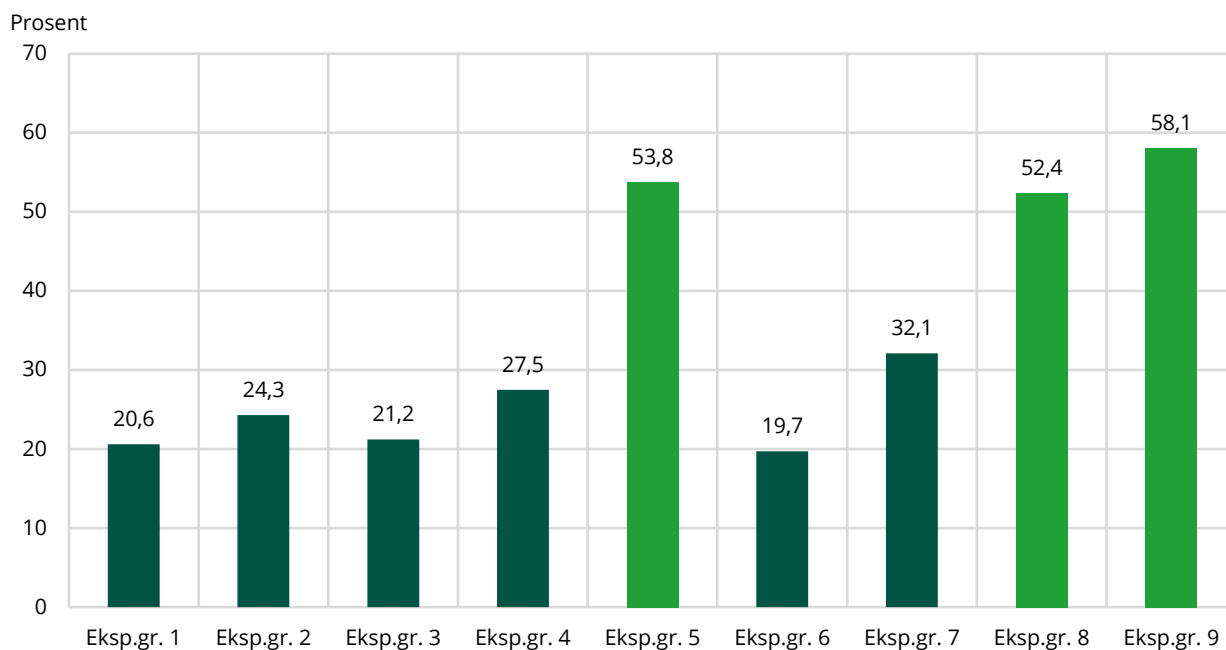
I eksperimentgruppe 11 har personene i utvalget fått fysisk brev i posten med spørreskjema på papir, samt returkonvolutt for å returnere spørreskjemaet, deretter er de forsøkt ringt av en intervjuer. Svarprosenten for denne ikke-digitale gruppa er mye høyere enn for kontrollgruppa (eksperimentgruppe 10), om lag 20 prosentpoeng høyere (se figur 3.11 og tabell 3.22 i Vedlegg A). En av fire kvinner har svart, og en av fem menn har svart.

I eksperimentgruppe 12 er personene i utvalget forsøkt oppringt av intervjuer som forteller om undersøkelsen og at de snart skal motta fysisk brev i posten med spørreskjema på papir, samt returkonvolutt for å returnere spørreskjemaet. Det virker ikke som det er så stor forskjell om telefonrekruttering har skjedd før eller etter informasjonsbrevet og skjemaet har kommet fram, da svarprosentene er ganske like. Svarprosentene er tilnærmet lik eksperimentgruppe 11 hvor telefonrekruttering skjedde etter mottak av invitasjonsbrev og spørreskjema i posten. Figur 3.12 og tabell 3.24 viser at det ikke er stor forskjell på resultatene i eksperimentgruppe 11 og 12. I både eksperimentgruppe 11 og 12 ser vi kraftig økning i svarprosent fra kontrollgruppen, og langt bedre representativitet. Det er her liten forskjell mellom telefonrekruttering før eller etter brev.

3.6. Hovedmønstre på tvers av gruppene

For eksperimentgruppene vi kontakte digitalt (kan bruke informasjon fra KRR for) økte svarprosenten fra 20,6 til over 50 i eksperimentgruppene med flere kontaktstrategier og papirskjema (eksperimentgruppe 5, 8 og 9, markert i lysegrønt). Dette viser tydelig at det er mulig å oppnå gode svarprosenters også for de eldste i befolkningen hvis vi er villige til å sette inn ressurser på kontaktstrategier og å la dem få svare på papir i stedet for web.

Figur 3.13 Svarprosent i eksperimentgrupper med personer som er digitalt kontaktbare. Prosent

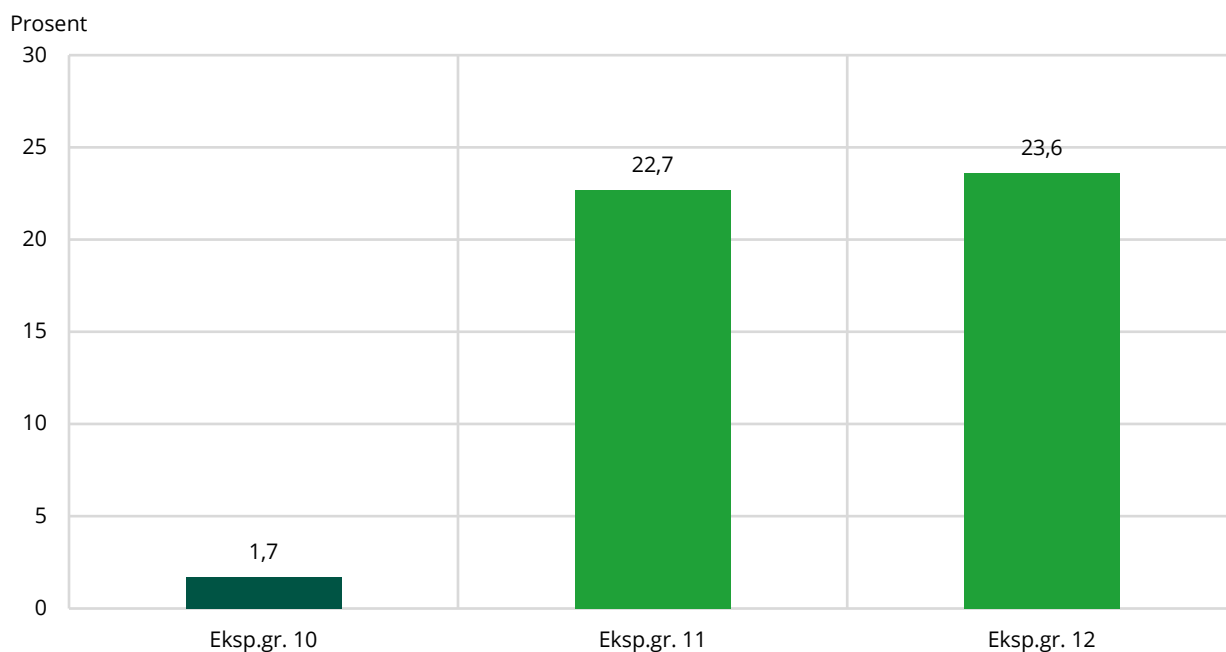
Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

I figur 3.13 og 3.14 er de mørkeste søylene eksperimentgrupper hvor respondentene svarte på webskjema, og de lyseste søylene er de eksperimentgruppene hvor respondentene fikk svare på

papirskjema. Svarprosenten er langt høyere i eksperimentgruppene hvor respondentene får svare på papirskjema.

For personene vi ikke kan bruke informasjon fra KRR for økte svarprosenten fra 1,7 til ca. 23, vist i Figur 3.14. Dette er de som ikke er digitalt kontaktbare og som det er veldig vanskelig å få svar fra i undersøkelser. Økningen i andelen som deltar i undersøkelsen er formidabel ved å tilby telefonrekruttering og papirskjema i denne gruppen.

Figur 3.14 Svarprosent i eksperimentgrupper med personer som ikke er digitalt kontaktbare. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

I dette eksperimentet har ikke telefonrekruttering uten fysisk brev i posten bidratt til høyere svarprosent (eksperimentgruppe 3 og 6). Men i kombinasjon med fysisk brev, bidrar telefonrekruttering til høyere svarprosent. Så lenge telefonrekruttering er kombinert med fysisk brev, ser det ut som det kan være mest effektivt å la intervjuerne ringe før de mottar invitasjonsbrev i posten (eksperimentgruppene 7, 9 og 12). Svarprosenten er litt lavere i eksperimentgruppene hvor intervjuerne ringer etter respondentene har mottatt invitasjonsbrev i posten (eksperimentgruppene 4, 5 og 11).

Hovedfunn:

- Papirskjema gir betydelig høyere svarprosent og mindre skjevheter blant de eldste
- Dette gjelder både de digitalt kontaktbare personene, og de som ikke er digitalt kontaktbare
- Telefonrekruttering virker best sammen med fysiske brev. Med web som svarmodus og uten fysisk brev ser det ikke ut som telefonrekruttering hjelper.
- Ved svarmodus web ser flere stimuli særlig ut til å øke deltakelsen blant menn og yngre eldre, og ser dermed ut til å forsterke skjevheten.
- Web gir generelt større skjevheter enn papir.
- Papirgruppene har jevnt over mindre skjevhet i nettoutvalget etter kjønn og alder.
- For personer som ikke er digitalt kontaktbare er dagens datainnsamlingsdesign i Livskvalitetsundersøkelsen svært svak.

4. Frafallsskjevhet og frafallsårsaker

Elisabeth Falnes-Dalheim

4.1. Datakvalitet og frafallsskjevhet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten. I vedlegg B er tabellene til kapittel 4.

Skjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennetegn er annerledes blant de som svarte enn de som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter.

For det første snakker vi om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennetegn er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen hvor tilfeldigheter kan føre til at enkelte kjennetegn er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde, personer som er utvandret til utlandet eller bosatt på institusjon. I eksperimentet til Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer på 80 år og over var det 176 avganger. I dette eksperimentet er utvalget trukket såpass nært opp til intervjustart som mulig, noe som bidrar til at avgangene blir for få til at de innfører utvalgsskjevheter. Det er likevel høyere andel avganger enn for hovedundersøkelsen, på grunn av alderen til personene i utvalget til eksperimentet. Avganger kan gi utvalgsskjevhet hvis utvalget er trukket lang tid før intervjustart eller hvis en ikke kjenner populasjonen en trekker fra. Det er interessant å merke seg at andel avganger er høyere for utvalget hvor vi ikke kan bruke kontaktinformasjon fra KRR. Noe som kan tyde på dårligere helse blant denne gruppen.

Antall personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kaller vi bruttoutvalg. Det er disse personene man forsøker å intervjuet. Personene man oppnådde intervju med kalles nettoutvalg. Differansen mellom netto- og bruttoutvalget kaller vi frafall. Frafall er den tredje kilden til skjevhet i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget), kan det føre til skjevhet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennetegn medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt for andre kjennetegn. På den andre siden gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennetegn ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre kjennetegn.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til skjevhet som skyldes frafall enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. I de følgende tabellene undersøker vi om det er skjevheter grunnet frafall for kjennetegnene kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandringsbakgrunn og husholdningstype. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget. Med betydelig avvik mener vi her ± 1 prosentpoeng.

Kontaktinformasjon kan hentes fra KRR

En viktig skillelinje er om vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR eller ikke. Tabell 4.2 viser fordelinger for alle personene i utvalget vi kan hente informasjon fra KRR for.

I de følgende tabellene vises fortsatt fordelinger for personer vi kan bruke informasjon fra KRR for. I tabell 4.3 har personene fått tildelt svarmodus selvutfylling webskjema, mens i tabell 4.4 har personene fått tildelt svarmodus papirskjema. Tabellene viser at vi har langt mindre skjevheter når vi ser på forskjeller mellom nettoutvalg og bruttoutvalg i eksperimentgruppene som har fått tildelt svarmodus papirskjema i forhold til eksperimentgruppene som har fått tildelt webskjema som svarmodus. Tallene viser at ikke bare svarer mange flere når de blir tildelt svarmodus selvutfylling papir, det er også flere i de underrepresenterte gruppene før vi tok hensyn til svarmodus i analysen vår som svarer. Dette gjelder for alle variablene, bortsett fra innvandrerbakgrunn. Det er veldig få med innvandrerbakgrunn i utvalget. For alle de andre variablene vi har sett på her; kjønn, alder, utdanning, landsdel, inntekt og husholdningstype er skjevhetene mye mindre ved svarmodus selvutfylling papirskjema enn ved svarmodus selvutfylling webskjema.

Forskjellene mellom netto- og bruttoutvalg er mye større for eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling webskjema enn for eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling papirskjema. Det betyr at skjevhetene er mindre når respondentene får svare på papirskjema, og vi ser at det gjelder for bakgrunnsvariablene kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt og husholdningstype. Det betyr at nettoutvalget for svarmodus selvutfylling papirskjema ligner mye mer på bruttoutvalget og den virkelige populasjonen den er ment å si noe om enn nettoutvalget for eksperimentgruppene svarmodus selvutfylling webskjema når det gjelder bakgrunnsvariablene vi her har sett på. I datainnsamlinger ønsker vi så lite skjevhet som mulig i forhold til bakgrunnsvariablene, fordi det vi måler og spør om i spørreskjemaundersøkelser kan variere for personer med ulik bakgrunn. I kapittel 5 skal vi se på om vi når andre og mer representative eldre gjennom å tilby papirskjema.

Når kontaktinformasjon ikke kan hentes fra KRR

Tabell 4.5 viser fordelinger for alle personene i utvalgene som vi ikke kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for. Disse personene er mindre digitale enn personer som vi kan hente kontaktinformasjon fra KRR for, og ønsker ikke digital kommunikasjon²⁶. Det er verdt å merke seg at andelen med universitets- og høyskoleutdanning er mindre i dette bruttoutvalget (13 prosent), enn i bruttoutvalget vi kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for (29 prosent). Bortsett fra litt mindre overrepresentasjon av de med universitets- og høyskoleutdanning i nettoutvalget for personene vi ikke kan bruke kontaktinformasjon fra KRR for, er det forholdsvis lite forskjeller i skjevheter samlet sett fra tabell 4.2 (kan hente kontaktopplysninger fra KRR) til tabell 4.5. (kan ikke hente kontaktopplysninger fra KRR).

Telefonrekruttering for personene vi kan hente kontaktinformasjon fra KRR for

Tabell 4.6 viser fordelinger for eksperimentgruppene som ble forsøkt oppringt av en intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen, mens tabell 4.7 viser fordelinger for eksperimentgrupper som ikke hadde telefonrekruttering som kontaktstrategi. Vi ser at forskjellene mellom netto- og bruttoutvalg er større for eksperimentgruppene som ikke hadde telefonrekruttering som kontaktstrategi.

²⁶ SSB sender alltid invitasjonsbrev til å være med i undersøkelser i posten til personer som ikke har samtykket til digital kommunikasjon eller ikke er i KRR.

Invitasjonsbrev i posten for å delta i undersøkelsen

I tabell 4.8 er det fordelinger samlet for eksperimentgruppene som fikk tilsendt invitasjonsbrev i posten for å delta i undersøkelsen. I tabell 4.9 er det fordelinger samlet for eksperimentgruppene som ikke fikk tilsendt invitasjonsbrev i posten for å delta i undersøkelsen. Tabellene viser at skjevhetene er større når respondentene ikke får tilsendt brev i posten, enn når respondentene får tilsendt brev i posten. Dette gjelder for eksempel både kjønn, alder, utdanningsnivå og inntekt.

4.2. Frafall

Vi vil aldri kunne få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Det vil alltid være personer som av ulike årsaker ikke kan eller vil delta. Tabell 4.10 og utover gir en oversikt over svarprosenten, andelen påbegynte og andelen frafall i undersøkelsen for alle eksperimentgruppene samlet. «Påbegynt» er personer som har svart på det første spørsmålet i undersøkelsen, men som har avbrutt før siste spørsmål i undersøkelsen. «Frafall» inkluderer personer vi ikke kommer i kontakt med i løpet av datainnsamlingsperioden. Det inkluderer også de som har trykket på lenken til webskjemaet, men som ikke har svart på noen spørsmål.

Fordi det er store forskjeller i bakgrunnsvariabler for personer som vi kan hente informasjon fra KRR for, og de vi ikke kan det for, er det ryddigst å se på fordeling for disse gruppene hver for seg. I de følgende tabellene er det fordelinger for personer som vi kan hente informasjon fra KRR for.

Analysen viser tydelige forskjeller i svarprosent mellom grupper: Menn svarer oftere enn kvinner, yngre eldre (80-84 år) svarer oftere enn de eldste (85+), personer med høy utdanning og høy inntekt svarer oftere og personer som bor alene og personer med lav inntekt svarer sjeldnere. Personer som bor i landsdelene Trøndelag, Vestlandet, Nord-Norge og Østlandet ellers, Agder og Rogaland svarer i mindre grad enn personer som bor i de andre landsdelene. Dette indikerer risiko for systematisk skjevhet i utvalget.

Papirskjema er viktigst å tilby som svarmodus til de gruppene som blir veldig underrepresentert ved bruk av selvutfylling på webskjema og digitale utsendinger.

I alt

Svarprosenten samlet for alle eksperimentgruppene på web er 23,8. Samlet for alle eksperimentgruppene som svarte på papirskjema er svarprosenten 54,5 prosent. Forskjellen i svarprosent for de ulike svarmodusene er 30,7 prosentpoeng. Det er en bedre svarprosent enn vi turte håpe på for svarmodus selvutfylling papirskjema.

Kjønn

Mens vi bare fikk svar fra 17,9 prosent av kvinnene i eksperimentgruppene som måtte svare på webskjema, har vi fått svar fra om lag halvparten av kvinnene i eksperimentgruppene som fikk tildelt papirskjema som svarmodus, 51,6 prosent. Det er en enorm økning i svarprosent. Svarprosent for menn var 29,8 på web, mens den var 57,7 prosent samlet for mennene i eksperimentgruppene som fikk svare på papirskjema.

Alder

I eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling webskjema er svarprosent for personer 85 og over på 16,1 prosent. I eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling papir er svarprosenten for samme aldersgruppe hele 50,7 prosent. For eksperimentgruppene som svarer på web er forskjell i svarprosent til personer 80 til og med 84 år på 12 prosentpoeng, mens forskjellen er på 6 prosentpoeng for eksperimentgruppene som fikk svare på papir, fortsatt i favør de yngste.

Utdanning

Bare 8,8 prosent av personene med utdanning på grunnskolenivå har svart i eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling webskjema. Svarprosenten er hele 30,5 prosentpoeng lavere enn svarprosenten for personene med utdanning på universitets- og høgskolenivå. 42,9 prosent av de med utdanning på grunnskolenivå har svart i eksperimentgruppene med svarmodus selvutfylling papirskjema. Svarprosenten for de med utdanning på universitets- og høgskolenivå med samme svarmodus er 65 prosent.

Landsdel

For personene som ble tildelt svarmodus selvutfylling av webskjema er svarprosentene lavest for landsdelene Trøndelag (17,6), Vestlandet (20,6), Nord-Norge og Østlandet ellers (begge 20,9), Agder og Rogaland (24,5). Forskjellen i svarprosent mellom Trøndelag og Oslo og Akershus er 15 prosentpoeng (svarprosent i Oslo og Akershus er 32,6 prosent). I alle landsdeler, bortsett fra Nord-Norge (47), har over halvparten av personene i eksperimentgrupper med svarmodus selvutfylling papirskjema svart.

Inntekt

Når det gjelder inntekt finner vi veldig interessante funn når vi sammenligner forskjell i svarprosent mellom respondentene som tilhører eksperimentgrupper som fikk svare på papir og respondentene som tilhører eksperimentgrupper som fikk fylle ut på web. Med svarmodus selvutfylling papirskjema er svarprosenten 33 prosentpoeng høyere enn svarmodus selvutfylling webskjema for respondentene i den laveste inntektskvartilen. For den nest laveste inntektskvartilen er svarprosenten hele 37 prosentpoeng høyere for svarmodus papirskjema mot svarmodus webskjema. Dette betyr at vi ikke bare får med flere av de gruppene som hadde best svarprosent i webskjemagruppene, som vi har vist er de mest ressurssterke personene i utvalget, de har en økning på ca. 20 prosentpoeng i svarprosent. Med å skifte svarmodus fra selvutfylling på web til papirskjema får vi med flest av den halvparten med minst inntekt. I den laveste inntektskvartilen er svarprosenten 12 på selvutfylling av webskjema, mens svarprosenten er 45 for de som fikk lov til å svare på papirskjema. For den nest laveste inntektskvartilen er svarprosenten 23 for de som svarte på web i eksperimentet, mens svarprosenten for den nest laveste inntektskvartilen er 60 for de som tilhører eksperimentgrupper som fikk svare på papirskjema.

Husholdningstype

Bakgrunnsvariabelen husholdningstype viser også at vi ikke bare får med enda flere av de som hadde høyest svarprosent med svarmodus webskjema. Personer i utvalget som bor alene svarer også i minst grad med svarmodus papirskjema, men svarprosenten er 31 prosentpoeng høyere enn for personene med svarmodus webskjema. Svarprosenten for de aleneboende økte fra 19 prosent (eksperimentgrupper med svarmodus selvutfylling webskjema samlet) til 50 prosent (eksperimentgrupper med svarmodus selvutfylling papirskjema samlet). For respondentene som bor i flerpersonhusholdninger økte svarprosenten fra 27,6 til 58,8. Vi får ikke bare flere av de som har svart i størst grad (de som bor i flerpersonhusholdninger), men vi får altså også med flere av de som har svart i minst grad (aleneboende). Den prosentvise økningen er størst for aleneboende.

Vi ser at svarmodus selvutfylling webskjema forsterker alle forskjeller, og gir relativt stor underrepresentasjonen av de minst digitale.

Telefonrekruttering

I tabell 4.13 er det fordelinger for eksperimentgruppene som ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen.

Tabell 4.14 viser fordelinger for eksperimentgruppene som ikke ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen. Svarprosentene er jevnt over lavere hvor det ikke ble foretatt telefonrekruttering.

Digitalt kontaktbar?

I tabell 4.15 er det fordelinger for alle personer i utvalgene som vi kan hente kontaktinformasjon fra KRR for. For alle samlet er svarprosenten 33,8.

I tabell 4.16 er det fordelinger for alle personer i utvalgene som vi ikke kan hente kontaktinformasjon fra KRR for. For alle samlet er svarprosenten 11,9.

4.3. Frafallsundersøkelse som ble gjennomført samtidig som telefonrekrutteringen

I eksperimentgruppene som omfattet telefonrekruttering ble det også gjennomført en frafallsundersøkelse. I tillegg til å fortelle om undersøkelsen og å motivere personen til å svare på undersøkelsen, skulle intervjuerne som jobbet med telefonrekruttering gjennomføre en frafallsundersøkelse blant de som ikke så seg i stand til å svare på den måten vi ba dem om å svare på. Dette var en CATI²⁷-fracfallsundersøkelse (Se vedlegg C for manus til frafallsundersøkelsen). Spørsmålene gikk kun til de som ikke fikk til å svare på undersøkelsen på svarmoduset de ble tildelt gjennom eksperimentgruppene.

Kunne du svart på undersøkelsen på internett? Spørsmålet ble bare stilt til respondentene som var i eksperimentgruppene som skulle svare på papirskjema.

- 77,14 prosent av de vi fikk kontakt med, sier de ikke kunne ha svart på undersøkelsen på web. (N=407).
- Blant respondentene som vi ikke kunne bruke informasjon fra KRR for svarte hele 92,59 prosent av de vi fikk kontakt med at de ikke kunne ha svart på web skjema (N=162)

Kunne du svart på undersøkelsen via telefon?

- Blant de som ble bedt om å svare på webskjema, svarte 65,4 prosent at de ikke kunne ha svart på undersøkelsen ved å bli intervjuet over telefon (N=448).
- Blant de som ble bedt om å svare på papirskjema svarte 73,1 prosent at de ikke kunne ha svart på undersøkelsen ved å bli intervjuet over telefon (N=569).
- Blant respondentene som vi ikke kunne bruke informasjon fra KRR for og som opprinnelig skulle svart på papirskjema svarte 79 prosent at de ikke kunne ha svart på undersøkelsen ved å bli intervjuet over telefon (N=162).

I eksperimentgrupper som fikk tilbud om web, oppga nesten 80 prosent av respondentene som intervjuerne snakket med, at hovedgrunnen til at de ikke kan delta i undersøkelsen er at de ikke er digitale; ikke har PC eller smarttelefon, ikke kommer inn i Altinn osv. At 80 prosent av frafallet blant de kontaktbare som ikke har svart på Livskvalitetsundersøkelsen skyldes at de ikke er digitale, bør være en vekker for oss. Det er mange der ute som synes det er vanskelig å logge seg inn i Altinn, huske passord, og mange er ikke digitale. Intervjuerne som jobbet med frafallsundersøkelsen

²⁷ CATI står for Computer Assisted Telephone Interviewing og er et intervju som blir gjennomført via telefonen. Frafallsundersøkelsen ble gjennomført blant de personene intervjuerne fikk kontakt med som ikke så seg i stand til å svare på, eller ikke ville svare på undersøkelsen de snart skulle få invitasjon til (gjelder de eksperimentgruppene der telefonrekruttering skjedde i forkant av utsending av invitasjon til å være med i undersøkelsen. Dette gjelder eksperimentgruppene 6, 7, 8, 9 og 12). Frafallsundersøkelsen ble også gjennomført blant de personene intervjuerne fikk kontakt med som hadde bestemt seg for å ikke delta enten fordi de ikke så seg i stand til det eller fordi de ikke ville delta etter de hadde mottatt invitasjonen om å delta (gjelder de eksperimentgruppene der telefonrekruttering skjedde i etterkant av utsending av invitasjon til å være med i undersøkelsen. Dette gjelder eksperimentgruppene 3, 4, 5 og 11).

rapporterte om at mange i eksperimentgruppene med selvutfylling web som svarmodus og som ikke fikk det til, hadde lyst til å svare. Både intervjuere som deltok i telefonrekrutteringen, svartjenesten og vi som deltok i datainnsamlingen snakket med respondenter som var glade for at de kunne delta i undersøkelsen ved å svare på papirskjema. Ønsker vi å inkludere flere av de eldste i spørreskjemaundersøkelser, vet vi nå gjennom eksperimentet mye mer om hvordan vi skal få med flere.

Frafallsundersøkelsen peker på at det er andre grunner til at de eldste ikke svarer på webundersøkelsen enn at de ikke vil svare. Det er datainnsamlingsdesignet som hindrer de ikke-digitale å svare på svarmoduset selvutfylling web, og virker ekskluderende på populasjonen på 80 år og over. Barrierene med tofaktorautentisering, tekniske ferdigheter, digitalt utstyr og kunnskap om Altinn er for høy.

5. Når vi andre og mer representative eldre gjennom å tilby papirskjema?

Kristina Strand Støren

Hovedpunktene i dette kapittelet kan oppsummeres ved:

- Papirrespondentene har en demografi som ligner mer på populasjonen 80 år og eldre enn webrespondentene.
- Papirrespondentene omfatter i større grad de aller eldste i aldersgruppen 80 år og over, og flere kvinner, aleneboende, personer med lav utdanning og lav inntekt, sammenlignet med webrespondentene.
- Den bedre representasjonen av eldre i papirutvalget skyldes delvis en langt høyere svarprosent blant eldre som ikke er digitalt kontaktbare i papirutvalget sammenlignet med web.
- Papirskjema bidrar til en bedre representasjon av eldre også blant de digitalt kontaktbare

De foregående kapitlene viser at svarprosenten blant de eldste i Livskvalitetsundersøkelsen er lavere når eldre tilbys å svare et webskjema enn når de tilbys å svare på papir, og at svarprosenten er høyere når vi kombinerer flere kontaktstrategier. Kapittel 4 viser at eldre i aldersgruppen 80 år og over som deltar i de ulike eksperimentgruppene også skiller seg fra hverandre i flere grunnleggende kjennetegn som for eksempel alder og kjønn, og at frafallskjevheten er større for enkelte eksperimentgrupper enn andre.

I dette kapittelet ser vi nærmere på fordelingen av noen grunnleggende kjennetegn for respondenter. Vi ser ikke på spesifikke eksperimentgrupper, men inndeler etter om respondentene har svart på papirskjema eller webskjema. Skiller papirrespondentene seg fra webrespondentene i for eksempel alder, kjønn, utdannings- og inntektsnivå og andel aleneboende?

Vi ser først på uvektede tall for å se på fordelingen av demografiske variabler mellom papir- og webrespondentene i alt (kapittel 5.1). Vi sammenligner da også med tall fra Levekårsundersøkelsen EU-SILC, som samles inn gjennom telefonintervju. I tillegg ser vi på fordelingen av demografiske variabler mellom papir- og webrespondentene når vi avgrensner til digitalt kontaktbare eldre, for å se om papirskjema bidrar til bedre representativitet også utover å inkludere flere ikke digitalt kontaktbare (kapittel 5.3).

Deretter ser vi også på vektete tall hvor papir- og webrespondentene hver for seg er vektet på samme måte som ved publisering av statistikken livskvalitet²⁸, for å se på hvordan vekten som brukes i statistikkpublisering påvirker eventuelle skjevheter i demografiske variabler i de to gruppene (kapittel 5.4).

5.1. Demografi blant eldre respondenter, etter svarmodus

Tabell 5.1 viser fordelingen av demografiske variabler (alder, kjønn, utdanningsnivå, inntekt, innvandringsbakgrunn, om man er aleneboende eller ikke) for personer i alder 80 år og eldre. Det presenteres tall for populasjonen og for respondenter i eksperimentet, fordelt etter om de har besvart papirskjema eller webskjema. Tallene er uvektede.

Det er også lagt til tall på den demografiske fordelingen for eldre respondenter i Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2025 (EU-SILC), hvor data ble samlet inn gjennom telefonintervju,

²⁸ www.ssb.no/livskvalitet

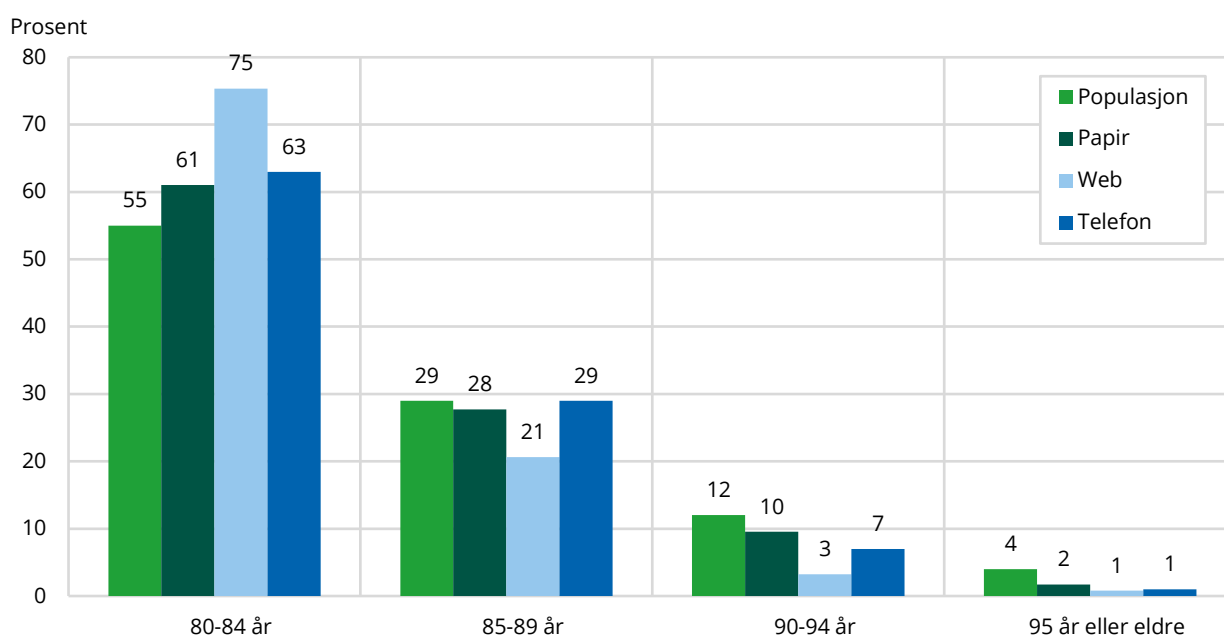
for å kunne sammenligne tallene fra eksperimentet med en telefonundersøkelse gjennomført samme år. EU-SILC er en panelundersøkelse, hvor en del av respondentene har deltatt flere år – som kan påvirke sammenlignbarheten noe.

Papirrespondenter er eldre

Respondenter som har besvart papirskjema og telefon er noe eldre (hhv. 84,2 og 84,1 år) enn respondenter som har besvart webskjema (82,9 år). Det er større forskjeller når vi sammenligner prosentfordelingen i ulike aldersgrupper, vist i Figur 5.1. Det er langt flere unge eldre i alderen 80-84 år blant webrespondentene (75 prosent) enn blant papir- og telefonrespondentene (henholdsvis 61 og 63 prosent). Tilsvarende ser vi at det er flere i de eldre aldersgruppene (85-89 og 90-94 år) blant papirrespondentene (henholdsvis 28 og 10 prosent) enn blant dem som har besvart på web (henholdsvis 21 og 3 prosent) eller telefon (henholdsvis 29 og 7 prosent). Det er også flere i den eldste aldersgruppen 95 år og eldre blant papirrespondentene enn web- og telefonrespondentene, men her er forskjellen mindre. Med unntak av den eldste aldersgruppen er forskjellene i andelen i de ulike aldersgruppene mellom web- og papirrespondenter signifikant.

Sammenligner vi med populasjonen 80 år og eldre, er det respondentene som har besvart papirskjema som ligger nærmest alderen i populasjonen og bruttoutvalget – selv om det også blant papirrespondentene er signifikant flere i aldersgruppen 80-84 år, og signifikant færre i aldersgruppene 90-94 og 95 år og eldre, sammenlignet med populasjonen.

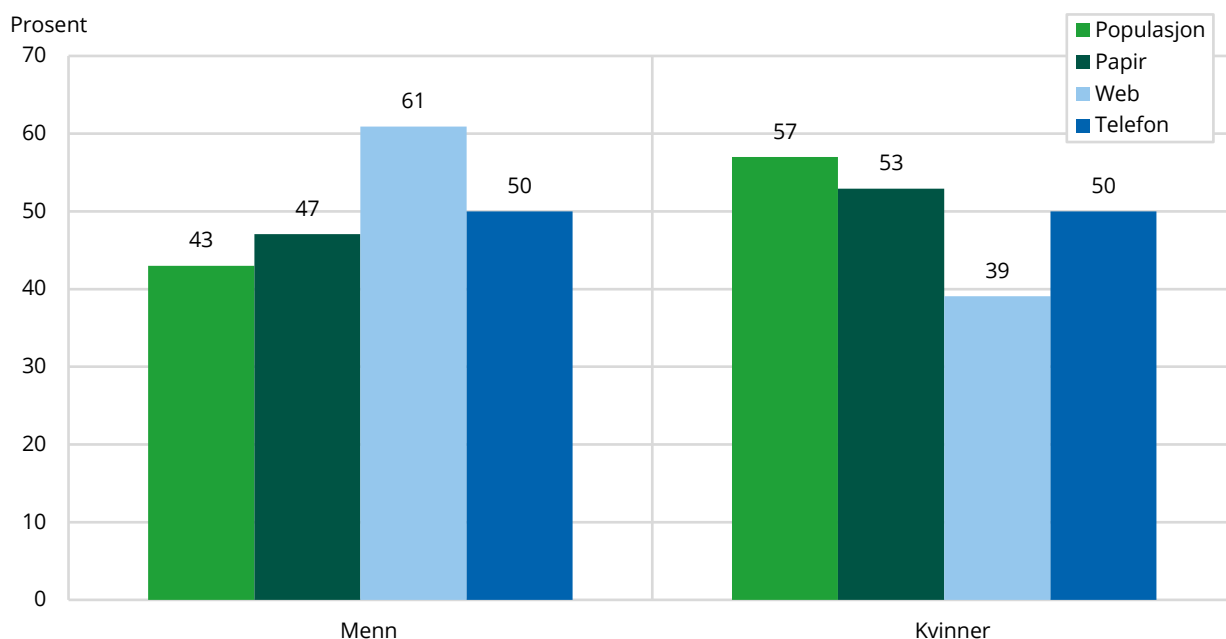
Figur 5.1 Aldersfordeling, for populasjon, papir-, web- og telefonrespondenter. Prosent.

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Statistisk sentralbyrå

Blant papirrespondenter er skjevfordelingen i kjønn mindre

I populasjonen 80 år og eldre er det flere kvinner (57 prosent) enn menn (43 prosent) (Figur 5.2). Blant respondentene er det derimot en overrepresentasjon av menn og en underrepresentasjon av kvinner, både blant papir-, web- og telefonrespondentene. Underrepresentasjonen av kvinner er imidlertid langt mindre blant papirrespondenter enn blant webrespondenter, og også noe mindre enn blant telefonrespondenter. Blant respondenter på papir utgjør kvinner 53 prosent, mot 39 prosent på web og 50 prosent på telefon. Fordelingen etter kjønn blant papirrespondentene ligger nærmere fordelingen i populasjonen enn for web- og telefonrespondenter.

Figur 5.2 Andel menn og kvinner, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent.

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Statistisk sentralbyrå

Tabell 5.1 Demografiske variabler for personer 80 år og eldre, i populasjon og ulike respondentgrupper. Uvektede tall. Gjennomsnitt og prosent

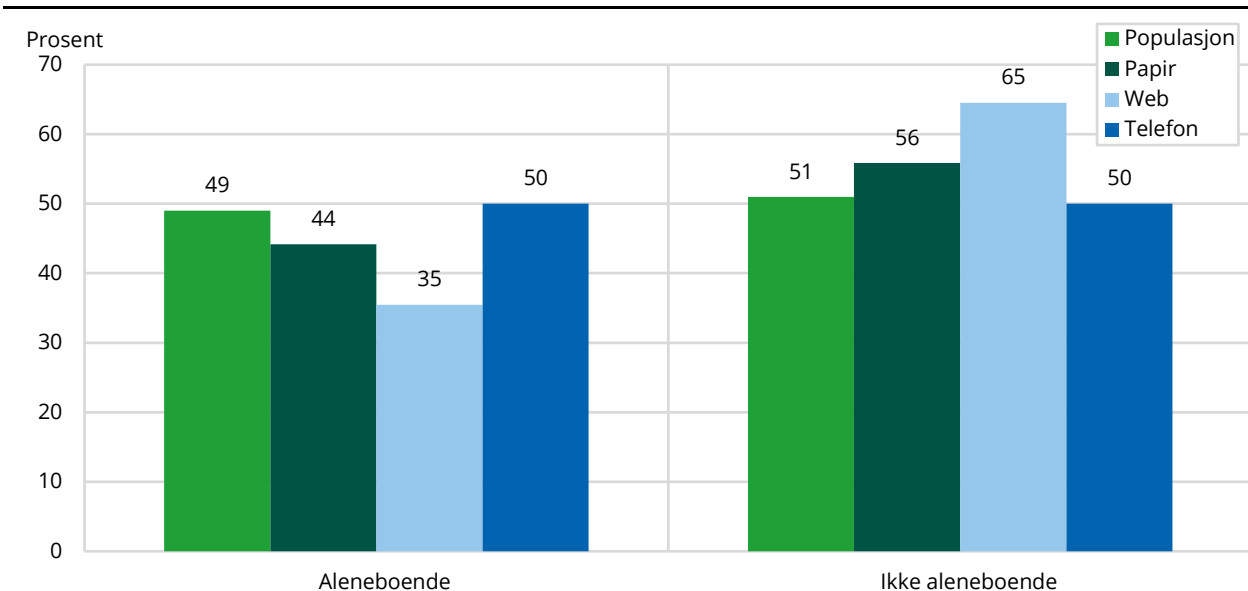
	Populasjon	Papirskjema	Webskjema	Telefon (LKU 2025)
Alder				
Gjennomsnitt	84,9	84,2	82,9	84,1
Andel				
80-84 år	55	61	75	63
85-89 år	29	28	21	29
90-94 år	12	10	3	7
95 år eller eldre	4	2	1	1
Kjønn				
Menn	43	47	61	50
Kvinner	57	53	39	50
Aleneboende				
Aleneboende	49	45	37	50
Ikke aleneboende	51	55	63	50
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller ingen	29	18	8	18
Videregående	46	49	41	48
Høyere utdanning, kort	18	25	32	26
Høyere utdanning, lang	6	8	18	8
Uoppgitt	1	0	0	0
Inntekt				
Laveste kvartil	42	34	17	39
Andre kvartil	34	38	35	35
Tredje kvartil	17	20	34	19
Høyeste kvartil	7	8	14	7
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	5	4	3	5
Øvrig befolkning	95	96	97	95
Antall svar	261 991	754	499	237

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2025. Statistisk sentralbyrå.

Flere aleneboende nås gjennom papirskjema sammenlignet med webskjema

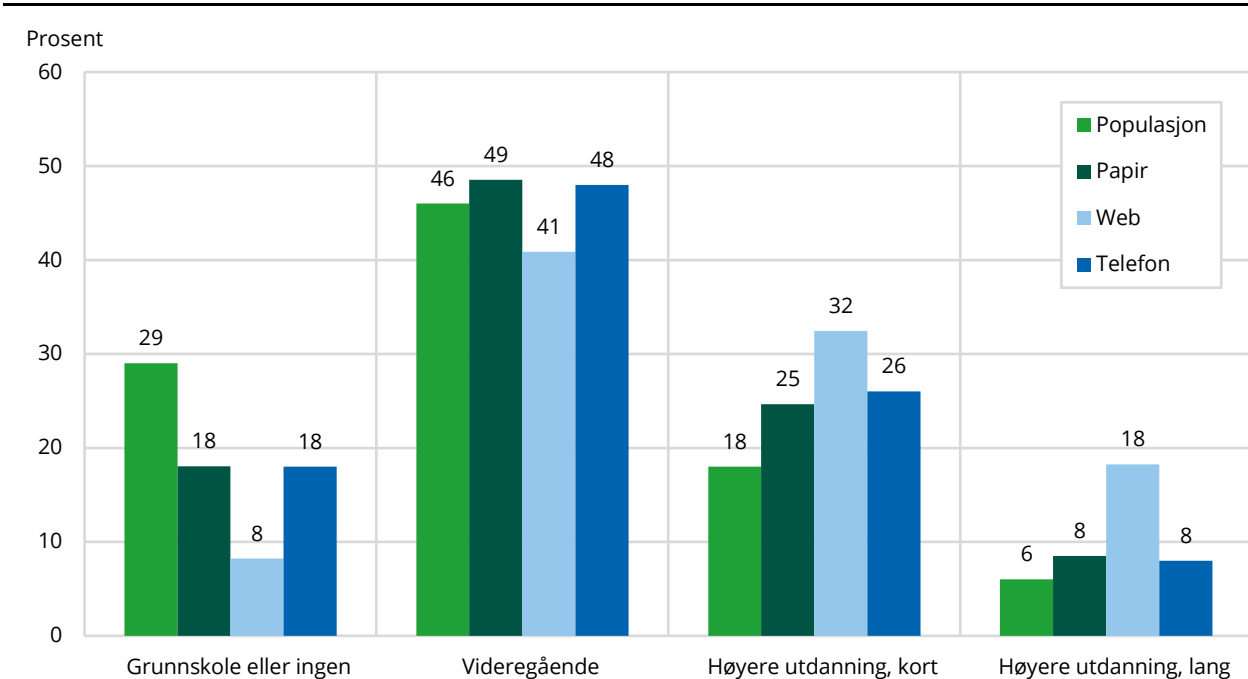
Blant respondenter på telefon utgjør aleneboende en like stor andel som i populasjonen (49 prosent) (Figur 5.3). Aleneboende er underrepresentert blant både web- og papirrespondentene, men er mindre underrepresentert blant papirrespondentene (44 prosent) sammenlignet med populasjonen (49 prosent). Dette kan henge sammen med at vi får svar fra flere kvinner gjennom telefon- og papirskjema, og at eldre kvinner i større grad er aleneboende enn eldre menn (statistikk om familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå, 2025).

Figur 5.3 Aleneboende, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent

Kilde: Ekspertiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Figur 5.4 Utdanningsnivå, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent

Kilde: Ekspertiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Eldre med lav utdanning er mindre underrepresentert blant papirrespondentene

I alle respondentgruppene er personer med grunnskole som høyeste utdanning (eller ingen utdanning) betydelig underrepresentert sammenlignet med populasjonen, og personer med høyere

utdanning er overrepresentert (Figur 5.4). Under- og overrepresentasjonen er langt mer markant for webrespondentene enn for papir- og telefonrespondentene. Mens 29 prosent av populasjonen 80 år og eldre har grunnskole eller ingen utdanning, gjelder det samme 18 prosent blant respondenter på papir og telefon, og bare 8 prosent av webrespondentene. Ser vi på høyere utdanning (kort og lang), har til sammen 24 prosent i populasjonen høyere utdanning, mens det samme gjelder 33 prosent blant papirrespondenter, 34 prosent blant telefonrespondenter og 50 prosent blant webrespondenter.

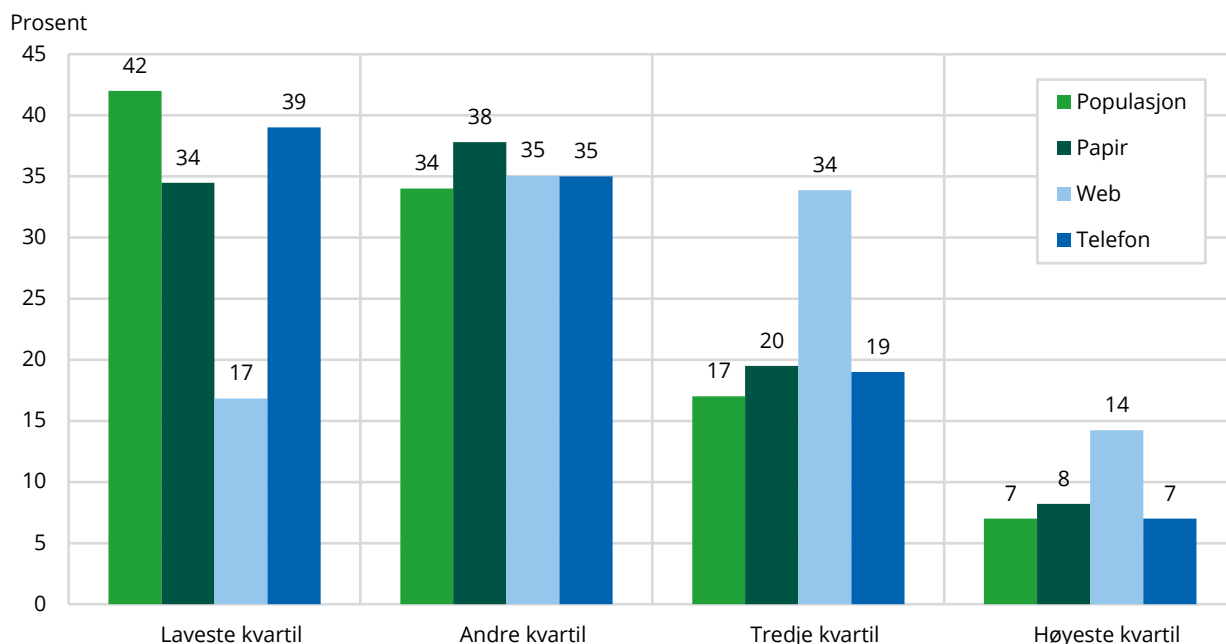
Den høyere andelen med grunnskole som høyeste utdannelse blant papir- og telefonrespondentene kan henge sammen med at vi får med flere kvinner ved å tilby papirskjema eller telefonintervju. Blant kvinner 67 år og eldre er det en noe større andel med utdanning på grunnskolenivå enn blant menn i samme alder (statistikk om befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå, 2024).

Eldre med lav inntekt er mindre underrepresentert blant papirrespondenter

I alle respondentgruppene er personer i laveste inntektskvartil underrepresenterte, mens blant spesielt webrespondenter er personer i andre, tredje og høyeste inntektskvartil overrepresenterte (Figur 5.5). Over- og underrepresentasjonen er minst for telefonrespondenter, og også betraktelig lavere for papirrespondenter enn for webrespondenter. Telefon- og papirrespondenter har en fordeling etter inntektsnivå som ligger mye nærmere fordelingen i populasjonen enn vi ser blant webrespondentene.

Mens 42 prosent i populasjonen 80 år og eldre er i laveste inntektskvartil, gjelder det samme 39 prosent av telefonrespondentene, 34 prosent av papirrespondentene, og 17 prosent i webrespondentene.

Figur 5.5 Inntektskvartiler, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Innvandringsbakgrunn omtrent like godt representert på tvers av modus

Ser vi på innvandringsbakgrunn i tabell 5.1 ser vi at det bare er små forskjeller i representasjonen av eldre innvandrere mellom de ulike respondentgruppene. Andelen innvandrere er høyest blant telefonrespondentene (5 prosent) og lavest blant webrespondentene (3 prosent).

Oppsummering

Analysen av de eldre respondentene som har besvart papirskjema, webskjema og telefonintervju viser at av de tre datainnsamlingsmetodene så er det papirskjema og telefonintervju som fører til best representasjon av eldre i populasjonen. Telefonintervju fører til den beste representasjonen av ulike inntektsgrupper og aleneboende. Papirskjema fører til den beste representasjonen av de aller eldste, og av kvinner. Representasjonen av personer med ulike utdanningsnivå og innvandrere er omtrent lik for papirskjema og telefonintervju. For web er representasjonen dårligere etter alle disse kjennetegnene sammenlignet med papir og telefon.

Dette tyder på at man for undersøkelser som gjennomføres på web bør tilby papirskjema til de eldste respondentene, og at når man utformer undersøkelser med eldre personer som målgruppe bør tilby papirskjema eller telefonintervju som svarmodus.

5.2. Forbehold om forskjeller mellom bruttoutvalgene

Det er noen forskjeller i hvordan utvalgene til papirskjema og webskjema ble trukket og fulgt opp, som kan bidra til forskjeller i respondentenes demografiske fordeling som ikke handler om modus (web eller papir). En av forskjellene omhandler andelen personer i de to utvalgene som kan kontaktes digitalt. Hvorvidt personer kan kontaktes digitalt eller ikke handler om hvorvidt de har digital kontaktinformasjon i Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR). De som ikke kan kontaktes digitalt har enten manglende digital kontaktinformasjon, eller kan ha reservert seg fra å bli kontaktet digitalt av det offentlige (dette er nærmere omtalt i kapittel 2.5).

Personer som ikke kan kontaktes digitalt kan bare nås via brevpost. Dersom de er trukket til å delta i webundersøkelsen blir de tilsendt et papirbrev i posten med nettadressen til webskjema (som de da må skrive inn manuelt i en nettleser). Siden en stor andel av disse personene kan anses som lite digitale, er dette en stor terskel for at de skal kunne delta i undersøkelsen.

Færre eldre som ikke kan kontaktes digitalt ble trukket til webutvalget da vi forventet svært lav svarprosent og at gruppen ikke ville bli stor nok til å gjøre andre analyser enn frafallsanalyser. Tilsvarende hensyn ble ikke gjort for bruttoutvalget for papirskjema, da vi forventet en bedre svarprosent blant disse. En noe større andel av bruttoutvalget for papirskjema er ikke digitalt kontaktbare (50 prosent) sammenlignet med bruttoutvalget for webskjema (34 prosent), vist i Tabell 5.2.

Forskjellen i fordelingen av personer kan kontaktes digitalt eller ikke er langt mer markant når vi ser på respondentene som *besvarte* undersøkelsen på papir og web. Dette skyldes at de ikke digitalt kontaktbare har en relativt høy svarprosent i papirutvalget (hvor de utgjør 29 % av respondentene), mens de som forventet har en svært lav svarprosent i webutvalget (hvor de utgjør 4 % av respondentene).

Webutvalget og papirutvalget skiller seg også fra hverandre når det kommer til hvilke rekrutteringsmåter som ble benyttet. Mens bruttoutvalget til papirskjema har blitt rekruttert gjennom både papirbrev i posten og telefonrekruttering, har bruttoutvalget til webskjema blitt fordelt i fire grupper med ulik sammensetning av rekrutteringsmåter. Alle deltakere på web fikk digitalt brev i Altinn, én gruppe fikk ikke noe mer oppfølging enn dette, mens andre eksperimentgrupper også har fått papirbrev i posten, blitt ringt, eller begge deler.

Tabell 5.2 Digitalt kontaktinformasjon og kontaktstrategi blant utvalg og respondenter, etter svarmodus. Prosent

	Populasjon	Bruttoutvalg		Respondenter	
		Papir	Web	Papir	Web
Digital kontakt					
Digitalt kontaktbare	58	50	66	71	96
Ikke digitalt kontaktbare	42	50	34	29	4
Kontaktstrategi (alle digitalt kontaktbare fikk brev i Altinn)					
Både papirbrev og telefon		100	16	100	29
Bare papirbrev		0	52	0	30
Bare telefon		0	16	0	20
Verken papirbrev eller telefon		0	17	0	21
Antall svar	261991	754	499	754	499

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

Demografiske variabler fordelt etter om man er digitalt kontaktbar

Respondenter som ikke kan kontaktes digitalt skiller seg fra de digitalt kontaktbare ved at de er eldre, i større grad kvinner, aleneboende, har lavere utdanning og lavere inntekt (Tabell 5.3). At det er en større andel ikke digitalt kontaktbare i bruttoutvalget for papirskjema kan bidra til noe mer markerte forskjeller mellom web- og papirrespondentene enn dersom det var lik fordeling av digitale/ikke-digitale mellom utvalgene til papir og web.

Tabell 5.3 Fordeling av demografiske variabler, etter digital kontakt, for bruttoutvalg. Gjennomsnitt og prosent.

	Bruttoutvalg	
	Digitalt kontaktbare	Ikke digitalt kontaktbare
Alder		
Gjennomsnitt	84,0	86,2
Prosent:		
80-84 år	63	42
85-89 år	27	34
90-94 år	8	19
95 år eller eldre	2	5
Kjønn		
Menn	49	31
Kvinner	51	69
Aleneboende		
Aleneboende	42	60
Ikke aleneboende	58	40
Utdanningsnivå		
Grunnskole eller ingen utdanning	20	40
Videregående	47	44
Høyere utdanning, kort	24	11
Høyere utdanning, lang	8	3
Uoppgitt	1	1
Inntekt		
Laveste kvartil	34	58
Andre kvartil	36	28
Tredje kvartil	21	11
Høyeste kvartil	9	3
Innvandringsbakgrunn		
Øvrig befolkning	96	95
Innvandrere i alt	4	5
Antall svar	3 078	2094

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

Effekten det ville hatt å inkludere flere som ikke kan kontaktes digitalt i webutvalget ville imidlertid vært liten, siden svarprosenten er så lav. Hadde det også vært 50 prosent ikke-digitale i webutvalget, og vi legger til grunn en fortsatt like liten svarprosent på web for disse som vi har observert for denne gruppen, ville vi fått svar fra ytterligere 9 ikke digitalt kontaktbare personer på web, altså

totalt 27 personer til sammen (det er fra før 18 personer i denne gruppen som har besvart på web). Ikke digitalt kontaktbare ville altså ikke utgjøre mer enn i overkant av 5 prosent av webrespondentene selv med langt flere i utvalget (50 prosent). Eventuelle forskjeller i fordelingen av demografiske variabler blant respondentene på papir og web kan altså i all hovedsak tilskrives den høyere svarprosenten blant de ikke digitalt kontaktbare i papirutvalget, og ikke den ulike andelen ikke digitalt kontaktbare i bruttoutvalgene.

Demografiske variabler fordelt etter kontaktstrategi

Her ser vi på om det er forskjeller i demografiske variabler basert på de ulike kontaktstrategiene som ble testet i eksperimentet. Tabell 5.4 viser fordeling av demografiske variabler fordelt etter kontaktstrategi, for webrespondenter som kan kontaktes digitalt. Alle respondentene har fått digitalt brev i Altinn, og de som er i kontrollgruppen har kun fått dette. De øvrige tre gruppene har enten *både* fått papirbrev i posten og blitt ringt, eller *enten* fått papirbrev i posten eller blitt ringt. Tallene er uvektede.

Forskjellene mellom respondentene etter kontaktstrategi er små og stort sett ikke signifikante. Det er ingen signifikante forskjeller i alder og kjønn. Andelen aleneboende er signifikant større i kontrollgruppa enn i gruppa som fikk brev, men skiller seg ikke fra de to andre gruppene (brev og telefon / telefon). For utdanning og inntekt er det signifikant flere med lang høyere utdanning og som er i høyeste inntektskvartil i gruppa som fikk brev.

Tabell 5.4 Fordeling av demografiske variabler, etter rekrutteringsmåte, for digitalt kontaktbare webrespondenter. Gjennomsnitt og prosent

	Webrespondenter, digitalt kontaktbare			
	Brev og telefon	Brev	Telefon	Kontrollgruppe
Alder				
Gjennomsnitt	82,9	82,5	82,9	83,2
Prosent:				
80-84 år	74	79	72	75
85-89 år	21	19	26	19
90-94 år	4	2	2	3
95 år eller eldre	1	0	0	3
Kjønn				
Menn	61	64	58	63
Kvinner	39	36	42	37
Aleneboende				
Aleneboende	38	28	33	41
Ikke aleneboende	62	72	67	59
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller ingen utdanning	8	6	12	5
Videregående	41	37	39	46
Høyere utdanning, kort	34	31	35	34
Høyere utdanning, lang	17	25	14	15
Uoppgitt	1	0	0	0
Inntekt				
Laveste kvartil	19	18	16	14
Andre kvartil	35	31	36	38
Tredje kvartil	35	31	34	36
Høyeste kvartil	11	21	14	11
Antall svar	145	131	100	105

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

De ulike rekrutteringsmåtene medfører altså bare enkelte forskjeller i demografiske variabler mellom ulike eksperimentgrupper. Det forventes ikke at de ulike rekrutteringsmåtene som har blitt testet på web vil bidra til økte forskjeller mellom web- og papirrespondentene. Det tas derfor i det

videre ikke hensyn til rekrutteringsmåte når vi analyserer forskjeller mellom respondenter som har svart på papirskjema og webskjema.

5.3. Fordeling av demografiske variabler etter papir-/webskjema, avgrenset til digitalt kontaktbare respondenter

Siden vi vet at det er forskjeller mellom personer som kan kontaktes digitalt og ikke, ser vi her på hvordan papir- og webrespondentenes demografiske fordeling skiller seg fra hverandre, hvis vi avgrenser til å bare se på digitalt kontaktbare respondenter. Dette viser om papirskjema bidrar til mer representative respondenter også ut over å få med flere ikke digitalt kontaktbare eldre.

Fordelinger etter demografiske variabler for papir- og webrespondenter som er digitalt kontaktbare er vist i tabell 5.5. Tabellen viser at selv når vi kun ser på de digitale eldre, er respondentene på papir mer representative for eldre i populasjonen enn respondentene på web. Papirrespondentene er fortsatt eldre, har en større andel kvinner og aleneboende, og en større andel med lav inntekt og lav utdanning enn webrespondenter, selv når vi avgrenser respondentene til eldre som kan kontaktes digitalt. Forskjellene er imidlertid noe mindre enn når vi regner med de ikke-digitale. Papirskjema bidrar altså til å øke svarprosenten generelt blant grupper som er sterkt underrepresenterte på web, ikke bare ved å nå ut til flere som ikke kan kontaktes digitalt. Dette viser at papirskjema bidrar til å få svar fra flere respondenter som i liten grad kan besvare et webskjema, enn bare gruppen som ikke kan kontaktes digitalt.

Tabell 5.5 Demografiske variabler for papir- og webrespondenter i alt og avgrenset til de digitalt kontaktbare. Uvektede tall. Gjennomsnitt og prosent

	Populasjon	Respondenter i alt		Digitalt kontaktbare respondenter	
		Papirskjema	Webskjema	Papirskjema	Webskjema
Alder					
Gjennomsnitt	84,9	84,2	82,9	83,7	82,9
Andel					
80-84 år	55	61	75	67	75
85-89 år	29	28	21	24	21
90-94 år	12	10	3	7	3
95 år eller eldre	4	2	1	1	1
Kjønn					
Menn	43	47	61	51	62
Kvinner	57	53	39	49	38
Aleneboende					
Aleneboende	49	44	35	39	35
Ikke aleneboende	51	56	65	61	65
Utdanningsnivå					
Grunnskole eller ingen	29	18	8	15	7
Videregående	46	49	41	47	41
Høyere utdanning, kort	18	25	32	28	33
Høyere utdanning, lang	6	8	18	11	18
Uoppgitt	1	0	0	0	0
Inntekt					
Laveste kvartil	42	34	17	28	17
Andre kvartil	34	38	35	41	35
Tredje kvartil	17	20	34	21	34
Høyeste kvartil	7	8	14	10	15
Innvandringsbakgrunn					
Innvandrere i alt	5	4	3	4	3
Øvrig befolkning	95	96	97	96	97
Antall svar	261 991	754	499	535	481

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

5.4. Effekt av frafallsvekt

Når vi publiserer statistikk om levekår og livskvalitet, vektet tallene med en frafallsvekt som gjør at utvalgets sammensetning skal speile befolkningen, etter utvalgte variabler. Vekten lages for å gjøre opp for skjevheter utvalget har i forhold til populasjonen. En måte å tenke på dette, er at vekten gjør at personer med kjennetegn som er underrepresenterte «teller mer», mens personer med kjennetegn som er overrepresenterte «teller mindre», slik at utvalget speiler populasjonen. Skjevheten vil variere med gruppeinndeling og hvilken variabel en ser på, og vekten korrigerer skjevheter i kjennemerke som er inkludert i beregningen av vekten. Det kan også være skjevheter i andre kjennetegn som ikke blir korrigert av vekten.

Følgende kjennemerker inngår i beregningen av vekten:

- **Kjønn** (2 grupper: Mann, Kvinne)
- **Aldersgruppe** (5 grupper: 18-24 år, 25-44 år, 45-66 år, 67-79 år, 80 år og eldre)
- **Høyeste fullførte utdanningsnivå** (3 grupper: 1: ungdomsskole, kortere eller uoppgitt, 2: videregående, 3: høyere utdanning og påbygning til videregående)
- **Personinntekt** (11 grupper: 1-10 desil, studenter inkl. alle under 20 år)
- **Familiestørrelse** (2 grupper: Familier med én voksen, andre familier)
- **Innvandringsbakgrunn** (3 grupper: 1: øvrig befolkning, 2: innvandrere fra Norden, EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia og New Zealand, 3: Innvandrere fra Afrika, Asia, Amerika (utenom USA, Canada), Oseania (utenom Australia, New Zealand), Europa (utenom EU/EFTA, Storbritannia), og polare områder)
- **Kryssledd** (2 kryssledd: 1: kjønn*alder - 10 grupper, 2: utdanning*alder - 15 grupper)

Vekten beregnes mot befolkningen 18 år og over som er bosatt i privathusholdninger 1. januar undersøkelsesåret. Dette gjøres ved hjelp av programpakken ReGenesees²⁹, som er utviklet av Istat.

Vektens effekt på den eldste aldersgruppen

I forbindelse med et tidligere prosjekt hvor vi så på eldres representativitet i webundersøkelser sammenlignet med telefonundersøkelser (Støren & Grimstad, 2023), så vi at vekten som ble brukt i publisering av statistikk basert på Livskvalitetsundersøkelsen ikke gjorde opp for noen betydelige frafallsskjevheter i den eldste aldersgruppen. Etter dette ble det lagt til enda et kryssledd i vekten, som gjør opp for skjevheter etter utdanningsnivå i den eldste aldersgruppen (utdanning*aldersgruppe). Fra før inkluderte vekten et kryssledd med kjønn og alder.

Vekten som brukes per i dag og som er laget for papir- og webrespondentene i disse analysene er altså allerede endret noe for å forbedre representativiteten i den eldste aldersgruppen.

Vekten gjør opp for noen, men ikke alle forskjeller i demografi mellom web og papir

Her ser vi på hvordan vekten påvirker den demografiske fordelingen i papir- og webrespondenter. Fordelingen etter demografiske variabler for papir- og webrespondentene er vist i tabell 5.6, både uvektede og vektete tall, og differanse. Vekten har en mer markant effekt på webrespondentene sammenlignet med papirrespondentene, som gjør at noe av forskjellene mellom gruppene minker når vi ser på vektete tall. Dette er å forvente, da vekten er laget for å gjøre opp for frafallsskjevheter, og dermed vektet de mer underrepresenterte kjennetegnene blant webrespondentene mer opp enn den gjør for papirrespondentene som skiller seg mindre fra populasjonen. Vekten gjør

²⁹ <https://www.istat.it/en/methods-and-tools/methods-and-it-tools/process/processing-tools/regenesees>

imidlertid ikke opp for alle forskjeller mellom papir- og webrespondentene, og papirrespondentene er fortsatt mer representative for populasjonen 80 år og eldre, selv med vektete tall.

Tabell 5.6 Demografiske variabler for papir- og webrespondenter. Uvektede og vektete tall. Gjennomsnitt og prosent

	Uvektede tall		Vektete tall		Differanse vektete-uvektede tall	
	Papirskjema	Webskjema	Papirskjema	Webskjema	Papirskjema	Webskjema
Alder						
Gjennomsnitt	84,2	82,9	84,4	82,5	0,2	-0,4
Andel						
80-84 år	61	75	59	78	-2,1	2,3
85-89 år	28	21	29	19	1,7	-1,5
90-94 år	10	3	10	3	0,1	-0,3
95 år eller eldre	2	1	2	0	0,3	-0,5
Kjønn						
Menn	47	61	43	43	-4,6	-18,4
Kvinner	53	39	57	57	4,6	18,4
Aleneboende						
Aleneboende	44	35	47	40	2,7	5,0
Ikke aleneboende	56	65	53	60	-2,7	-5,0
Utdanningsnivå						
Grunnskole eller ingen	18	8	29	29	11,3	20,6
Videregående	49	41	46	46	-2,6	5,1
Høyere utdanning, kort	25	32	18	18	-6,2	-14,9
Høyere utdanning, lang	8	18	6	7	-2,8	-11,7
Uoppgitt	0	0	0	1	0,2	0,8
Inntekt						
Laveste kvartil	34	17	41	29	6,9	12,6
Andre kvartil	38	35	36	37	-1,3	1,9
Tredje kvartil	20	34	16	24	-3,1	-10,0
Høyeste kvartil	8	14	6	10	-2,5	-4,5
Innvandringsbakgrunn						
Innvandrere i alt	4	3	4	3	-0,5	0,6
Øvrig befolkning	96	97	96	97	0,1	-0,2
Antall svar	754	499	754	499		

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på vektens effekt på enkeltvariabler, for eksempel alder, ser vi at frafallsvekten veker alderen til papirrespondentene noe opp, slik at det er noe færre i den yngste aldersgruppen og noe flere i de eldre aldersgruppene. Vekten har en motsatt effekt på webrespondentene, hvor alderen vektetes noe ned. Noe av årsaken til at vekten kan ha en så ulik effekt på alderen blant de eldste, er at vekten veker gruppen 80 år og eldre til å *samlet* utgjøre en like stor andel blant respondentene i alt som i befolkningen i alt, og tar ikke hensyn til alderssammensetningen innad i denne gruppen. Vekten tar altså ikke hensyn til hvorvidt personer i den eldste aldersgruppen er 81 eller 89 år, bare at de er 80 år eller eldre.

Ser vi på effekten vekten har på fordeling etter kjønn, ser vi at vekten her utligner forskjellene i kjønnsfordeling mellom papir- og webrespondentene. Vekten inkluderer et krysslidd med kjønn*alder, som gjør at kjønnsfordelingen blant respondentene i aldersgruppen 80 år og eldre speiler fordelingen i befolkningen i alt 80 år og eldre.

Det samme gjelder i stor grad for utdanning også, med unntak av noen marginale forskjeller i andelen med lang høyere utdanning og uoppgitt utdanning.

For andelen aleneboende vektetes denne opp i begge grupper, men noe mer markant for webrespondentene enn papirrespondentene.

Ser vi på inntektsnivået, ser vi at andelen personer i laveste inntektskvartil vektes betydelig opp både blant papir- og webrespondentene, mens andre og tredje inntektskvartil vektes ned. Vekten har en mer markert effekt på webrespondentene enn papirrespondentene, som gjør at forskjellen i inntektsfordeling mellom de to gruppene er noe mindre når tallene vektes.

Oppsummering

Respondentene som ble nådd gjennom papirskjema ligner mer på populasjonen 80 år og eldre enn respondenter som ble nådd gjennom webskjema. Papirrespondentene omfatter i større grad de aller eldste i aldersgruppen 80 år og over, og flere kvinner, aleneboende, personer med lav utdanning og lav inntekt.

Den bedre representasjonen av eldre når vi tilbyr papirskjema skyldes delvis en langt høyere svarprosent blant personer som ikke kan kontaktes digitalt (mangler digital kontaktinformasjon i KRR) på papirskjema sammenlignet med web. Det tyder på at å nå flere eldre som ikke er digitalt kontaktbare er viktig for å få svar fra flere eldre som er vanskelige å nå i webundersøkelser. Når vi sammenligner den demografiske fordelingen blant respondenter på web og papir avgrenset til respondenter som er digitalt kontaktbare, ser vi at papirskjema bidrar til en bedre representasjon av eldre også når vi avgrenser til de eldre som kan kontaktes digitalt. Papirskjema bidrar altså til å øke svarprosenten generelt blant grupper som er sterkt underrepresenterte på web.

Det er enkelte forskjeller i utvalgene til papir- og webskjema som kan ha hatt en liten effekt på forskjellene vi ser mellom respondentene på web og papir. For eksempel er det trukket noe færre personer som ikke er digitalt kontaktbare til webutvalget. Årsaken til dette er at svarprosenten blant disse er svært lav på web, og at gruppen ikke ville bli stor nok til egne analyser. Det er ikke sannsynlig at dette ville hatt en betydelig effekt på den demografiske fordelingen av webrespondentene, og papirrespondentene ville likevel vært tydelig mer representative for populasjonen 80 år og eldre.

Frafallsvekten som benyttes ved publisering av statistikk om livskvalitet har en mer markant effekt på webrespondentene sammenlignet med papirrespondentene, som gjør at noe av forskjellene mellom gruppene minker når vi ser på vektete tall. Dette er å forvente, da vekten er laget for å gjøre opp for frafallsskjevheter, og dermed vekter de mer underrepresenterte kjennetegnene blant webrespondentene mer opp enn den gjør for papirrespondentene. Vekten gjør imidlertid ikke opp for alle forskjeller mellom papir- og webrespondentene, og papirrespondentene er fortsatt mer representative for populasjonen 80 år og eldre, selv når vi sammenligner vektete tall.

6. Er det måleforskjeller mellom web- og papirskjema?

Kristina Strand Støren

Hovedpunktene i dette kapittelet kan oppsummeres ved:

- Det er for de fleste type spørsmål ikke observert måleforskjeller mellom web og papir.
- For ja/nei-spørsmål som krever vurdering, sensitive spørsmål, spørsmål om hyppighet og spørsmål med relativt korte, graderte svarskalaer ser vi ikke systematiske forskjeller mellom web og papir. Blant de forskjellene vi finner i disse spørsmålene handler en del om en større andel med nedsatt funksjonsevne blant papirrespondentene, som vi anser som en sannsynlig følge av seleksjonseffekt hvor vi får svar fra flere eldre med dårligere helse når vi tilbyr papirskjema som svarmodus.
- Følgelig finner vi også at papirrespondenter har lavere skårer på mestring og at de rapporterer om noe mindre hyppig deltakelse i kulturaktiviteter og organisasjons/foreningsaktiviteter, men anser dette også som sannsynlige følger av seleksjonseffekter, og ikke måleforskjeller.
- Vi finner imidlertid måleforskjeller i spørsmål om subjektiv livskvalitet, både for et batteri med 7-punktsskala, og for en rekke spørsmål med 11-punktsskala fra 0-10, hvor papirrespondenter gjennomgående svarer noe mer *positivt* enn respondenter på web. Det antas at dette skyldes en noe ulik fremstilling av svarskalaen på papirskjema sammenlignet med web.
- Dersom man skal benytte både web- og papirskjema for de eldste i livskvalitetsundersøkelsen, er det viktig å sørge for at spesielt spørsmålene om subjektiv livskvalitet med lengre skalaer presenteres på samme måte visuelt, på web og papir.

I dette kapittelet oppsummerer vi analyser vi har gjort for å undersøke om vi finner måleforskjeller mellom webskjema og papirskjema – altså systematiske forskjeller i svar som skyldes ulik innsamlingsmodus. For å forsøke å begrense seleksjonseffekter avgrensner vi webrespondentene og papirrespondentene til personer som kan kontaktes digitalt, for at den ulike andelen av respondenter som ikke kan kontaktes digitalt ikke skal bidra til forskjeller. Som tidligere kapitler har vist er eldre som ikke kan kontaktes digitalt vanskeligere å nå, og en større andel av disse er i liten grad digitale.

I analysene er også delutvalgene (webrespondenter og papirrespondenter) vektet separat mot populasjonskjenntegn, for å redusere frafallsskjevheter som gir ulik sammensetning av web- og papirrespondentene.

Først defineres måleforskjeller, og vi presenterer mulige årsaker til måleforskjeller mellom web og papir (kapittel 6.1 og 6.2). Det står mer om vektingen i kapittel 6.3. Resultatene fra analysene av måleforskjeller presenteres etter type spørsmål (ja/nei, sensitive spørsmål, graderingsskalaer, osv.) i kapitlene 6.4-6.9.

6.1. Måleforskjeller mellom modus

Måleforskjeller handler om hvordan metoden man samler inn data på kan påvirke hvordan respondentene besvarer spørsmål og dermed også påvirker undersøkelsens resultat. Forskjellene mellom ulike modus kan variere, for eksempel er det flere ulikheter mellom å samle inn data gjennom selvutfylling i webskjema og å bli intervjuet over telefon, enn mellom selvutfylling av web- eller papirskjema. Det er for eksempel vist i studier at personer i større grad rapporterer om sensitive forhold og er mer ærlige når de besvarer undersøkelser gjennom selvutfylling sammenlignet med når de blir intervjuet (Kreuter, Presser & Tourangeau, 2008). Dette skyldes at

man i møte med en intervjuer ønsker å oppgi mer sosialt akseptable svar, som fører til markante måleforskjeller mellom intervjuundersøkelser og selvrapporterte undersøkelser.

Når man sammenligner resultater fra web- og papirskjema som begge innebærer selvutfylling kan det likevel oppstå måleforskjeller, da primært knyttet til spørreskjemadesign. En ulik visuell fremstilling av svaralternativer kan føre til måleforskjeller, siden respondenter benytter visuelle signaler til å fortolke meningen til svaralternativene (Tourangeau, Couper & Conrad, 2004).

I dette eksperimentet er det bare testet innsamling gjennom selvutfylling på web og papir, mens telefonintervju ikke har blitt inkludert i eksperimentet. Årsaken til at telefonintervju ikke har blitt inkludert, er at måleforskjeller mellom telefonintervju og selvutfylling allerede er dekket godt i litteratur knyttet til måleforskjeller, og at dette også nylig er testet i Levekårsundersøkelsen om Arbeidsmiljø, der vi fant relativt store måleforskjeller mellom modus (With, Lund & Gravem, 2024). Dette er omtalt i mer detalj i kapittel 1.4.

6.2. Mulige årsaker til måleforskjeller mellom web- og papirskjema

Hovedpunktene i dette kapittelet kan oppsummeres ved:

- De to største kildene til at man observerer måleforskjeller mellom selvutfylling og telefonintervju gjelder i mindre grad for selvutfylling på web sammenlignet med på papir; graden av sosial interaksjon mer lik, og både papir- og webskjema benytter visuelle elementer og virkemidler.
- Det er imidlertid likevel noen forskjeller mellom webskjema og papirskjema som kan bidra til potensielle måleforskjeller:
 - visuell fremstilling av spørsmålene
 - navigering til oppfølgingsspørsmål
 - mulighet til å få oversikt over skjemaet
 - mulighet til å bestemme rekkefølgen man vil besvare i
 - mulighet til å ta pauser
 - mulighet til å ikke besvare enkeltspørsmål
 - tekstforståelse på web sammenlignet med papir
 - opplevelse av anonymitet
- Selv om disse forskjellene blir utfyllende beskrevet i dette delkapittelet, er det i de fleste studier ikke observert måleforskjeller mellom papir- og webskjema.
- Det er heller ikke forventet at vi finner betydelige måleforskjeller mellom resultater basert på web- og papirskjema i dette eksperimentet.

De fleste årsakene til måleforskjeller mellom webskjema og telefonintervju gjelder ikke for webskjema sammenlignet med papirskjema. Graden av sosial interaksjon er lik, da begge baseres på selvutfylling, og begge typer spørreskjema benytter visuelle elementer og virkemidler. Det er imidlertid likevel noen forskjeller mellom webskjema og papirskjema som kan bidra til måleforskjeller, og disse er beskrevet i det følgende.

Visuell fremstilling av spørsmål

Studier viser at svarene på spørsmål som vises samlet korrelerer sterkere enn spørsmål som stilles hver for seg (Tourangeau, Couper & Conrad, 2004). I webskjemaet er spørsmålene i skjemaet fremstilt mer atskilt enn i papirskjemaet. På web er det bare stilt ett spørsmål per side, mens det på papir er like mange spørsmål på samme side som det er plass til, noe som var nødvendig for å få et kortere papirskjema. For eksempel ble spørsmålsbatterier stilt opp som en matrise i papirskjema (illustrasjon 6.1) mens de på web ble stilt ett og ett per side (illustrasjon 6.2). Dette kan føre til at papirrespondentene i større grad svarer spørsmålene på en måte hvor de ser på spørsmålene og

svarene sine i sammenheng med hverandre, mens webrespondenter i større grad svarer på ett og ett spørsmål.

Illustrasjon 6.1 Fremstilling av spørsmålsbatteri om tilfredshet med livet, på papir.

4 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om livet ditt?

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Verken uenig eller enig	Litt enig	Enig	Helt enig
På de fleste måter er livet mitt slik jeg ønsker det	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Livsbedingungen mine er svært gode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er fornøyd med livet mitt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Så langt har jeg fått det viktigste jeg har ønsket i livet mitt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvis jeg kunne leve livet på nytt, ville jeg nesten ikke forandret på noe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Illustrasjon 6.2 Fremstilling av spørsmålsbatteri om tilfredshet med livet, på web.

 Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om livet ditt?

På de fleste måter er livet mitt slik jeg ønsker det.

Helt uenig
 Uenig
 Litt uenig
 Verken uenig eller enig
 Litt enig
 Enig
 Helt enig

Visuell fremstilling av svaralternativer

Det var også for enkelte spørsmål en forskjell i hvordan svarkategorier ble fremstilt visuelt. Spørsmålene i webskjemaet ble satt opp slik at svarkategoriene ble vist i en vertikal liste, både på stor og liten skjerm (Illustrasjon 6.3). I papirskjemaet ble det benyttet et layout som for en del spørsmål viste svarkategoriene i en horisontal fremstilling – dette gjelder spesielt spørsmål med svarskala 0-10 (Illustrasjon 6.4), og spørsmålsbatterier med flere spørsmål som ble framstilt i tabellform (illustrasjon 6.1). Dette var nødvendig for å få et kortere papirskjema, da papirskjemaet ville blitt svært mye lengre om svaralternativene skulle blitt fremstilt vertikalt også på papir.

Illustrasjon 6.3 Fremstilling av spørsmål om tilfredshet med livet, på web. Stor skjerm til venstre og liten skjerm til høyre.

The image shows two side-by-side screenshots of a web survey interface. The left screenshot is a larger view of the question: "Først kommer noen spørsmål om hvordan du har det og hvordan du opplever livet ditt." Below this, it asks "Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet ditt for tiden?" and provides a radio button for "0 Ikke fornøyd i det hele tatt" and a list of radio buttons for numbers 1 through 9, and a radio button for "10 Svært fornøyd". There are "Forrige" and "Neste" buttons at the bottom. The right screenshot is a smaller view of the same question, showing a vertical list of input fields for each number from 0 to 10, with "0 Ikke fornøyd i det hele tatt" at the top and "10 Svært fornøyd" at the bottom. It also has "Forrige" and "Neste" buttons.

Illustrasjon 6.4 Fremstilling av spørsmål om tilfredshet med livet, på papir.

The image shows a paper survey form for the question "1 Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet ditt for tiden?". The scale is horizontal, with "Ikke fornøyd i det hele tatt" at the left end and "Svært fornøyd" at the right end. Below the text, there are ten numbered boxes from 0 to 10, each with a small square for a response. Arrows point from the text to the 0 and 10 boxes.

Navigering til oppfølgingsspørsmål

Webskjemaet er dynamisk. Der det avhengig av svar på ett spørsmål skal tilbys oppfølgingsspørsmål, skjer dette automatisk i webskjema. I papirskjemaet må man vise visuelt hvordan respondenter skal gå til eller hoppe over oppfølgingsspørsmål. Å se og forstå instruksjonene knyttet til hvilke spørsmål man skal besvare eller hoppe over kan være krevende for respondenter på papir. Blant de eldre respondentene som har besvart papirskjema er det flere som har besvart oppfølgingsspørsmål som de skulle hoppet over.

For at dette ikke skal spille inn på analysene av måleforskjeller i dette eksperimentet, har vi ikke regnet med svar på oppfølgingsspørsmål fra personer som ved en feiltakelse av svart på spørsmål de egentlig skulle hoppet over.

Mulighet til å ikke besvare spørsmål

På web tilbys svarkategoriene 'vet ikke' og 'vil ikke svare' dersom respondentene forsøker å gå videre i skjema uten å svare på et spørsmål. På papir kan vi ikke ha dynamiske svarkategorier, og dermed tilbys ikke disse svarkategoriene i papirskjema. Respondentene kan på papir i stedet velge å hoppe over spørsmål, men terskelen for å gjøre det kan være ulik for webrespondenter og papirrespondenter.

Siden webrespondenter får mulighet til å avgi et svar som 'vet ikke' eller 'vil ikke svare' dersom de ikke besvarer spørsmålets andre svaralternativer, vil de oppleve at de likevel leverer et komplett utfylt skjema, selv der de ikke har besvart spørsmålet. Papirrespondenter kan derimot i større grad

oppleve at de leverer et ufullstendig besvart spørreskjema dersom de hopper over spørsmål, og vil kanskje i større grad forsøke å oppgi svar på de fleste spørsmål, eller at de kanskje ikke fullfører, eller ikke sender inn besvarelsen dersom det er flere spørsmål de ikke har besvart.

Mulighet til å bestemme hvor lang tid man vil bruke på utfylling, og å ta pauser

En annen forskjell mellom selvutfylling på web kontra papir, er knyttet til at det er lettere å ta pauser og hoppe frem og tilbake i spørreskjemaet i papirskjema. For webskjemaet kreves innlogging i Altinn, og dersom man tar en lengre pause fra besvarelsen av skjemaet, må man logge inn på nytt. Tidligere svar er imidlertid lagret, og man kommer direkte til delen av skjemaet hvor man hoppet ut. Å måtte logge inn på nytt kan gjøre terskelen større for å ta pauser, og kan gjøre at webrespondenter i større grad fullfører spørreskjemaet innen samme økt som de logget seg inn, eller at de ikke fullfører dersom de faller ut. Ved utfylling av papirskjema har ikke respondentene de samme utfordringene knyttet til innlogging ved pauser, og opplever antagelig i større grad at de kan bruke lengre tid og ta pauser i utfyllingen.

Flere av de eldre respondentene vi var i kontakt med i eksperimentet vektla viktigheten av å kunne ta pauser fra skjemaet da de opplevde det som krevende å besvare undersøkelsen. Disse forskjellene kan potensielt bidra til både ulik svarprosent og måleforskjeller mellom web og papir, da det å måtte 'forte seg' gjennom besvarelsen på web for å ikke måtte logge inn på nytt kan påvirke hvilke svar man gir. Dette er beskrevet i neste avsnitt om satisficing.

Forekomst av 'satisficing' – å bruke kognitive snarveier for å velge et godt nok, heller enn et mest mulig korrekt svaralternativ

Sammenligner man selvadministrerte webundersøkelser med telefonintervju, er webundersøkelser i større grad assosiert med atferden 'satisficing', som vil si at man besvarer spørreundersøkelsen på en tidseffektiv måte, med mål om å gi 'gode nok' svar, heller enn å bruke mer tid og mer kapasitet på å velge det mest korrekte svaralternativet.

En studie av satisficing i webundersøkelser sammenlignet med papirundersøkelser basert på data fra nordiske land (Norge, Danmark, Finland og Island) indikerer imidlertid at det ikke er forskjell i 'satisficing' mellom web- og papirundersøkelser (Clement, Severin-Nielsen & Shamshiri-Petersen, 2023).

Mulighet til å få oversikt over innholdet i undersøkelsen og bestemme i hvilken rekkefølge man ønsker å besvare spørsmålene

I et webskjema får man i mindre grad oversikt over skjemaets lengde og innhold enn i et papirskjema, og det er langt vanskeligere å gå tilbake til tidligere svar dersom man ønsker å endre et svar man har oppgitt i webskjema. Imidlertid er rekkefølgen man besvarer spørsmålene mer kontrollert i et webskjema enn i et papirskjema, og for en del av spørsmålene i Livskvalitetsundersøkelsen som dreier seg om subjektive vurderinger er det sannsynlig at rekkefølgeeffekter kan påvirke svarene.

I et papirskjema kan man bla gjennom skjemaet og få et overblikk over skjemaets innhold før eller under utfyllingen, og enklere selv bestemme hvilke spørsmål man vil besvare først og sist. Denne forskjellen kan påvirke tolkningen av spørsmålene, da man på web i større grad har kontroll over rekkefølgen av spørsmål, mens papirrespondenter ikke nødvendigvis svarer på spørsmålene i den oppsatte rekkefølgen. I et papirskjema kan man også lettere se over svarene sine og helheten av besvarelsen og gjøre eventuelle endringer underveis, mens det samme er langt mer krevende å gjøre på web.

Tekstforståelse på skjerm sammenlignet med papir

Studier som sammenligner leseforståelse på skjerm versus papir viser at tekstforståelsen er noe bedre når man leser på papir sammenlignet på skjerm (Clinton, 2019), og at forskjellen er mer markant for forklarende tekst, altså tekst som informerer, forklarer eller beskriver et tema gjennom fakta og logikk, mens fortellende tekst medfører mindre forskjeller i forståelse mellom skjerm og papir (Clinton, 2019, Schwabe et al, 2022). Teksten i spørreskjemaet er forklarende og for enkelte spørsmål kompleks, og forskjeller i forståelse og fortolkning av spørsmål mellom skjerm og papir kan dermed også potensielt bidra til måleforskjeller.

For eldre respondenter kan problemer med syn bidra til å gjøre besvarelser på skjerm mer utfordrende enn på papir. Flere eldre i eksperimentet som vi hadde kontakt med vektla muligheten til å benytte lupelampe ved utfylling av spørreskjema på papir.

Ulik opplevd anonymitet og grad av sosial ønskverdighet

Studier på graden av sosial ønskverdighet i selvadministrerte undersøkelser på web sammenlignet med papir indikerer at det ikke er forskjeller i grad av sosial ønskverdige svar mellom webskjema og papirskjema (Dodou & Winter, 2014). I eksperimentet i Livskvalitetsundersøkelsen kan det imidlertid være forskjell i opplevelsen respondentene har av at svarene deres er konfidensielle.

For det første kan det hende at graden av opplevd konfidensialitet/anonymitet er ulik. Webskjemaet sendes til respondentene gjennom Altinn, og de må logge inn gjennom ID-porten for å åpne invitasjonsbrevet. Selve webskjemaet kommer de til gjennom en lenke i invitasjonsbrevet. At de må logge inn i Altinn kan kanskje påvirke i hvilken grad respondentene opplever at svarene deres i webskjemaet er anonyme eller konfidensielle, og dermed i hvilken grad de svarer ærlig på spørsmålene. Til sammenligning sendes papirskjemaet per brev, og det er ingen informasjon på selve papirskjemaet som identifiserer dem personlig annet enn navn og adresse på konvolutten denne kommer i, mens skjemaet er merket med et løpenummer. Dette kan gjøre at papirrespondenter opplever en noe større grad av konfidensialitet, siden det da ikke er like tydelig at besvarelsen er koblet til dem personlig - selv om både papir- og webrespondentene har fått informasjon om at SSB vil koble til informasjon fra ulike administrative registre til besvarelsen.

For det andre kan det også være en forskjell knyttet til forventningen om hvorvidt noen vil se på deres besvarelse som en helhet eller ikke, og hvordan de som mottar besvarelsen vil forholde seg til den. Respondenter på web vil kanskje i mindre grad forvente at deres komplette besvarelse blir sett i sammenheng. De ser nok ikke for seg at noen vil se igjennom besvarelsen fra start til slutt, men heller at den legges til et større digitalt datasett. Respondenter på papir vil kanskje i større grad ha en forventning eller antagelse om at mottakerne av skjemaet vil se over informasjonen i skjemaet, og at deres besvarelse på den måten i større grad kan bli lest og vurdert helhetlig.

Tidsrom for datainnsamling

For webrespondentene startet datainnsamlingen 13. mars, og skjemaet ble lukket 23. april 2025. For papirrespondentene ble papirskjemaene sendt ut 10. mars, og de fleste papirskjemaene hadde blitt mottatt innen utgangen av april. Det kom imidlertid fortsatt noen papirskjema fram mot sommeren, og vi holdt derfor innsamlingsperioden åpen over sommeren, slik at alle papirskjema som var blitt mottatt innen 1. august ble inkludert i datamaterialet.

Det betyr at noen av papirskjemaene kan ha blitt utfylt senere utover våren og sommeren enn webskjemaene, men den store overvekten av svar på papirskjema er fra samme periode som webskjemaene ble samlet inn. Av eldre som tok kontakt med oss som sendte papirskjema sent, kom det frem at disse i stor grad hadde fylt ut skjemaet da de mottok det i mars, men at det var selve returforsendelsen som hadde blitt utsatt på grunn av behov for praktisk hjelp.

Oppsummering av forskjeller mellom webskjemaet og papirskjemaet i eksperimentet

De to største kildene til at man observerer måleforskjeller mellom selvutfylling og telefonintervju gjelder i mindre grad for selvutfylling på web sammenlignet med på papir; graden av sosial interaksjon mer lik, og både papir- og webskjema benytter visuelle elementer og virkemidler. Det er imidlertid likevel noen forskjeller mellom webskjema og papirskjema som kan bidra til potensielle måleforskjeller. Dette inkluderer ulik visuell fremstilling av spørsmålene på web og papir, ulik navigering til oppfølgings spørsmål, hvorvidt det er mulig å få en oversikt over skjemaet, bestemme rekkefølgen man vil besvare i, å ta pauser eller ikke besvare enkeltspørsmål. I tillegg kan det være en noe ulik tekstforståelse mellom web og papir, og en ulik opplevelse av anonymitet.

Selv om disse forskjellene har blitt utfyllende beskrevet i dette delkapittelet, er det i de fleste studier ikke observert måleforskjeller mellom papir- og webskjema. Det er heller ikke forventet at vi finner betydelige måleforskjeller mellom resultater basert på web- og papirskjema i dette eksperimentet.

6.3. Vekting av tall for å redusere seleksjonseffekt

Det er laget en egen frafallsvekt for analysene av måleforskjeller, som gjør opp for frafallsskjevheter blant respondentene på web og papir. Gruppene vektes så fordelingen etter noen utvalgte kjennetegn tilsvarende fordelingen i populasjonen i alt. Web- og papirrespondentene vektes hver for seg opp mot populasjonen for at forskjeller i bakgrunnsvariabler som inngår i vekten i mindre grad skal spille inn på analysene av måleforskjeller.

Følgende kjennemerker inngår i beregningen av vektene for analyse av måleforskjeller:

- **Kjønn** (2 grupper: Mann, Kvinne)
- **Aldersgruppe** (2 grupper: 80–84 år, 85 år og eldre)
- **Høyeste fullførte utdanningsnivå** (2 grupper: Videregående skole eller kortere, eller uoppgitt, Høyere utdanning og påbygning til videregående)
- **Personinntekt** (5 grupper: 1-5 kvintil, beregnet for populasjon 80 år og eldre)
- **Familiestørrelse** (2 grupper: Familier med én voksen, andre familier)

Vektene beregnes mot befolkningen 80 år og over som var bosatt i privathusholdninger 1. januar 2025. Dette gjøres ved hjelp av programpakken ReGenesees3, som er utviklet av Istat.

Når man sammenligner disse vektete tallene for papir- og webrespondentene kan man anta at forskjeller man eventuelt finner i større grad skyldes måleforskjeller mellom modus. Dette er imidlertid en forenkling. Det kan fortsatt være frafallsskjevheter som ikke korrigeres av vektene. Derfor må man være forsiktig når man tolker forskjeller – de kan også skyldes seleksjonseffekter. Dette vil skje dersom utvalgene er selektert etter dimensjoner som ikke er inkludert i eller korrelert med vekten.

For eksempel inkluderes ikke helse – som kan variere stort mellom eldre. I tillegg er vekten laget med en 'grov' inndeling i av variablene som inngår, da undergruppene i vekten ikke kan bli for små. Dette gjelder for eksempel alder (80-84 år og 85 år og eldre) og utdanning (inndelt i 2 grupper). Når det kommer til inntekt er variabelen i vekten basert på personinntekt, og inndelt i kvintiler for populasjonen 80 år og eldre, mens vi som bakgrunnsvariabel i analyser oftere benytter husholdningsinntekt, og beregner inntektskvartiler basert på inntektsfordelingen i befolkningen i alt.

Som vist i Tabell 6.1 så er det også i vektete tall noen forskjeller i demografien til papir- og webrespondentene i vektevariablene, selv om forskjellene er betydelig mindre enn for uvektede tall. For eksempel er det også i vektete tall forskjell i alder. De som har besvart undersøkelsen på web er

noe yngre også når vi veker tallene; 36 prosent er i alder 85-89 år og 7 prosent i alder 90-94 blant webrespondenter, mot henholdsvis 33 og 10 prosent blant papirrespondenter. Det er også noe færre med grunnskole som høyeste utdanning blant webrespondenter sammenlignet med papirrespondenter, fordi utdanningsvariabelen som er med når vekten er beregnet er mindre fininndelt, og dermed ikke tar med fordelingen av personer i grunnskole og videregående skole hver for seg. Disse skjevhetene kan bidra til forskjeller i resultatene for de to ulike gruppene, som da skyldes ulik sammensetning av gruppene. Det er derfor viktig å tolke analysene av måleforskjeller med forsiktighet.

Tabell 6.1 Fordeling av demografiske variabler mellom papir- og webrespondenter (digitalt kontaktbare), uvektede og vektete tall. Gjennomsnitt og prosent.

	Uvektede tall		Vektete tall	
	Papir	Web	Papir	Web
Alder, gjennomsnitt				
Gjennomsnitt	83,7	82,9	84,5	84,3
Alder, i vekt				
80-84 år	67	75	55	55
85 år eller eldre	33	25	45	45
Alder, fininndelt				
80-84 år	67	75	55	55
85-89 år	24	21	33	36
90-94 år	7	3	10	7
95 år eller eldre	1	1	2	3
Kjønn				
Menn	51	62	43	43
Kvinner	49	38	57	57
Aleneboende				
Aleneboende	39	35	49	49
Ikke aleneboende	61	65	51	51
Utdanningsnivå, i vekt				
Videregående, lavere eller ingen	62	48	76	76
Høyere utdanning	38	52	24	24
Utdanningsnivå, fininndelt				
Grunnskole eller ingen	15	7	21	15
Videregående	47	41	55	61
Høyere utdanning, lav	28	33	18	18
Høyere utdanning, høy	11	18	6	7
Inntektskvartil (beregnet basert på befolkning i alt)				
Laveste kvartil	28	17	40	39
Andre kvartil	41	35	39	35
Tredje kvartil	21	34	15	20
Høyeste kvartil	10	15	6	6
Antall svar	535	481	535	481

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

6.4. Spørsmål med ja/nei-svar eller få og klart avgrensede kategorier

Ja/nei-spørsmål er mindre sårbare for målefeil enn spørsmål med lengre skalaer eller mange svarkategorier. Det er enkelt å få oversikt over svaralternativene og kategoriene er klart avgrenset. På den annen side kan ja/nei spørsmål iblant kreve vurderinger dersom respondenten savner mulighet til å gi et mer nyansert svar.

Respondentene på web hadde også alltid mulighet til å svare «vet ikke» eller «vil ikke svare» dersom de forsøkte å gå videre uten å svare, men dette var ikke synlige alternativer før man har forsøkt gå videre i skjemaet uten å svare. På papir var disse ekstra alternativene ikke synlig, men der kunne respondentene hoppe over spørsmål. På web er det ikke sikkert at alle respondentene oppdaget at de hadde denne muligheten, mens på papir vet respondentene at de kan velge å ikke svare.

Ja/nei-spørsmål om husholdning og barn

Livskvalitetsundersøkelsen inkluderer spørsmål om man bor sammen med noen og om man har barn. Disse spørsmålene er konkrete, og vi kan anta at de har lav vanskelighetsgrad og at de i liten grad krever subjektive vurderinger. For disse spørsmålene har vi også mulighet til å sammenligne hva respondenter svarer på papir og på web med informasjon fra registre.

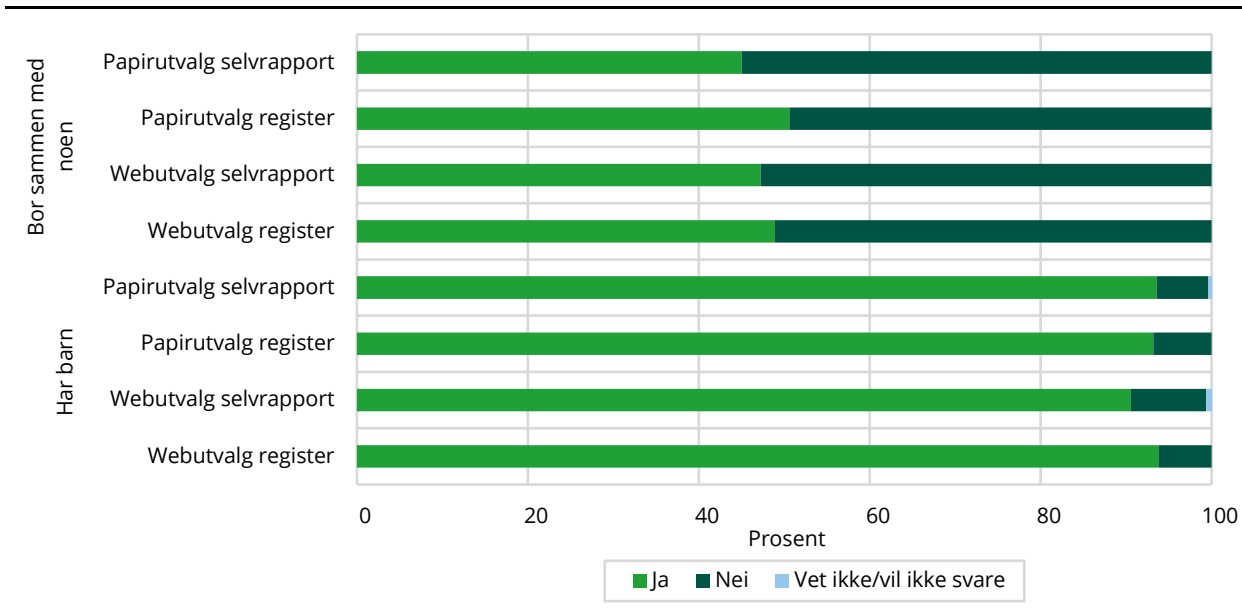
- Bor du sammen med noen?
- Har du barn?

I Figur 6.1 ser vi andelene som svarer ja, nei eller vet ikke/vil ikke svare på spørsmål om man bor sammen med noen og om man har barn, sammenlignet med informasjon fra register. I figuren kan vi se at det for spørsmålet om man bor sammen med noen er færre som svarer ja på dette spørsmålet blant respondentene både på papir og web enn som er registrert som aleneboende i register. Avviket er større for papirrespondentene, der det er i overkant av 5 prosentpoeng forskjell mellom selvrapporterte opplysninger (45 prosent svarer at de bor sammen med noen) og registerinformasjon (51 prosent er registrert i en husholdning med flere personer). Blant webrespondenter er forskjellen mindre, på 1,5 prosentpoeng.

Blant personene som har svart at de bor alene, men som bor sammen med noen basert på registerinformasjon, er over halvparten registrert som at de bor med en partner, mens resten enten er registrert i bolig sammen med voksne barn, eller i en flerfamiliehusholdning. For en del av disse kan avviket dreie seg om at deres partner (eller respondenten selv) bor på institusjon innen helse og omsorg, men at de fortsatt er registrert bosatt i den tidligere boligen. Folkeregisterforskriften sier at bosatte på institusjon innen helse og omsorg regnes som bosatt der de hadde sitt bosted før institusjonsoppholdet, med mindre tilknytningen til den tidligere boligen forandrer seg slik at de heller må registreres som bosatt på institusjonen (§ 5-1-7). Siden de som har svart på papir er noe eldre enn dem som har svart på web, så er kanskje sannsynligheten at det blant papirrespondentene er flere tilfeller der en partner har flyttet til omsorgsbolig eller sykehjem fortsatt er registrert bosatt i boligen. Dette kan forklare det større avviket mellom selvrapporterte opplysninger og registeropplysninger blant papirrespondentene.

Det kan også hende at registerinformasjonen er utdatert på grunn av mer nylige endringer i husholdningene. Registerinformasjonen er per 1. januar i året for undersøkelsen, og det kan ha skjedd endringer i bosituasjonen i tiden før de har besvart undersøkelsen i mars. Siden de som har svart på papir er noe eldre og også kan ha besvart undersøkelsen noe senere enn de som har svart på web, så kan det ha skjedd flere endringer i denne gruppens bosituasjon, knyttet til institusjonsopphold over kortere eller lengre tid, eller dødsfall i husholdningen. Det stilles spørsmål om man har mistet noen nære i dødsfall og om en av de nærmeste har vært alvorlig syk eller skadet i undersøkelsen, og flere av dem som er registrert som at de bor med partner i register, men som har svart at de bor alene, har også svart at de har mistet noen nære i dødsfall eller at en av de nærmeste har vært utsatt for alvorlig sykdom eller skade siste 12 måneder. Vi vet ikke basert på disse spørsmålene om det gjelder partner, men det kan tyde på at det kan gjelde for enkelte.

I Figur 6.1 viser også andelene som svarer ja, nei eller vet ikke/vil ikke svare på spørsmål om man har barn, sammenlignet med informasjon fra register. Sammenligner vi først selvrapporterte svar blant papir- og webrespondenter, ser vi at noe flere svarer at de har barn på papirskjema (94 prosent) sammenlignet med webskjema (91 prosent), men forskjellen er liten og ikke statistisk signifikant. Basert på registerinformasjon er andelen med barn imidlertid omtrent den samme på tvers av modus; 93,2 prosent for papirrespondentene og 93,8 prosent blant webrespondentene. Avviket mellom selvrapporterte opplysninger og registeropplysninger er her større for web enn papir.

Figur 6.1 Andel som bor sammen med noen og har barn, basert på selvrappport og register, for papir- og webrespondenter. Vektete tall. Prosent

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

I spørsmålet i undersøkelsen står det at man selv definerer hvem som man anser som sine barn, og at man kan inkludere partners barn. Dette kan gjøre at spørsmålets vanskelighetsgrad øker og krever en større grad av vurdering. At man kan regne med partners barn skulle tyde på en noe større andel som svarer at de har barn basert på selvrappporterte opplysninger enn basert på registerinformasjon, mens vi finner det motsatte. Noen av personene som har besvart på web har svart vet ikke/vil ikke svare, men dette utgjør ikke mer enn 0,7 prosent, og forklarer ikke ellers den lavere andelen som svarer ja på spørsmålet om man har barn på web. Blant dem som har svart nei, men som har barn ifølge register, kan det kanskje i enkelte tilfeller hende at respondentens barn ikke lever lenger, og at de derfor svarer nei. Ser man på antallet barn personene har ifølge registeropplysninger har imidlertid de fleste flere enn ett barn, så det virker ikke sannsynlig at dette kan være årsaken i flere enn noen svært få tilfeller. Man skulle også da heller forvente et større avvik for papirrespondentene, som er noe eldre – noe vi ikke ser.

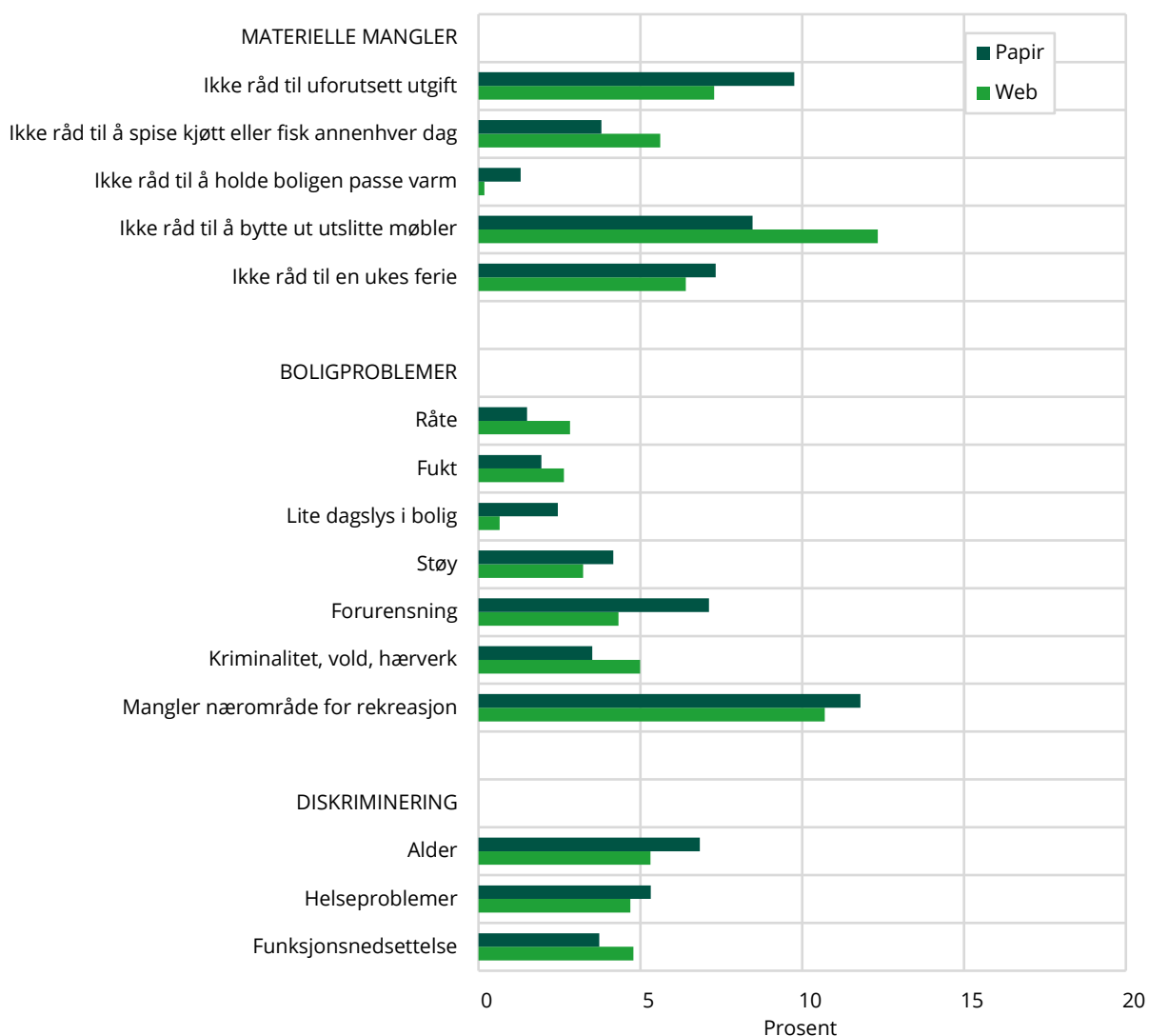
6.5. Ja/nei-spørsmål som krever vurderinger

Her ser vi nærmere på ja/nei-spørsmål som stiller noe større krav til subjektiv vurdering og fortolkning hos respondenter, innenfor noen ulike tematiske områder.

Spørsmål om materielle mangler / økonomisk romslighet

De neste spørsmålene vi ser på er spørsmål om økonomisk romslighet. Figur 6.2 viser andelen som har svart nei på spørsmål om ulike ting man har råd til å betale for. Den første indikatoren er det mest generelle, og måler om man har råd til å betale for en uforutsett utgift på 22 000 kroner i løpet av en måned, uten å måtte ta opp ekstra lån eller få hjelp fra andre. De fire neste spørsmålene handler om ulike grunnleggende materielle goder.

Forskjellene mellom andelen som ikke har råd til de ulike godene blant papir- og webrespondenter er små og stort sett ikke signifikante. Et unntak er spørsmålet om man har råd til å bytte ut utslitte møbler, som signifikant flere svarer at de ikke har råd til på web sammenlignet med på papir. Det er ikke noen systematikk i at andelene som ikke har råd til de ulike godene er høyere for webrespondentene, som tyder på at det ikke er noen måleeffekter knyttet til å stille disse spørsmålene på papir og web.

Figur 6.2 Andel som svarer ja på spørsmål som krever vurdering, på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Spørsmål om boligproblemer

I Livskvalitetsundersøkelsen er det stilt flere spørsmål om bolig og nærmiljø. Blant disse er flere spørsmål om ulike boligproblemer. Vi spør om man har problemer med råte, fukt, og lite dagslys i boligen, støy som kommer utenfra, eller støy, lukt eller annen forurensning i området rundt boligen. I tillegg stilles spørsmål om man har problemer med kriminalitet, vold eller hæverk i boområdet, og om man har et område som kan brukes til lek og rekreasjonsområde innen 200 meter fra boligen. For alle spørsmål inkluderes andelen som har svart 'ja' på spørsmålene, bortsett fra spørsmålet om rekreasjonsområde, hvor figur 8.2 viser andelen som har svart 'nei'.

For indikatorene på boligproblemer er det ingen signifikante forskjeller mellom web og papir. Det er bare små forskjeller mellom modus, og det er variasjon i hvilken gruppe som har høyest andel med hvert enkelt boligproblem.

Spørsmål om diskriminering

Det stilles spørsmål om man har opplevd å bli behandlet dårligere enn andre av ulike årsaker, i løpet av de siste 12 månedene. I Figur 8.2 vises andelen som har svart at de har opplevd å bli behandlet

dårligere på bakgrunn av alder, helseproblemer og funksjonsnedsettelse. Det er ingen signifikante forskjeller mellom web og papir på disse spørsmålene.

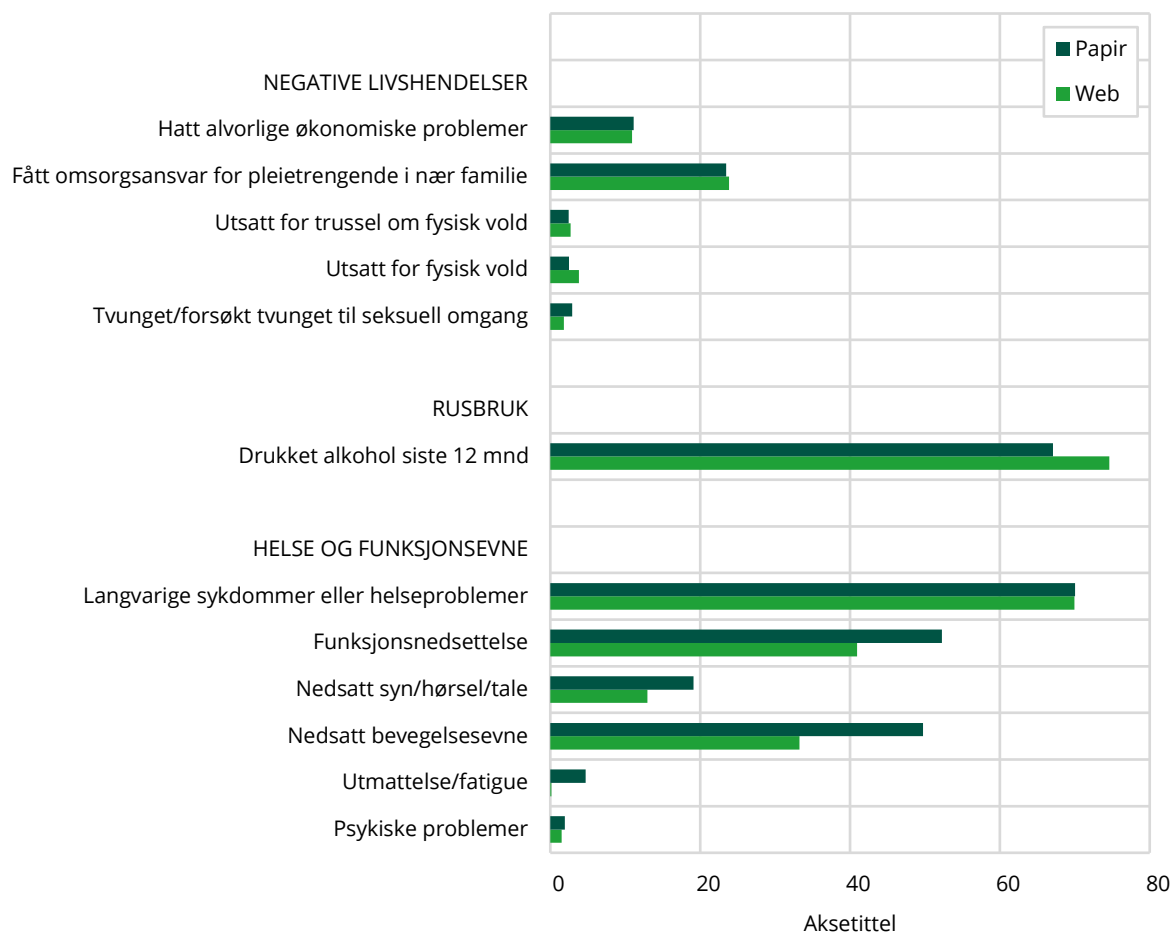
6.6. Sensitive ja/nei-spørsmål

En vanlig antakelse er at respondenter svarer mer ærlig på sensitive spørsmål i et selvutfyllingsskjema fordi de der ikke er i kontakt med en intervjuer. Vi har i kapittel 6.2 beskrevet hvordan respondenter kan ha en noe ulik oppfatning av anonymitet/konfidensialitet på web kontra papir. Det er likevel ikke forventet at vi ser en effekt mellom webskjema og papirskjema, som begge innebærer selvutfylling.

Spørsmål om negative livshendelser

I Livskvalitetsundersøkelsen stilles et sett med spørsmål om ulike negative livshendelser man kan ha opplevd. I figur 6.3 vises andelen som har svart at de har opplevd å ha alvorlige økonomiske problemer, å ha fått omsorgsansvar for pleietrengende i nær familie, at de har blitt utsatt for trussel om vold eller vold, andelen som har svart at de har blitt tvunget eller forsøkt tvunget til seksuell omgang. Det er ingen signifikante forskjeller mellom dem som har svart på papir og web i noen av spørsmålene. Dette tyder på at respondentene ikke opplever det som enklere eller vanskeligere å svare på disse spørsmålene på web eller papir.

Figur 6.3 Andel som har svart ja på sensitive spørsmål, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Spørsmål om alkohol

I undersøkelsen stilles også spørsmål om man har drukket alkohol de siste 12 månedene. For dette spørsmålet er det signifikant flere som svarer ja (at de har drukket alkohol) blant dem som har svart på web (75 prosent) sammenlignet med dem som har svart på papir (67 prosent). Det stilles også et oppfølgingsspørsmål til dem som har drukket alkohol, om hvor ofte de har drukket så mye alkohol at de har følt seg tydelig beruset, siste 12 måneder. Det er ingen signifikant forskjell i andelene som rapporterer om høyt alkoholinntak mellom web og papir. I begge grupper svarer under ett prosent alternativ 'nesten hver dag' eller 'hver dag', i begge grupper svarer 4 prosent 'hver uke', og 7 prosent blant papirrespondenter og 6 prosent blant webrespondenter svarer 'hver måned'. De eneste forskjellene er for alternativene 'sjeldnere' og 'aldri', hvor en større andel svarer 'sjeldnere' blant webrespondenter (35 prosent) sammenlignet med papirrespondenter (23 prosent). Dette tyder på at selv om vi ser en forskjell i andelen som svarer at de har drukket alkohol siste 12 måneder, så er det ikke en måleforskjell i spørsmålet om hyppighet som indikerer at respondentene svarer mindre ærlig på web sammenlignet med på papir.

Spørsmål om helse og funksjonsevne

Viktige spørsmål i sammenheng med å lage statistikk om eldre, er helse og funksjonsevne. Spørsmål om dette regnes også som sensitive.

Forskjeller i helse og funksjonsevne mellom delutvalgene hvor resultatene enten er uvektede eller vektet med samme vekt som brukes ved statistikkpublisering, er beskrevet i kapittel 6. Her ser vi derimot på måleforskjeller, og bruker derfor en vekt som vektet delutvalgene slik at de er representative for populasjonen 80 år og eldre.

Figur 6.3. viser andelene som har svart ja på ulike spørsmål om helse og funksjonsevne. Det er ingen forskjell i andelen som svarer at de har langvarige sykdommer eller helseproblemer; 70 prosent svarer ja både på papir og web. Det er derimot en signifikant forskjell i andelen som svarer at de har nedsatt funksjonsevne. Blant papirrespondentene svarer 52 prosent at de har en funksjonsnedsettelse, mens blant webrespondentene svarer 41 prosent det samme. Forskjellen er statistisk signifikant. De videre indikatorene viser ulike typer nedsatt funksjonsevne. Spørsmålet om dette er stilt til dem som har svart at de har nedsatt funksjonsevne, men andelen er beregnet av alle. Her ser vi at det ikke er en forskjell i andelen som svarer at de har psykiske problemer, men at det er signifikant flere blant dem som har svart på papir som svarer at de har nedsatt syn, hørsel eller tale, som har nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter, og som svarer at de har utmattelse/fatigue.

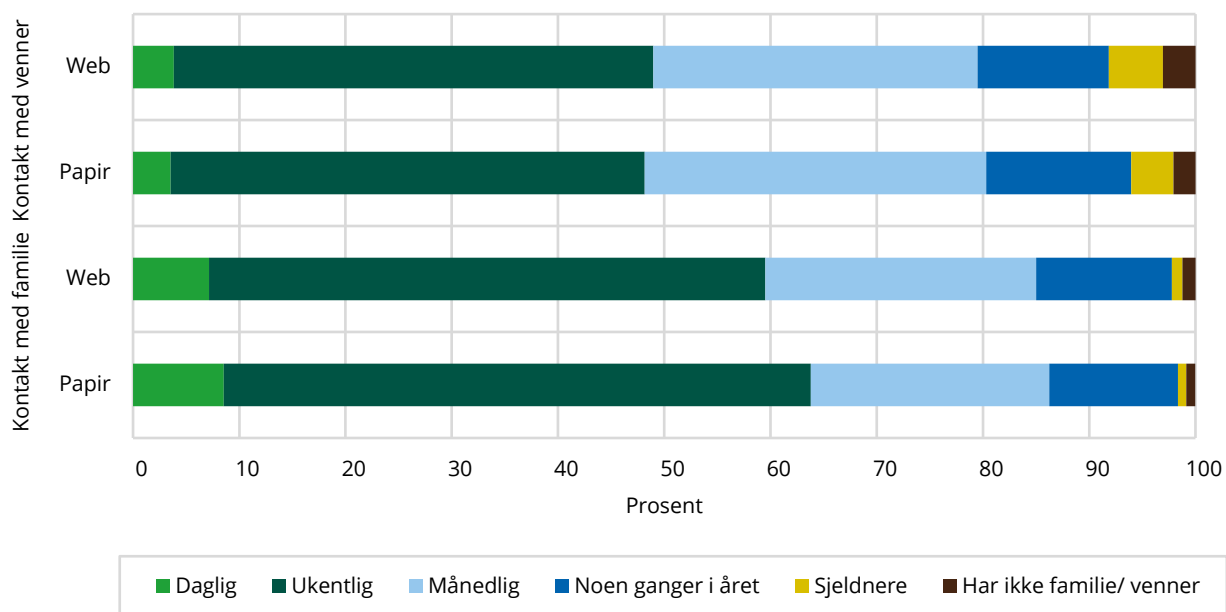
Som vist i tabell 6.1 er det, selv når tallene vektet, en forskjell i den demografiske sammensetningen av gruppene. At vi ser en signifikant forskjell i andelen som har nedsatt funksjonsevne mellom respondenter på papir og web indikerer trolig ikke en måleforskjell, men en forskjell i sammensetningen av gruppene. Selv om vekten gjør opp for en del forskjeller mellom respondentene på web og papir, er det fortsatt forskjeller mellom utvalgene i for eksempel alder som kan bidra til at vi ser en større andel med nedsatt funksjonsevne blant dem som svarer på papir sammenlignet med dem som svarer på web. Det kan også hende at vi på papir får med flere personer med nedsatt funksjonsevne også innad i ulike demografiske grupper, slik at selv om vi vektet både web- og papirrespondentene for å minke demografiske forskjeller, så er det fortsatt slik at vi får med flere med nedsatt funksjonsevne på papir. Det er imidlertid interessant at dette ikke slår ut i andelen som svarer at de har langvarige sykdommer eller helseproblemer.

6.7. Spørsmål om hyppighet

I undersøkelsen stilles flere spørsmål der man bruker ulike former for hyppighet i tid som svarkategorier. Her ser vi om vi finner noen systematiske måleforskjeller mellom papir og web i disse spørsmålene.

I Figur 6.4 vises fordelingen av svar på spørsmål om hvor ofte man er sammen med familie og venner. Det er ingen signifikante forskjeller i andelen som svarer hver enkelt kategori mellom respondenter på web og papir.

Figur 6.4 Svar på spørsmål om hyppighet av kontakt med familie og venner, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

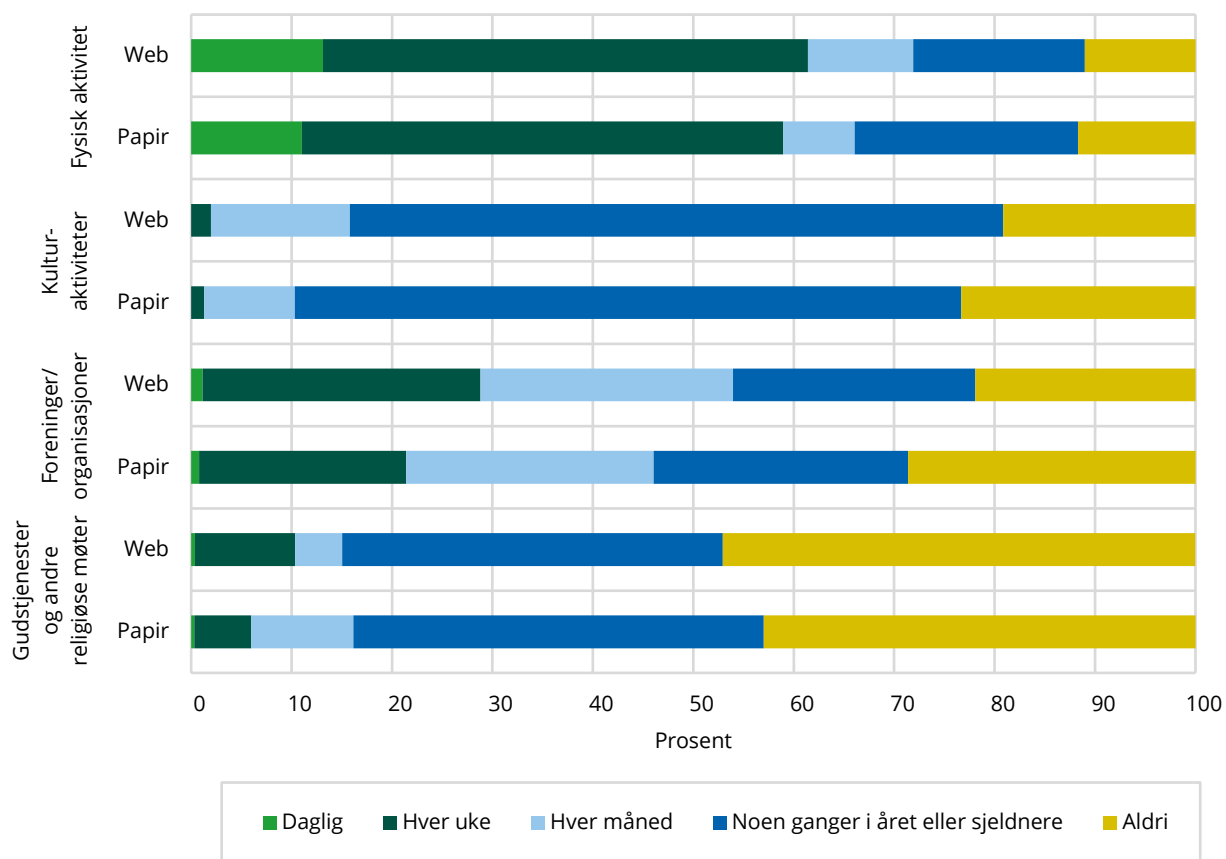

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

I figur 6.5 vises fordelingen av svar på spørsmål om ulike aktiviteter man kan gjøre på fritiden. Vi har stilt spørsmål om hvor ofte man er fysisk aktiv eller trener, hvor ofte man deltar i kulturaktiviteter som å gå på kino, teater eller konsertutstillinger, deltakelse i aktiviteter i foreninger, organisasjoner eller klubber, og hvor ofte man går på gudstjeneste eller deltar i andre religiøse møter/aktiviteter.

Det er små forskjeller mellom papir og web i deltakelse i ulike aktiviteter, og bare noen få er statistisk signifikante. Personer som har svart på papir er i noe mindre grad deltakende i de fire aktivitetene, men forskjellene er små. For eksempel er det flere som svarer på papir som oppgir at de er fysisk aktive noen ganger i året (22 prosent) sammenlignet med de som svarer på web (17 prosent). For kulturaktiviteter er det færre på papir som svarer at de deltar månedlig (9 prosent) sammenlignet med dem som svarer på web (14 prosent). Flere som svarer på papir sier de aldri deltar i aktiviteter i foreninger/organisasjoner (29 prosent) sammenlignet med webrespondenter (22 prosent).

Det kan hende at den lille forskjellen i deltakelse i aktiviteter mellom papirrespondenter og webrespondenter skyldes demografiske forskjeller, som at vi på papir når flere eldre personer, og også en større andel med nedsatt funksjonsevne.

Figur 6.5 Svar på spørsmål om hyppighet av ulike aktiviteter, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

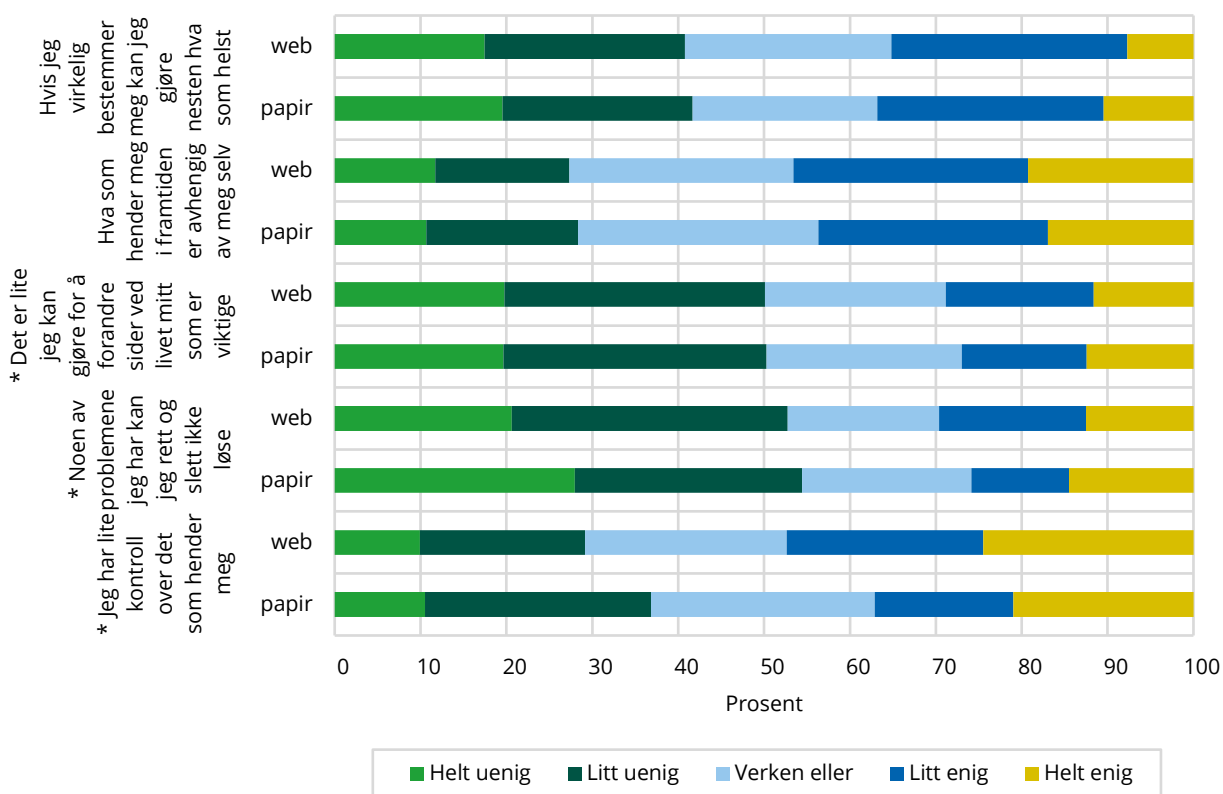
6.8. Spørsmål med kort, gradert svarska

Til nå har vi sett på måleforskjeller for spørsmål med «Ja/nei» svar og ulike hyppighets-skalaer. I det følgende ser vi nærmere på ulike typer spørsmål der svarskaalen er gradert på ulike måter. Vi skal både se på skalaer med graderte alternativer for enighet (helt uenig-helt enig), og to graderte skalaer for plager og bekymringer (ikke plaget/bekymret – veldig plaget/bekymret).

Først ser vi på et spørsmålsbatteri om opplevelse av mestring, hvor det er stilt 5 spørsmål med en 5-punkts svarskaala fra helt uenig-helt enig. De tre siste spørsmålene har en reversert skala (markert med *), denne er kodet om før fremstilling i figur 6.6. For spørsmålene om mestring ser vi at det stort sett er flere som svarer negativt (flere som svarer uenig og/eller færre som svarer enig) blant respondenter på papir sammenlignet med dem på web.

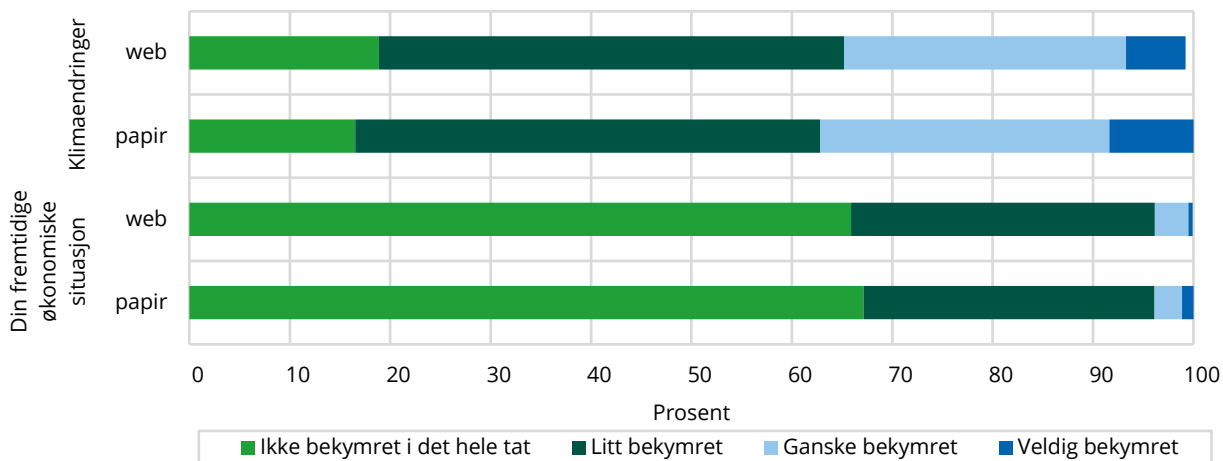
De to neste spørsmålene handler om bekymring, og besvares på en 4-punkts skala (ikke bekymret i det hele tatt, litt bekymret, ganske bekymret, veldig bekymret). For disse spørsmålene er det ingen signifikante forskjeller mellom fordelingen av svar gitt av respondenter på web og papir.

Figur 6.6 Svar på spørsmål om mestring, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Ekspériment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

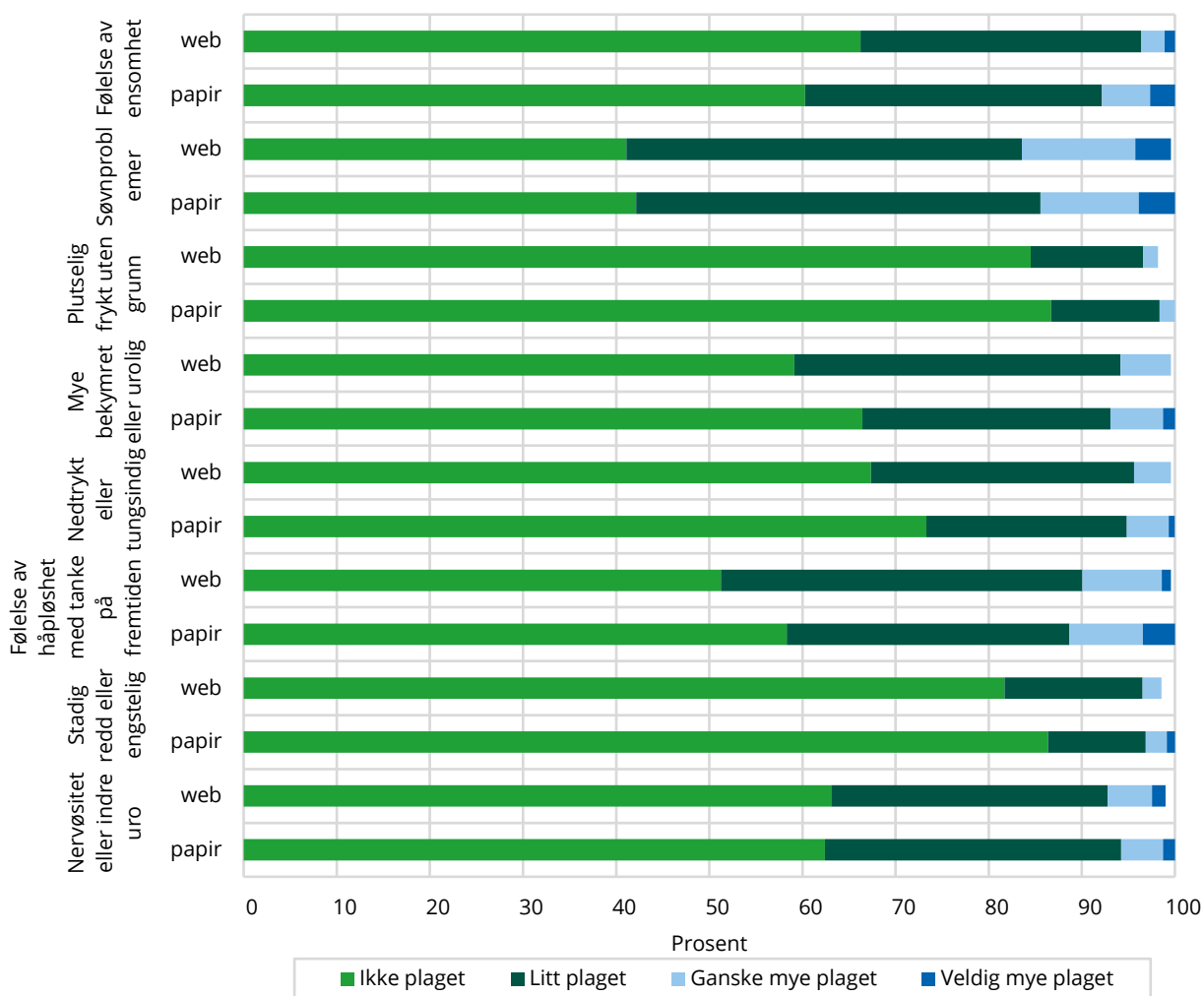
Figur 6.7 Svar på spørsmål om bekymring, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Ekspériment Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

De siste spørsmålene vi ser på i dette kapittelet handler om psykiske plager, spørsmålsbatteriet Hopkins Symptom Check-List. Spørsmålene har en 4-punkts skala, med alternativene 'ikke plaget', 'litt plaget', 'ganske mye plaget' og 'veldig mye plaget'. I Figur 6.8 ser vi at respondentene på papir for halvparten av spørsmålene er signifikant mindre plaget av de ulike psykiske plagene enn respondenter på web. Unntakene er 'følelse av ensomhet', hvor respondenter på papir i større grad er plaget, og 'søvnproblemer', 'nervøsitet og indre uro', og 'plutselig frykt uten grunn' hvor respondentene er omtrent like plaget uavhengig av om de har svart på web eller papir.

Figur 6.8 Svar på spørsmål om psykiske plager (HSCL), for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

Kilde: Ekspirement Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Spørsmål om subjektiv livskvalitet, med en middels lang svarskala

Her ser vi på resultatene på spørsmålsbatteriet [Satisfaction With Life Scale](#). Batteriet omfatter fem påstander, og har en 7-punkts gradert skala som går fra 'helt uenig' til 'helt enig', med et nøytralt midtpunkt (verken/eller). Denne skalaen er noe lengre enn for de tidligere spørsmålene vi har sett på, som kan gjøre at respondenterne i større grad tar i betraktning det visuelle inntrykket av skalaen når de besvarer spørsmålet. Svarkategoriene er presentert horisontalt i papirskjemaet, mens de er presentert i en vertikal liste på web.

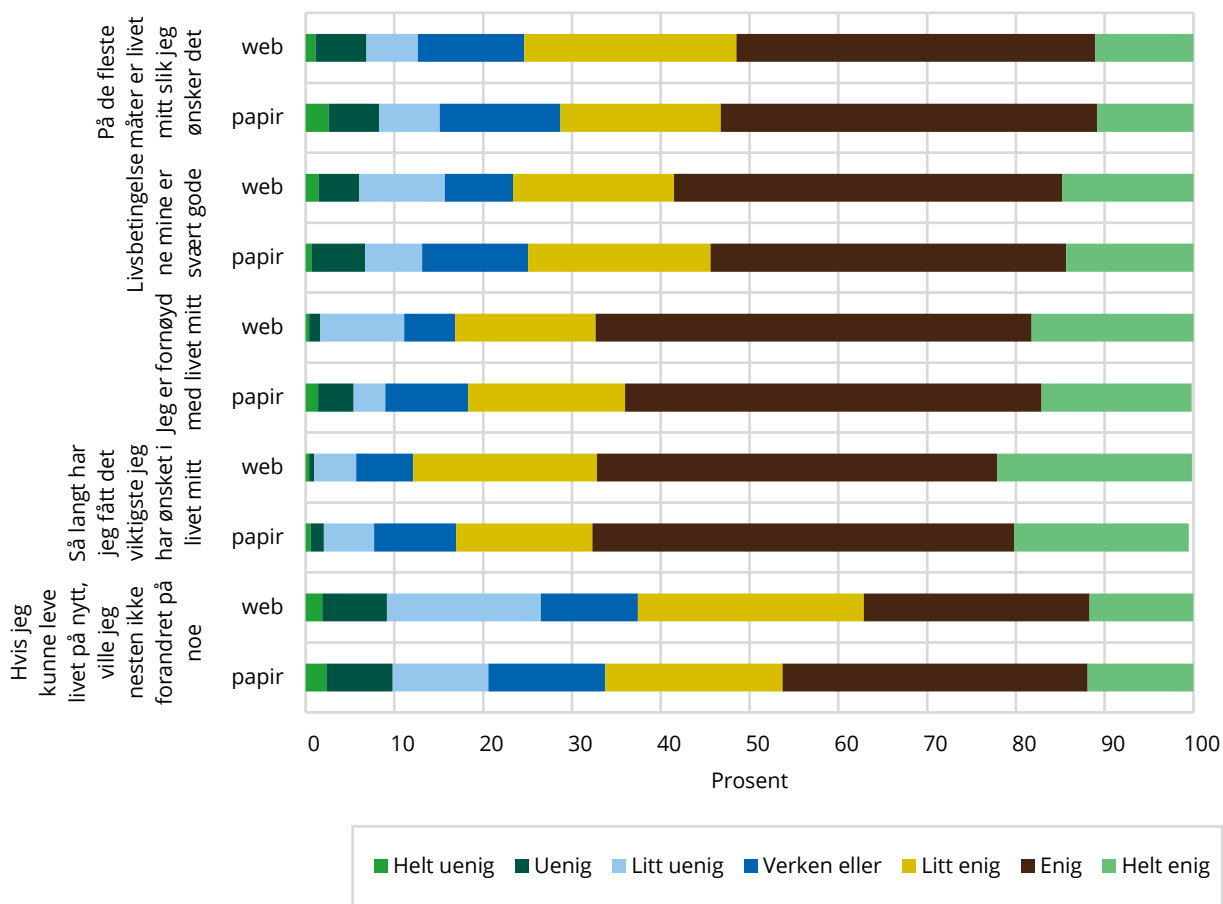
Figur 6.9 viser fordelingen av svar på spørsmålene for respondenter på web og papir. Det er kun signifikant forskjell i andel som har oppgitt lav/høy skår for to av spørsmålene. I nest siste spørsmål (så langt har jeg fått det viktigste jeg har ønsket i livet mitt) har webrespondenter mer positive skårer – det er signifikant flere som har oppgitt svar i den positive enden av skalaen blant webrespondentene (82,5 % litt-helt enig) sammenlignet med papirrespondentene (82,5 prosent litt-helt enig).

I siste påstand («hvis jeg kunne leve livet på nytt, ville jeg nesten ikke forandret på noe») er det derimot papirrespondentene som har mer positive skårer - signifikant færre er uenige blant papirrespondenter (20,6 prosent litt-helt uenig) sammenlignet med webrespondenter (26,5 prosent litt-helt uenig).

For de tre øvrige spørsmålene er det litt flere som svarer i den positive enden av skalaen (litt enig-helt enig) blant respondenter på web, enn blant dem som har svart på papir. Forskjellene er små, og stort sett ikke signifikante.

Det er altså ikke systematikk i at web- eller papirrespondenter svarer mer positivt på disse spørsmålene, det er omtrent like nivåer av tilfredshet med livet basert på spørsmålsbatteriet SWLS på tvers av modus. Dette utelukker imidlertid ikke moduseffekter, og for dette batteriet om tilfredshet med livet ville vi forventet noe lavere skåre for respondentene på papir, siden disse i større grad har nedsatt funksjonsevne og også større begrensninger – i befolkningen i alt er det en tydelig sammenheng mellom helse og funksjonsevne og tilfredshet med livet.

Figur 6.9 Svar på spørsmål om tilfredshet med livet, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent

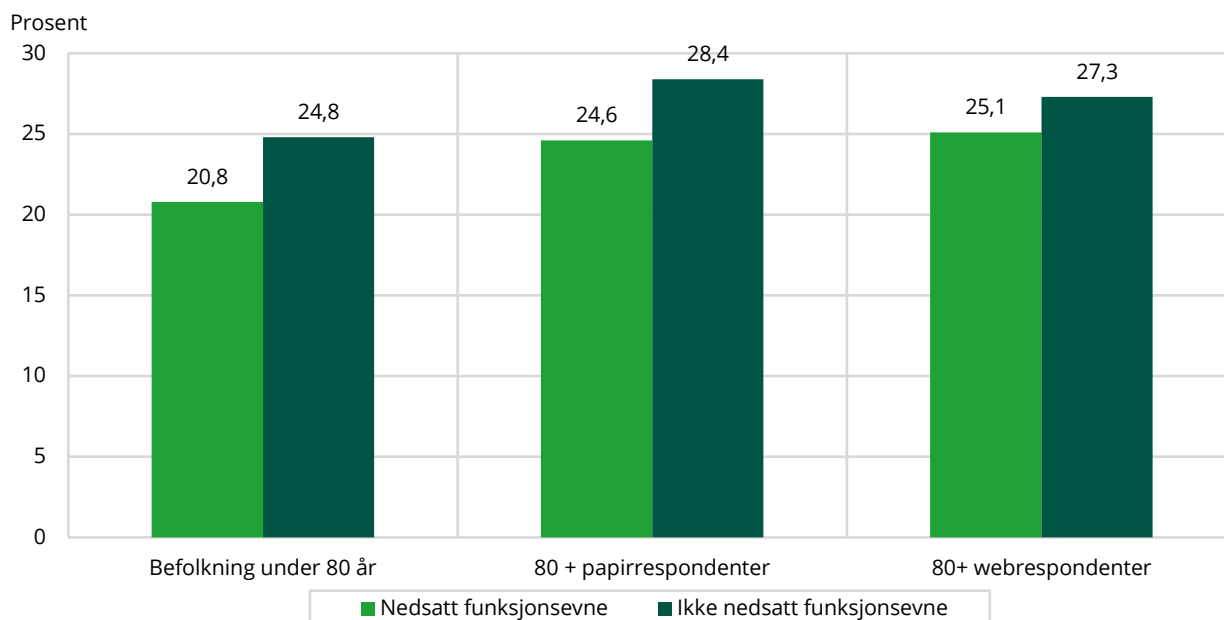

Kilde: Ekspirement Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Figur 6.10 viser sumskåren på SWLS (Satisfaction With Life Scale), for personer med og uten nedsatt funksjonsevne, for befolkningen i alder 18-79 år som har deltatt i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 og for personer 80 år og eldre som har svart på papir og på web i eksperimentet. Figuren viser at tilfredsheten er lavere for personer med nedsatt funksjonsevne i alle tre respondentgrupper, sammenlignet med personer som ikke har nedsatt funksjonsevne. Samtidig ser vi at det generelle tilfredshetsnivået er høyere for personer 80 år og eldre sammenlignet med personer i alder 18-79 år, og at blant dem som ikke har nedsatt funksjonsevne er det er de eldre som har svart på papir som oppgir den høyeste tilfredsheten. Ser vi på tilfredsheten for de i alder 80 år og eldre som har nedsatt funksjonsevne, er den omtrent lik både for respondenter på web og respondenter på papir – selv om vi vet at papirrespondentene med nedsatt funksjonsevne opplever større begrensninger. Det kan hende at det er måleforskjeller mellom papir og web som gjør at de eldste som har svart på

papir tenderer til å svare mer positivt på skalaen enn respondenter som svarer på web. Måleforskjellene kan skyldes den visuelt ulike fremstillingen av skalaen mellom papir (horisontalt) og web (vertikalt). En vertikal skala (som er brukt i webskjema) er assosiert med en sterkere 'primacy' effekt og altså mer negativ rapportering i dette tilfellet, enn en horisontal skala (Toepoel, Das & Van Soest, 2006).

Figur 6.10 Sumskår på SWLS, fordelt etter om man har nedsatt funksjonsevne. Vektete tall.

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025, Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

6.9. Spørsmål med lang, gradert svarskala

Mange av spørsmålene i livskvalitetsundersøkelsen har lange graderte skalaer fra 0-10, hvor bare verdiene 0 og 10 har en tekstlig forklaring. Mange spørsmål oppgis på en skala fra 'ikke fornøyd i det hele tatt' til 'svært fornøyd', mens andre har benevnelsene 'ikke trygg i det hele tatt' til 'helt trygg', eller fra 'aldri' til 'hele tiden'. For webrespondenter er alternativene fremstilt i en vertikal liste, hvor 0 (negativt endepunkt) står øverst og 10 (positivt endepunkt) står nederst. For papirrespondenter er skalaen fremstilt vertikalt, fra 0 til venstre til 10 mot høyre.

Tabell 6.2 viser en oversikt over spørsmålene som er stilt med en svarskala fra 0-10, med gjennomsnittsskårer blant respondenter og papir og web. Signifikante forskjeller i gjennomsnittsskår er markert i tabellen. Tabellen viser at for de fleste spørsmålene er det ikke signifikante forskjeller mellom gjennomsnittsskårene. Det er imidlertid flere signifikante forskjeller, og felles for alle disse er at papirrespondenter skårer høyere enn webrespondenter. Dette gjelder tilfredshet med økonomisk situasjon, opplevelsen av sosiale relasjoner som støttende og givende, tillit til andre mennesker, opplevelse av innflytelse på det myndighetene gjør, trygghet på hjelp fra det offentlige, og opplevelse av de positive følelsene glede og takknemlighet de siste 7 dagene. At det er en systematikk i at respondenter på papir svarer signifikant bedre på disse spørsmålene enn respondenter på web tyder på at det er en måleforskjell mellom papir og web for disse spørsmålene, som gjør at papirrespondenter svarer mer positivt enn webrespondenter.

Måleforskjellen kan skyldes den visuelle fremstillingen av disse svarskalaene på web sammenlignet med på papir. Som nevnt er skalaen presentert i en vertikal liste for webrespondenter, mens den er presentert horisontalt for respondenter på papir. Siden skalaen i hovedsak er nummerert og bare endeverdiene som har en tekstlig beskrivelse, er kanskje den visuelle fremstillingen av skalaen

ekstra sårbar for ulike fortolkning som følge av den visuelle fremstillingen. En vertikal skala (som er brukt i webskjema) er assosiert med en sterkere 'primacy' effekt og altså mer negativ rapportering i dette tilfellet, enn en horisontal skala (Toepoel, Das & Van Soest, 2006).

Tabell 6.2 Gjennomsnittsskår på ulike spørsmål med 11-punkts skala, fordelt etter svarmodus. Gjennomsnitt.

		Vektete tall	
		Papir	Web
	Tilfredshet med livet	7,5	7,3
Tilfredshet med ulike livsområder	Tilfredshet med ... fysisk helse	6,1	6,2
	Tilfredshet med ... psykisk helse	7,8	7,9
	Tilfredshet med ... økonomisk situasjon	8,4 *	8,0
	Tilfredshet med ... stedet man bor	9,0	9,1
	Tilfredshet med ... boligen man bor i	8,9	8,9
	Tilfredshet med ... fritid til rådighet	8,6	8,7
	Tilfredshet med ... forhold til venner	8,5	8,3
	Sosiale relasjoner er støttende og givende	7,7 *	7,4
	Bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet	6,6	6,4
	Opplevelse av mening	7,2	7,2
	Optimisme for fremtiden	5,6	5,3
	Tillit til andre mennesker	7,8 *	7,4
	Opplevelse av innflytelse på det myndighetene gjør	5,4 *	4,8
	Opplevelse av tilhørighet til stedet man bor	8,5	8,6
	Føler seg trygg når man går i nærmiljøet	9,3	9,3
Engasjement	Opplevelse av ... interesse	7,7	7,6
	Opplevelse av ... å være oppslukt	6,9	6,8
	Opplevelse av ... å være entusiastisk	6,9	6,7
Trygghet på hjelp fra det offentlige	Trygg på hjelp fra det offentlige ... ved sykdom/skade	8,1 *	7,6
	Trygg på hjelp fra det offentlige ... ved alderdom	7,1 *	6,7
Opplevelse av positive/negative følelser siste 7 dager	Glede	7,2 *	6,8
	Bekymring	2,9	2,8
	Nedfor/trist	2,1	2,2
	Irritasjon	2,2	2,1
	Engasjement	5,9	5,6
	Rolig/avslappet	6,8	6,6
	Engstelse	1,9	2,1
	Stress	1,9	2,2
	Takknemlighet	7,8 *	7,4
Antall svar		520	481

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom papir og web

Også der det ikke er noen signifikant forskjell i gjennomsnittsskår mellom respondenter på papir og web kan det likevel tyde på måleforskjeller. For eksempel for spørsmålet om tilfredshet med fysisk helse, hvor respondenter på papir og web skårer omtrent likt i gjennomsnitt, mens papirrespondentene samtidig i større grad har svart at de har nedsatt funksjonsevne.

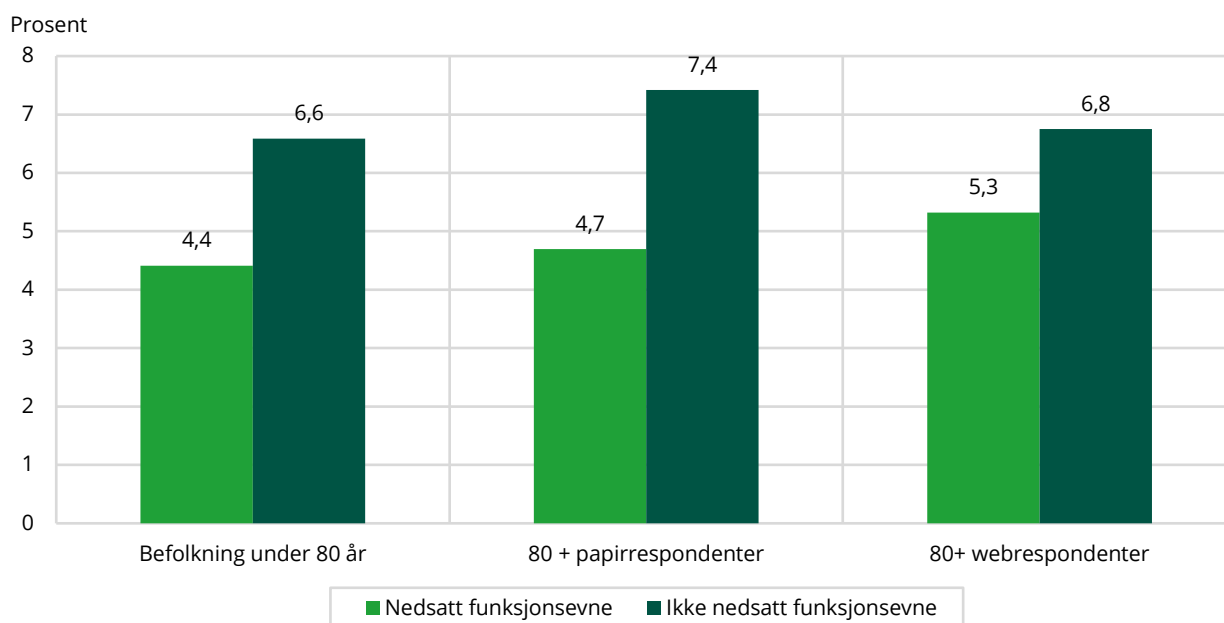
Figur 6.11 viser gjennomsnittsskåren på tilfredshet med fysisk helse, for personer med og uten nedsatt funksjonsevne, for befolkningen i alder 18-79 år som har deltatt i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 og for personer 80 år og eldre som har svart på papir og på web i eksperimentet. Figuren viser at tilfredsheten er lavere for personer med nedsatt funksjonsevne i alle tre grupper, sammenlignet med personer som ikke har nedsatt funksjonsevne. Samtidig ser vi at det generelle tilfredshetsnivået er noe høyere for personer 80 år og eldre sammenlignet med personer i alder 18-79 år, og at blant dem som ikke har nedsatt funksjonsevne er det de eldre som har svart på papir som oppgir den høyeste tilfredsheten. Ser vi på tilfredsheten for de i alder 80 år og eldre som har nedsatt funksjonsevne, er den noe lavere for respondenter på papir sammenlignet med dem som har svart på web – noe som stemmer godt med at de med nedsatt funksjonsevne blant papirrespondentene opplever større begrensninger sammenlignet med webrespondenter med

nedsatt funksjonsevne. Samtidig ser vi at den gjennomsnittlige tilfredsheten med fysisk helse blant personer som *ikke* har nedsatt funksjonsevne er høyere blant papirrespondenter sammenlignet med webrespondenter. Det kan tyde på at det er måleforskjeller mellom papir og web som gjør at de eldste som har svart på papir tenderer til å svare mer positivt på skalaen enn respondenter som svarer på web.

Selv om vi ser en forventet lavere tilfredshet med fysisk helse blant dem med nedsatt funksjonsevne som har svart på papir, tyder den høyere tilfredsheten blant dem som *ikke* har nedsatt funksjonsevne på en mulig måleforskjell. Det kan hende at personene med nedsatt funksjonsevne blant papirrespondentene ville hatt *enda* lavere tilfredshet med fysisk helse dersom måleforskjeller ikke spilte inn.

Måleforskjellene kan skyldes den visuelt ulike fremstillingen av skalaen mellom papir (horisontalt) og web (vertikalt), noe som kan forhindres gjennom mer enhetlig visuell fremstilling av spørsmål mellom web og papir.

Figur 6.11 Gjennomsnittlig tilfredshet med fysisk helse, fordelt etter nedsatt funksjonsevne. Vektete tall.

Kilde: Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025, Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Statistisk sentralbyrå

Oppsummering måleforskjeller

Det er for de fleste type spørsmål ikke observert måleforskjeller mellom web og papir. For ja/nei-spørsmål som krever vurdering, sensitive spørsmål, spørsmål om hyppighet og spørsmål med relativt korte, graderte svarskalaer ser vi ikke systematiske forskjeller mellom web og papir.

Blant de forskjellene vi finner i disse spørsmålene handler en del om en større andel med nedsatt funksjonsevne blant papirrespondentene, som vi anser som en sannsynlig følge av seleksjonseffekt hvor vi får svar fra flere eldre med dårligere helse på papir. Følgelig finner vi også at papirrespondenter har lavere skårer på mestring og at de rapporterer om noe mindre hyppig deltakelse i kulturaktiviteter og organisasjons/forenings-aktiviteter.

Vi finner imidlertid måleforskjeller i spørsmål om subjektiv livskvalitet, både for et batteri med 7-punktsskala, og for en rekke spørsmål med 11-punktsskala fra 0-10, hvor papirrespondenter gjennomgående svarer noe mer positivt enn respondenter på web. Dette skyldes at en vertikal skala

(som er brukt i webskjema) er assosiert med en sterkere 'primacy' effekt og altså mer negativ rapportering i dette tilfellet, enn en horisontal skala (Toepoel, Das & Van Soest, 2006).

Dersom man skal benytte både web- og papirskjema for de eldste i livskvalitetsundersøkelsen, er det viktig å sørge for at spesielt spørsmålene om subjektiv livskvalitet med lengre skalaer presenteres på samme måte visuelt, på web og papir.

7. Når vi flere eldre med dårlig helse og mindre sosialt nettverk med papirskjema?

Kristina Strand Støren

Hovedpunktene i dette kapittelet kan oppsummeres ved:

- Eldre som besvarer på papir har dårligere helse enn eldre som svarer på web.
- Blant eldre papirrespondenter har flere nedsatt funksjonsevne. Flere opplever begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter, spesielt store begrensninger. Av type nedsatt funksjonsevne er det flere blant papirrespondenter som har problemer med syn/hørsel/tale, nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter.
- Det fysiske aktivitetsnivået er også lavere blant papirrespondentene.
- Papirrespondentene skårer noe mer negativt på indikatorer på sosial kontakt. De har færre personer de kan regne med, er i større grad ensomme, og deltar i mindre grad i kulturaktiviteter og aktiviteter i en klubb/forening/organisasjon.
- Noe av grunnen til at vi får med flere med nedsatt funksjonsevne og flere ensomme gjennom papirskjema handler om at vi får svar fra flere eldre som ikke kan kontaktes digitalt. Men også når vi avgrenser til å se på digitalt kontaktbare eldre ser vi at vi får svar fra flere eldre med dårlig helse gjennom papirskjema.

Vi har sett i kapittel 5 at vi med papirskjema får flere svar fra eldre med noe høyere alder, en større andel kvinner og aleneboende, og en større andel personer med lav utdanning og lav inntekt. Dette henger delvis sammen med at vi gjennom papirskjema får flere svar fra personer som ikke kan kontaktes digitalt. Vi har antatt at den forbedrede representasjonen blant papirrespondentene sammenlignet med web bidrar til at vi får svar fra eldre med dårligere helse, mindre sosialt nettverk og lavere livskvalitet.

I dette kapittelet ser vi nærmere på helse og sosial kontakt i ulike eksperimentgrupper, for å se om vi gjennom papirskjema får svar fra flere eldre med dårlig helse og lite sosial deltakelse, sammenlignet med webskjema. Vi vil både se på eldre inndelt etter om de har svart på papir eller web (kapittel 7.1), og inndelt etter om de kan kontaktes digitalt eller ikke (kapittel 7.2).

7.1. Helse og sosial kontakt blant papir- og webrespondenter

Basert på eksperimentet i Livskvalitetsundersøkelsen kan vi se på helse og sosial kontakt for respondentene på papir og web i alt, og avgrenset til respondenter som er digitalt kontaktbare på papir og web. Når vi ser på respondentene i alt kan resultatene si noe om forskjeller i helse og sosial kontakt mellom web og papir som delvis kan skyldes at vi når flere ikke-digitale gjennom papirskjema. Når vi avgrenser til digitalt kontaktbare respondenter på papir og web kan vi se om det også er forskjeller i helse og sosial kontakt mellom respondenter på papir og web som *ikke* handler om den ulike andelen som er ikke-digitale, men hvorvidt vi får svar fra flere med dårlig helse og som har dårligere skårer på sosial kontakt gjennom papirskjema også blant digitale eldre.

Tallene som presenteres i dette kapittelet er uvektede, fordi formålet her er å se på hvordan eksperimentgruppene skiller seg fra hverandre.

Papirrespondenter har flere helseutfordringer

Tabell 7.1 viser hvordan de eldre respondentene har besvart spørsmål om helse og fysisk aktivitet, fordelt etter om de har besvart på papir eller web. Ser vi først på respondentene i alt og de forskjellene som er statistisk signifikante mellom papir- og webrespondenter, har

papirrespondenter dårligere egenvurdert helse. 15 prosent av dem som har besvart på papir har svart at de har dårlig eller svært dårlig helse, mot 10 prosent blant dem som har besvart på web. Forskjellene er større når det kommer til helseproblemer som begrenser hverdagsaktiviteter og nedsatt funksjonsevne. Blant papirrespondenter svarer 52 prosent at de har nedsatt funksjonsevne, mens det samme gjelder 33 prosent blant webrespondenter. Det er også flere som opplever større begrensninger blant respondentene på papir sammenlignet med web.

Når det kommer til formen for nedsatt funksjonsevne, er det en større andel blant papirrespondentene som har problemer med syn/hørsel/tale, flere som har nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer/hender og/eller ben/føtter. Det er også flere som har kronisk utmattelse. Det er ingen forskjell i andelen som har oppgitt at de har psykiske problemer som fører til nedsatt funksjonsevne, og ikke forskjell i andelen som har symptomer på psykiske plager målt gjennom Hopkins Symptom Check List (HSCL). Det er heller ingen forskjell i andel med søvnproblemer. Ser vi på fysisk aktivitetsnivå, er det flere som er lite aktive blant papirrespondentene sammenlignet med webrespondentene.

Nederst i tabell 7.1 vises også skårene på mestring, en av indikatorene som publiseres som en del av statistikken Livskvalitet på ssb.no. Her ser vi at papirrespondenter har signifikant lavere gjennomsnittlig skår på mestring, og at det også er signifikant flere med lav skår på dette spørsmålet sammenlignet med webrespondenter.

Ser vi også på resultater der vi avgrensner til *digitalt kontaktbare* respondenter på papir og web, ser vi at de fleste signifikante forskjeller mellom gruppene holder seg. Dette gjelder spesielt nedsatt funksjonsevne, fysisk aktivitetsnivå og mestring, selv om vi må slå sammen kategorier for lav fysisk aktivitet for å få signifikante forskjeller. Forskjellen i egenvurdering av helse forsvinner imidlertid når vi bare ser på digitalt kontaktbare respondenter.

Dette tyder på at å tilby papirskjema som svarmodus bidrar til å øke representativiteten blant de eldste også utover å få med eldre respondenter som ikke kan kontaktes digitalt. Det ser ut til at vi med papirskjema også når flere digitalt kontaktbare eldre med dårlig helse og nedsatt funksjonsevne.

Papirrespondenter har færre personer de kan regne med og er mer ensomme

Tabell 7.2 viser hvordan de eldre har besvart spørsmål om sosial kontakt, fordelt etter om de har svart på papir eller web. Ser vi først på respondentene i alt og de forskjellene som er statistisk signifikante, har flere av respondentene som har svart på papir få personer de kan regne med, og flere er mye plaget av ensomhet. Eldre som har svart på papir er også mindre aktive i kulturaktiviteter og aktiviteter i en klubb, forening eller organisasjon, sammenlignet med de som har svart på web.

Selv om papirrespondentene har færre personer de kan regne med og i større grad er mye plaget av ensomhet, så har de ikke mindre kontakt med venner eller familie sammenlignet med webrespondentene. For kontakt med venner er det ikke signifikante forskjeller mellom papir- og webrespondenter, mens for kontakt med familie er det faktisk *færre* som har lite kontakt blant papirrespondentene sammenlignet med webrespondentene.

Ser vi på resultatene der vi avgrensner til digitalt kontaktbare respondenter holder de fleste forskjellene seg, selv om forskjellene minker noe. Forskjeller i andelen som har 2 eller færre de kan regne med, og som deltar lite i aktiviteter er fortsatt signifikant, mens andelen som er ganske eller veldig mye plaget av ensomhet ikke lengre er signifikant når vi avgrensner til å bare se på de digitalt kontaktbare blant papir- og webrespondentene.

Tabell 7.1 Helse og funksjonsevne for papir- og webrespondenter, i alt og digitalt kontaktbare. Prosent.

	Respondenter i alt		Digitalt kontaktbare	
	Papir	Web	Papir	Web
Langvarige sykdommer eller helseproblemer	70	69	70	69
Helseproblemer som begrenser hverdagsaktiviteter				
Store begrensninger	18 *	10	17 *	10
Noen begrensninger	62	64	61	64
Ingen begrensninger	21	25	22	25
Smerter eller ubehag				
Ingen smerter eller ubehag	15	19	16	19
Litt smerter eller ubehag	52	54	52	54
Middels sterke smerter eller ubehag	25	21	24	21
Sterke eller svært sterke smerter eller ubehag	8	6	7	6
Nedsatt funksjonsevne	52 *	33	51 *	33
Store begrensninger	11 *	7	9	7
Moderate begrensninger	30 *	18	31 *	18
Små begrensninger	9	8	9	8
Ingen begrensninger	0,4	0,4	0,6	0,4
Form for nedsatt funksjonsevne				
Problemer med syn/hørsel/tale, eller lese-/skrivevansker	18 *	9	17 *	9
Psykiske problemer	1,2	1,2	1,5	1,3
Nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter	49 *	26	48 *	26
Kronisk utmattelse eller fatigue	4 *	0,4	4 *	0,2
Annen nedsatt funksjonsevne	8 *	3,2	8 *	3,1
Søvnproblemer				
Ikke plaget	43	46	44	45
Litt plaget	43	42	43	42
Ganske mye plaget	10	10	9	10
Veldig mye plaget	3	3	3	3
Har hatt symptomer på psykiske plager siste 14 dager	6	6	6	7
Egenvurdering av helse				
God eller svært god helse	55	59	57	59
Verken eller	30	30	29	30
Dårlig eller svært dårlig helse	15 *	11	14	11
Trener eller er fysisk aktiv så man blir andpusten eller svett				
Daglig	12	14	12	14
Hver uke	47 *	54	51	54
Hver måned, men ikke hver uke	7	9	7	10
Noen ganger i året eller sjeldnere	21 *	16	20	16
Aldri	13 *	7	10	7
Noen ganger i året, sjeldnere eller aldri			30 *	23
Mestring				
Gjennomsnitt	14,5 *	15,6	14,8 *	15,7
Lav skår	51 *	40	48 *	40
Middels skår	43 *	52	45 *	52
Høy skår	6	8	6	8
Antall svar	685	500	510	480

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom papir- og webrespondenter

Tabell 7.2 Sosial kontakt for papir- og webrespondenter, i alt og avgrenset til digitalt kontaktbare. Gjennomsnitt og prosent.

	Respondenter, i alt		Digitalt kontaktbare respondenter	
	Papir	Web	Papir	Web
Lite kontakt med familie	14 *	19	13 *	19
Lite kontakt med venner	20	20	19	20
Har 2 eller færre de kan regne med ved personlige problemer	39 *	24	39 *	24
Ensomhet				
Ikke plaget av ensomhet	63	67	66	66
Litt plaget av ensomhet	30	30	28	30
Ganske eller veldig mye plaget av ensomhet	7,1 *	3,4	6,1	3,5
Går på kino, teater, konserter eller kunstutstillinger				
Månedlig eller oftere	10 *	19	12 *	20
Noen ganger i året eller sjeldnere	65	66	68	65
Aldri	25 *	14	20 *	15
Deltar i aktiviteter i en klubb, forening eller organisasjon				
Månedlig eller oftere	45 *	53	49	53
Noen ganger i året eller sjeldnere	26	27	25	27
Aldri	29 *	20	26 *	20
Antall svar	685	500	510	480

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom papir- og webrespondenter

Disse forskjellene indikerer at å tilby papirskjema som svarmodus bidrar til å nå flere eldre som har få personer de kan regne med, som opplever ensomhet, og som er lite deltakende i kultur- og organisasjonsaktiviteter.

7.2. Helse og sosial kontakt blant respondenter som kan kontaktes digitalt og ikke

Som vist i kapittel 5.3 skiller de eldre respondentene som ikke kan kontaktes digitalt seg fra de eldre respondentene som kan kontaktes digitalt. Det er forskjeller mellom disse gruppene både når det kommer til alder, kjønnsfordeling, andelen aleneboende, utdanningsnivå og inntekt. I det følgende vil vi se på helse og sosial kontakt for respondenter som er digitalt kontaktbare og ikke, for å se om det er forskjeller mellom gruppene som gjør det viktig å få økt svarprosenten blant eldre som ikke kan kontaktes digitalt. Vi avgrenser her utvalget til å bare se på respondenter som har svart på papir, på samme måte som i analysene av respondenter i kapittel 5.2, for å avgrense analysen til å kun sammenligne respondenter basert på om de er digitalt kontaktbare, og ikke basert på svarmodus. Tallene som presenteres er her uvektede.

En undersøkelse gjort av livskvalitet, helse og sosiale kontakt blant eldre i Bergen, fant at de eldre som ikke kan kontaktes digitalt (og som svarte på papir i deres undersøkelse) skåret dårligere på indikatorer på egenvurdert helse, funksjonsnedsettelse, og sosial kontakt og deltakelse i kulturelle aktiviteter, mens de ikke fant forskjeller i ensomhet og psykiske plager (Knapstad et al., 2025). I deres undersøkelse var alle deltakerne som fikk webskjema digitalt kontaktbare, mens de som fikk papirskjema ikke kunne kontaktes digitalt. Dette gjør at det ikke kan konkluderes basert på deres undersøkelse om eldre som tilbys papir som svarmodus har dårligere helse og har mindre sosial kontakt *ut over* at man på papir får med eldre som ikke kan kontaktes digitalt.

Tabell 7.3 Helseindikatorer blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Prosent.

	Ikke digitalt kontaktbar	Digitalt kontaktbar
Langvarige sykdommer eller helseproblemer	69	70
Helseproblemer som begrenser hverdagsaktiviteter		
Store begrensninger	20	17
Noen begrensninger	63	61
Ingen begrensninger	17	22
Smerter eller ubehag		
Ingen smerter eller ubehag	12	16
Litt smerter eller ubehag	50	52
Middels sterke smerter eller ubehag	26	24
Sterke eller svært sterke smerter eller ubehag	12 *	7
Nedsatt funksjonsevne	54	51
Store begrensninger	15 *	9
Moderate begrensninger	29	33
Små begrensninger	15	16
Ingen begrensninger	7	4
Form for nedsatt funksjonsevne		
Problemer med syn/hørsel/tale, eller lese-/skrivevansker	21	17
Psykiske problemer	0,5	1,5
Nedsatt bevegelsesevne, eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter	53	48
Kronisk utmattelse eller fatigue	4	4
Annen nedsatt funksjonsevne	8	8
Søvnproblemer		
Ikke plaget	41	44
Litt plaget	43	43
Ganske mye plaget	13	9
Veldig mye plaget	3	3
Har hatt symptomer på psykiske plager siste 14 dager	8	6
Egenvurdering av helse		
God eller svært god helse	50	57
Verken eller	34	29
Dårlig eller svært dårlig helse	16	14
Trener eller er fysisk aktiv så man blir andpusten eller svett		
Daglig	13	12
Hver uke	37 *	51
Hver måned, men ikke hver uke	8	7
Noen ganger i året eller sjeldnere	23	20
Aldri	20 *	10
Mestring		
Gjennomsnitt	14,0 *	14,8
Lav skår	58 *	48
Middels skår	38 *	45
Høy skår	4	6
Antall svar	200	500

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom eldre som ikke kan kontaktes digitalt sammenlignet med digitalt kontaktbare

Eldre som ikke kan kontaktes digitalt har flere helseutfordringer

Tabell 7.3 viser hvordan de eldre papirrespondentene har besvart spørsmål om helse og fysisk aktivitet, fordelt etter om de kan kontaktes digitalt. Ser vi først på de forskjellene som er statistisk signifikante, svarer en større andel av respondenter som ikke kan kontaktes digitalt at de har sterke

eller svært sterke smerter eller ubehag (12 prosent), sammenlignet med eldre som kan kontaktes digitalt (7 prosent).

Det er også signifikant flere som har nedsatt funksjonsevne som gir store begrensninger i sitt daglige liv blant respondenter som ikke kan kontaktes digitalt (15 prosent) sammenlignet med respondenter som kan kontaktes digitalt (9 prosent). Nivået av fysisk aktivitet er ulikt mellom gruppene, der eldre som ikke kan kontaktes digitalt er mindre fysisk aktive sammenlignet med de eldre som kan kontaktes digitalt. Mens 20 prosent av respondentene som ikke kan kontaktes digitalt har svart at de aldri er fysisk aktive slik at de blir andpustne eller svette, gjelder det samme 10 prosent blant respondenter som kan kontaktes digitalt.

Eldre som ikke kan kontaktes digitalt opplever også signifikant lavere nivå av mestring sammenlignet med eldre som er digitalt kontaktbare. Det er signifikant forskjell i gjennomsnittsskåren, og det er også flere med lav mestringsskår blant eldre som ikke kan kontaktes digitalt (58 prosent) sammenlignet med de digitalt kontaktbare (48 prosent).

Tabell 7.4 Sosial kontakt for eldre, fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, blant papirrespondenter. Prosent.

	Ikke digitalt kontaktbar	Digitalt kontaktbar
Lite kontakt med ...		
Familie	14	13
Venner	21	19
Har 2 eller færre de kan regne med ved personlige problemer		
	40	39
Ensomhet		
Ikke plaget av ensomhet	57 *	66
Litt plaget av ensomhet	33	28
Ganske eller veldig mye plaget av ensomhet	10	6
Deltar i kulturaktiviteter (kino, teater, konserter, kunstutstillinger)		
Månedlig eller oftere	4 *	12
Noen ganger i året eller sjeldnere	58 *	68
Aldri	37 *	20
Deltar i aktiviteter i en klubb, forening eller organisasjon		
Månedlig eller oftere	35 *	49
Noen ganger i året eller sjeldnere	29	25
Aldri	36 *	26
Antall svar	200	500

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom eldre som ikke kan kontaktes digitalt sammenlignet med digitalt kontaktbare

Eldre som ikke kan kontaktes digitalt er mer ensomme, og deltar mindre i aktiviteter

Tabell 7.4 viser hvordan de eldre papirrespondentene har besvart spørsmål om sosial kontakt, fordelt etter om de er digitalt kontaktbare. Ser vi først på de forskjellene som er statistisk signifikante, er flere av respondentene som ikke kan kontaktes digitalt ensomme i større eller mindre grad, sammenlignet med dem som er digitalt kontaktbare. Eldre som ikke kan kontaktes digitalt er også mindre aktive i kulturaktiviteter og aktiviteter i en klubb, forening eller organisasjon sammenlignet med eldre som er digitalt kontaktbare.

Selv om eldre som ikke kan kontaktes digitalt deltar mindre i aktiviteter og i større grad opplever ensomhet i ulik grad, så har de ikke mindre kontakt med venner eller familie sammenlignet med eldre som er digitalt kontaktbare. De har heller ikke i større grad få personer de kan regne med ved store personlige problemer.

Sammenligner vi resultatene med funnene fra undersøkelsen blant eldre i Bergen (Knapstad et al., 2025), finner begge undersøkelser at eldre som ikke kan kontaktes digitalt i større grad har nedsatt funksjonsevne, og at de deltar mindre i kulturelle aktiviteter. Våre resultater viser i tillegg at de som ikke kan kontaktes digitalt opplever mer smerter, er mindre fysisk aktive og er mer ensomme. Både for Knapstad et al. og i dette eksperimentet finner man ingen signifikant forskjell i andel med psykiske plager.

Oppsummering

Eldre som besvarer på papir har dårligere helse enn eldre som svarer på web. Vi ser i hovedsak forskjell i andelen med nedsatt funksjonsevne. Det er flere som opplever begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter, og flere som har store begrensninger. Spesielt er det flere blant respondenter på papir som har problemer med syn/hørsel/tale, eller nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter. Det fysiske aktivitetsnivået er også lavere blant papirrespondentene. Papirrespondentene skårer i tillegg noe mer negativt på indikatorer på sosial kontakt. Eldre som svarer på papir har færre personer de kan regne med, er i større grad ensomme, og deltar i mindre grad i kulturaktiviteter og aktiviteter i en klubb/forening/organisasjon.

Noe av grunnen til at vi får med flere med dårligere funksjonsevne og som er mer ensomme når vi tilbyr papirskjema handler om at vi får svar fra flere ikke-digitale eldre (som ikke har digital kontaktinformasjon i Kontakt- og reservasjonsregisteret). Eldre som ikke kan kontaktes digitalt har noe dårligere helse sammenlignet med de digitalt kontaktbare eldre. De opplever smerter i noe større grad, har i større grad helsetilstander som medfører store begrensninger i hverdagsaktiviteter, og er mindre fysisk aktive. De som ikke kan kontaktes digitalt er også noe mer ensomme og deltar mindre i aktiviteter.

Disse funnene tilsier at vi gjennom papirskjema får flere svar fra eldre med dårligere helse og som er mindre digitale. Dette skyldes delvis at vi får med flere ikke digitalt kontaktbare eldre, men også når vi avgrenser til å se på digitalt kontaktbare eldre ser vi at vi får svar fra flere eldre med dårlig helse gjennom papirskjema.

8. Vil bedret representasjon av eldre gi utslag i statistikk om deres livskvalitet?

Kristina Strand Støren

Hovedpunktene i dette kapittelet kan oppsummeres ved:

- Vi kan ikke analysere livskvaliteten til respondenter på web og papir basert på data fra eksperimentet, på grunn av måleforskjeller i spørsmål om subjektiv livskvalitet. Forskjellene skyldes en ulik visuell fremstilling av svaralternativer (omtalt i kapittel 6.8 og 6.9).
- Vi har likevel gjort analyser som kan gi en indikasjon på hvorvidt å tilby papirskjema som svarmodus til de eldste i livskvalitetsundersøkelsen kan gi utslag i statistikk om livskvalitet.
- Vi har sammenlignet subjektiv livskvalitet blant digitalt kontaktbare eldre og eldre som ikke kan kontaktes digitalt, grupper som skiller seg fra hverandre på mange av de samme måtene som papir- og webrespondenter.
- For tilfredshet med ulike livsområder er det små forskjeller mellom eldre som kan kontaktes digitalt og ikke. Vi ser i hovedsak at eldre som ikke kan kontaktes digitalt er mindre tilfredse med sin fysiske helse og sin økonomiske situasjon.
- For øvrige indikatorer på subjektiv livskvalitet skårer de eldre som ikke kan kontaktes digitalt noe lavere, men forskjellene er ikke veldig store. Dette gjelder blant annet for opplevelsen av mestring, mening, engasjement, vurdering av sine sosiale relasjoner og eget bidrag til andres livskvalitet.
- Da det er større forskjeller i demografi, helse og sosial kontakt mellom eldre respondenter på papir sammenlignet med web enn mellom eldre respondenter som kan kontaktes digitalt og ikke, tyder dette på at forskjeller i skårer på subjektiv livskvalitet vil være større mellom papir- og webrespondenter enn det vi finner i dette kapittelet.
- Disse analysene tyder på at å tilby papirskjema vil gi mer representativ statistikk om eldres livskvalitet. Det kan imidlertid ikke forventes store forskjeller, og eldre vil kanskje fortsatt være blant aldersgruppene med relativt høy subjektiv livskvalitet.
- De eldste som er bosatt på institusjon faller utenfor Livskvalitetsundersøkelsens populasjon. I tillegg vil de med aller dårligst helse fortsatt være svært vanskelige å nå, uavhengig av svarmodus og kontaktstrategier.

I Kapittel 7 har vi sett at respondenter på papir skårer signifikant dårligere på flere indikatorer på helse og sosial kontakt sammenlignet med respondenter på web. I dette kapittelet ser vi nærmere på indikatorer på livskvalitet blant de eldre respondentene.

Vi har sett i Kapittel 6 at det er måleforskjeller mellom papir og web for spørsmålene om subjektiv livskvalitet med lengre gradert skala. Dette er sannsynligvis knyttet til en ulik visuell fremstilling av svarskaalen for å holde papirskjemaet kort, og noe som kan forhindres ved å sikre en mer enhetlig fremstilling av spørsmål.

Siden vi her ikke kan sammenligne statistikk om livskvalitet for papir- og webrespondentene på grunn av måleforskjeller, avgrensner vi i stedet utvalget til papirrespondenter, og sammenligner livskvaliteten for personer som kan kontaktes digitalt med de som ikke kan det. Å sammenligne livskvaliteten til personer som er digitalt kontaktbare og ikke, kan gi oss noe informasjon om hvordan bedre representasjon av eldre kan påvirke statistikk om livskvalitet – siden å tilby papirskjema gjør at vi får med langt flere som ikke kan kontaktes digitalt.

Da det er større forskjeller mellom eldre respondenter på papir sammenlignet med web enn mellom eldre respondenter som kan eller ikke kan kontaktes digitalt, er det sannsynlig at forskjeller i

skårer på subjektiv livskvalitet vil være større mellom papir- og webrespondenter enn det vi ser i analysene i dette kapitlet.

8.1. Tilfredshet med ulike livsområder

Tabell 8.1 viser hvordan de eldre papirrespondentene har besvart spørsmål om tilfredshet med ulike livsområder, fordelt etter om de er digitalt kontaktbare eller ikke. De samme indikatorene publiseres hvert år i statistikken livskvalitet på ssb.no, fordelt etter blant annet kjønn og alder.

Ser vi først på statistisk signifikante forskjeller i gjennomsnittsskår, er respondentene som ikke kan kontaktes digitalt mindre fornøyde med sin fysiske helse enn respondentene som er digitalt kontaktbare. Dette er ikke overraskende, siden vi har sett i Kapittel 7 at respondenter som ikke kan kontaktes digitalt har dårligere helse enn dem som er digitalt kontaktbare.

Tabell 8.1 Tilfredshet med ulike livsområder blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Gjennomsnitt og prosent.

	Ikke digitalt kontaktbar	Digitalt kontaktbar
Tilfredshet med livet		
Gjennomsnitt	7,5	7,6
Lav skår	18	16
Middels skår	45	50
Høy skår	37	35
Tilfredshet med fysisk helse		
Gjennomsnitt	5,7 *	6,2
Lav skår	48 *	37
Middels skår	34 *	43
Høy skår	17	20
Tilfredshet med psykisk helse		
Gjennomsnitt	7,8	7,9
Lav skår	17	14
Middels skår	36	34
Høy skår	47	51
Tilfredshet med stedet man bor		
Gjennomsnitt	9,1	9,0
Lav skår	6	4
Middels skår	19	21
Høy skår	75	74
Tilfredshet med fritid		
Gjennomsnitt	8,5	8,7
Lav skår	11	7
Middels skår	26	27
Høy skår	64	66
Tilfredshet med økonomi		
Gjennomsnitt	8,3	8,5
Lav skår	13 *	8
Middels skår	27	31
Høy skår	60	61
Tilfredshet med forhold til venner		
Gjennomsnitt	8,5	8,4
Lav skår	12	9
Middels skår	23	33
Høy skår	65	57
Antall svar	200	500

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom eldre som ikke kan kontaktes digitalt sammenlignet med digitalt kontaktbare

Ser vi på andelene med lav/høy skår på indikatorene er det enkelte signifikante forskjeller. Blant eldre som ikke kan kontaktes digitalt oppgir flere en lav skår på tilfredshet med økonomisk situasjon (13 prosent) sammenlignet med eldre som er digitalt kontaktbare (8 prosent).

For resten av indikatorene på tilfredshet er det ikke signifikante forskjeller mellom dem som ikke kan kontaktes digitalt sammenlignet med dem som er digitalt kontaktbare. For enkelte av disse indikatorene er det en liten forskjell mellom gruppene, men ikke stor nok til å være signifikant.

8.2. Opplevelse av mening og mestring

Tabell 8.2 viser resultater på øvrige indikatorer på subjektiv livskvalitet som også publiseres årlig i statistikken livskvalitet. Indikatorene omfatter optimisme for fremtiden, opplevelse av mening, engasjement og mestring, og vurdering av om ens sosiale relasjoner er støttende og givende, samt en vurdering av eget bidrag til andres livskvalitet.

Her er det bare statistisk signifikant forskjell i én av gjennomsnittsskårene, for mestring. Eldre som ikke er digitalt kontaktbare opplever i lavere grad mestring enn dem som er digitalt kontaktbare.

Tabell 8.2 Mening og mestring blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Gjennomsnitt og prosent.

	Ikke digitalt kontaktbare	Digitalt kontaktbare
Optimisme for fremtiden		
Gjennomsnitt	5,5	5,9
Lav skår	51	43
Middels skår	32	39
Høy skår	17	18
Mening		
Gjennomsnitt	7,1	7,4
Lav skår	27 *	18
Middels skår	41	47
Høy skår	32	35
Engasjement		
Gjennomsnitt	6,9	7,2
Lav skår	23 *	16
Middels skår	44	47
Høy skår	33	37
Mestring		
Gjennomsnitt	14,0 *	14,7
Lav skår	58 *	48
Middels skår	38 *	45
Høy skår	4	6
Givende sosiale relasjoner		
Gjennomsnitt	7,2	7,6
Lav skår	27 *	20
Middels skår	37	40
Høy skår	36	40
Bidrar aktivt til andres livskvalitet		
Gjennomsnitt	6,3	6,6
Lav skår	42 *	33
Middels skår	35 *	44
Høy skår	23	23
Antall svar	200	500

Kilde: Livskvalitetsundersøkelsen eksperiment 2025, Statistisk sentralbyrå.

* Signifikante forskjeller på 0,05-nivå, mellom eldre som ikke kan kontaktes digitalt sammenlignet med digitalt kontaktbare

For flere av indikatorene hvor vi ikke ser en signifikant forskjell i gjennomsnittsskåren, har eldre som ikke er digitalt kontaktbare likevel en signifikant større andel med lav skår enn eldre som er digitalt kontaktbare. Blant dem som ikke kan kontaktes digitalt er det signifikant flere med lav skår på

opplevelse av mening, engasjement, og om sosiale relasjoner er støttende og givende, og hvorvidt man opplever at man bidrar aktivt til andres livskvalitet.

Oppsummering

En sammenligning av eldre respondenters subjektive livskvalitet inndelt etter om de eldre er digitalt kontaktbare eller ikke, kan gi en indikasjon på hvorvidt å tilby papirskjema som svarmodus til de eldste i livskvalitetsundersøkelsen kan gi utslag i mer representativ statistikk om livskvalitet. For tilfredshet med ulike livsområder er det ikke så tydelige forskjeller mellom eldre basert på om de er digitalt kontaktbare. Resultatene viser i hovedsak at eldre som ikke kan kontaktes digitalt er mindre tilfredse med sin fysiske helse og sin økonomiske situasjon. Forskjellene er større i øvrige indikatorer på subjektiv tilfredshet, blant annet for opplevelsen av mestring, mening, engasjement, og vurdering av sine sosiale relasjoner og eget bidrag til andres livskvalitet. De eldre som ikke kan kontaktes digitalt skårer noe lavere på disse indikatorene, men forskjellene er ikke veldig store.

Da det er større forskjeller mellom eldre respondenter på papir sammenlignet med web enn mellom eldre respondenter basert på om de er digitalt kontaktbare, kan det hende at forskjeller i skårer på subjektiv livskvalitet vil være større mellom papir- og webrespondenter dersom vi sørger for å unngå måleforskjeller, enn det vi har sett i dette kapitlet.

Disse analysene tyder på at man ved å få en bedret representasjon av eldre i Livskvalitetsundersøkelsen kan få et mer representativt bilde av livskvaliteten til personer i alder 80 år og eldre. Det kan imidlertid ikke forventes store forskjeller. Personer 80 år og eldre vil kanskje fortsatt være blant aldersgruppene med høyest subjektiv livskvalitet, selv med en forbedret representasjon. De eldste som er bosatt på institusjon faller uansett utenfor undersøkelsens populasjon, og de med aller dårligst helse er svært vanskelige å nå gjennom utvalgsundersøkelser.

9. Sammenfatning av analysene

Kristina Strand Støren & Elisabeth Falnes-Dalheim

9.1. Oppsummering av frafallsanalyser

Svarprosentene i de ulike eksperimentgruppene varierer fra 1,7 til 58 prosent. Svarmodus og kontaktstrategier og sammensetningen av disse har i stor grad betydning for svarvilligheten blant de eldste.

Selvutfylling webskjema forsterker alle forskjeller, her får vi den største underrepresentasjonen av de minst digitale. Svarmodus selvutfylling webskjema gir skjevheter for og underrepresentasjon av:

- kvinner
- de eldste
- personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere
- personer som bor i Trøndelag, Vestlandet, Nord-Norge, Østlandet ellers, Agder og Rogaland
- personer som er i den laveste inntektskvartilen
- personer som bor alene

Svarmodus selvutfylling papirskjema gir mindre skjevheter enn svarmodus selvutfylling webskjema. Papirskjema er derfor viktigst å tilby de gruppene som blir veldig underrepresentert ved bruk av selvutfylling på web og digitale utsendinger.

9.2. Eldre bedre representert gjennom datainnsamling via papirskjema

Kapittel 5 viser at respondentene som ble nådd gjennom papirskjema ligner mer på populasjonen 80 år og eldre enn respondenter som ble nådd gjennom webskjema, og også mer representative enn respondenter som har deltatt i Levekårsundersøkelsen EU-SILC i 2025, som gjennomføres som telefonintervju. Papirrespondentene omfatter i større grad de aller eldste i aldersgruppen 80 år og over, og flere kvinner, aleneboende, personer med lav utdanning og lav inntekt.

Den bedre representasjonen av eldre når vi tilbyr papirskjema skyldes delvis en langt større svarprosent blant personer som ikke kan kontaktes digitalt gjennom papirskjema sammenlignet med webskjema. Det tyder på at å nå flere eldre som ikke kan kontaktes digitalt er viktig for å få en bedre representasjon av eldre.

9.3. Måleforskjeller på spørsmål med lang svarskala

Kapittel 6 så nærmere på måleforskjeller mellom web- og papirskjema. Det er for de fleste type spørsmål ikke observert måleforskjeller mellom web og papir. For ja/nei-spørsmål som krever vurdering, sensitive spørsmål, spørsmål om hyppighet og spørsmål med relativt korte, graderte svarskalaer ser vi ikke systematiske forskjeller mellom web og papir.

Blant de forskjellene vi finner for sensitive spørsmål handler en del om en større andel med nedsatt funksjonsevne blant papirrespondentene, som vi anser som en sannsynlig følge av seleksjonseffekt hvor vi får svar fra flere eldre med dårligere helse på papir. Antagelsen underbygges av at vi også finner at papirrespondenter har lavere skårer på mestring og at de rapporterer om noe mindre hyppig deltakelse i kulturaktiviteter og organisasjons-/foreningsaktiviteter.

Vi finner imidlertid måleforskjeller i spørsmål om subjektiv livskvalitet, både for et batteri med 7-punktsskala, og for en rekke spørsmål med 11-punktsskala, hvor papirrespondenter gjennomgående svarer noe mer positivt enn respondenter på web. For noen andre indikatorer

skårer respondenter på papir og web på samme nivå, der vi egentlig forventer en lavere skår blant papirrespondentene. Dette gjelder for eksempel tilfredshet med fysisk helse.

Det er sannsynlig at måleforskjellene skyldes en ulik visuell fremstilling av svaralternativer, som kan forhindres ved en mer enhetlig fremstilling på web og papir. Dersom man skal benytte både web- og papirskjema for de eldste i livskvalitetsundersøkelsen, er det viktig å sørge for at spesielt spørsmålene om subjektiv livskvalitet med lengre skalaer presenteres på samme måte visuelt på web og papir.

9.4. Flere med dårlig helse og lite sosialt nettverk blant eldre som svarer på papir

I Kapittel 7 så vi nærmere på respondentenes selvrapporing av helse, funksjonsevne og sosial kontakt. Eldre som besvarer på papir har dårligere helse enn eldre som svarer på web. Vi ser i hovedsak forskjell i andelen med nedsatt funksjonsevne. Det er flere som opplever begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter, og flere som har store begrensninger. Spesielt er det flere blant respondenter på papir som har problemer med syn/hørsel/tale, nedsatt bevegelsesevne eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter. Det fysiske aktivitetsnivået er også lavere blant papirrespondentene.

Papirrespondentene skårer i tillegg noe mer negativt på indikatorer på sosial kontakt. Eldre som svarer på papir har færre personer de kan regne med, er i større grad ensomme, og deltar i mindre grad i kulturaktiviteter og aktiviteter i en klubb/forening/organisasjon.

Disse funnene tilsier at vi gjennom papirskjema får flere svar fra eldre med dårligere helse og som er noe mindre sosialt deltakende.

9.5. Bedre representasjon gir utslag i statistikk om livskvalitet

Sammenligningen av eldre respondenters subjektive livskvalitet inndelt etter om de eldre kan kontaktes digitalt eller ikke i kapittel 8, gir en indikasjon på hvorvidt å tilby papirskjema som svarmodus til de eldste i livskvalitetsundersøkelsen kan gi utslag i statistikk om livskvalitet.

For tilfredshet med ulike livsområder er det bare små forskjeller mellom eldre etter om de kan kontaktes digitalt eller ikke. Resultatene viser i hovedsak at eldre som ikke kan kontaktes digitalt er mindre tilfredse med sin fysiske helse og sin økonomiske situasjon. Det er større forskjeller i øvrige indikatorer på subjektiv tilfredshet, blant annet for opplevelsen av mestring, mening, engasjement, og vurdering av sine sosiale relasjoner og eget bidrag til andres livskvalitet. De eldre som ikke kan kontaktes digitalt skårer noe lavere på disse indikatorene, men forskjellene er ikke veldig store.

Da det er større forskjeller i demografiske variabler og i helse, funksjonsevne og sosial kontakt mellom eldre respondenter på papir sammenlignet med web enn mellom eldre respondenter som er digitalt kontaktable eller ikke, vil sannsynligvis forskjeller i skårer på subjektiv livskvalitet være større mellom papir- og webrespondenter, enn det vi har sett i dette kapitlet. Dette forutsetter imidlertid at måleforskjeller unngås, gjennom enhetlig utforming av spørsmål og svarkategorier på tvers av modus.

Disse analysene tyder på at man ved å få en bedre representasjon av eldre i Livskvalitetsundersøkelsen kan få et mer representativt bilde av livskvaliteten til personer i alder 80 år og eldre. Det kan imidlertid antagelig ikke forventes store forskjeller. Personer 80 år og eldre vil kanskje fortsatt være blant aldersgruppene med høyest subjektiv livskvalitet, selv med en forbedret representasjon. De eldste som er bosatt på institusjon faller uansett utenfor undersøkelsens populasjon, og de med aller dårligst helse er svært vanskelige å nå gjennom utvalgsundersøkelser.

10. Anbefalinger for å bedre svarprosent og representativitet blant eldre

Elisabeth Falnes-Dalheim & Kristina Strand Støren

I dette kapittelet gir vi anbefalinger for hvordan datainnsamlingen kan forbedres for å øke svarprosent og sikre bedre representativitet blant eldre respondenter i Livskvalitetsundersøkelsen. Vi peker også på hvordan statistikk om Eldres livskvalitet, helse og sosial kontakt kan bli mer representativ for eldre i populasjonen. Anbefalingene er basert på funn fra eksperimentet, men er også relevant for andre undersøkelser hvor eldre og lite digitale er en del av målgruppen.

Eksperimentet viser at selvutfylling av webskjema fungerer best for eldre personer som:

- har høy utdanning,
- har god helse,
- har god råd,
- ikke bor alene,
- er menn,
- er blant de yngste av de eldre, og som
- er digitalt kontaktbare.

Dette bør legges til grunn når man vurderer hvem det er realistisk å be om å svare på web.

For personer 80 år og over som ikke kan kontaktes digitalt, bør papirskjema være hovedløsningen. For denne gruppen er det ikke først og fremst manglende vilje til å delta som forklarer frafallet, men høye terskler knyttet til å svare på web.

Som Peter Lynn (Lynn, 2024) påpeker er det også moralske og etiske grunner til å inkludere alle i undersøkelser. Han mener at alle bør ha en lik rett til å delta i samfunnet ved at deres stemme skal bli hørt. Individuer bør ha en rett til å selv velge om de vil delta i en frivillig undersøkelse eller ikke. Det bør ikke være slik at det er undersøkelsens design som hindrer personer i å delta. Hvis barrierene er for høye for å delta digitalt for personene 80 år og over, er det mange av dem som ikke selv får tatt det valget. Lynn argumenterer for at ansvaret for å gjøre datainnsamlingene tilgjengelig for alle, ligger hos de som gjennomfører datainnsamlingene (Lynn 2024).

10.1. Tilby papirskjema til utvalgte grupper

Resultatene fra eksperimentet viser tydelig at personer vi ikke kan kontakte digitalt (som ikke har digital kontaktinformasjon i Kontakt- og reservasjonsregisteret), ikke bør bli bedt om å svare på webskjema. Svarprosenten i denne gruppa er svært lav, og de klarer ikke å gjennomføre den digitale prosessen knyttet til å svare på webskjemaet.

Eksperimentet viser at vi ikke bør behandle de eldste på samme måte som yngre aldersgrupper, som både kan være mer digitale og som har digital kontaktinformasjon i KRR. En svarprosent på 1,7 blant eldre uten KRR-informasjon viser at en heldigital undersøkelse og selvutfylling av webskjema ikke fungerer for denne delen av befolkningen. Når disse respondentene ikke får reell mulighet til å delta, mister vi også viktig informasjon om en sårbar gruppe. Det svekker representativiteten i statistikken.

Selvutfylling på papir kombinert med telefonrekruttering gir derimot høy svarprosent og bedre dekning av de eldste. Dette bør være hovedtilnærmingen for ikke-digitale og de som er reservert fra digital kommunikasjon. Papirskjema senker terskelen for deltakelse. Respondentene slipper blant

annet innlogging med BankID, å navigere i Altinn, tilgang til PC eller smarttelefon og å huske passord.

Vi er klar over at papirskjema er mer ressurskrevende å administrere. Samtidig gir det bedre datakvalitet og lavere opplevd oppgavebyrde for respondentene. Når målet er å inkludere hele befolkningen, må datainnsamlingen tilpasses de gruppene som ellers faller utenfor.

Vi anbefaler derfor at

- de fleste personer 80 år og over får mulighet til å svare på papir
- web kan brukes først for utvalgte grupper av de eldre (som yngre eldre med høy utdanning og KRR-informasjon), med papir som oppfølging
- personer 80 år og over uten KRR-informasjon alltid får tilbud om papirskjema (webskjema bør ikke brukes som hovedløsning for denne gruppen)
- telefonrekruttering bør brukes målrettet for grupper med høy risiko for frafall

Som et mulig tiltak kan de eldste inkluderes med i Livskvalitetsundersøkelsen med jevne mellomrom, for eksempel hvert tredje år. De årene de ikke inkluderes, kan det vurderes å sette en øvre aldersgrense på 79 år for å redusere oppgavebyrde og frustrasjon for gruppen, og benytte ressursene knyttet til datainnsamlingen bedre.

Vi anbefaler videre å gjøre ytterligere vurderinger av mer praktisk art. Papirskjema krever mer ressurser til utsending, mottak og behandling. Det bør derfor vurderes behov for:

- tilstrekkelig infrastruktur for håndtering av pair
- kapasitet til registrering og skanning
- tilpasning av feltperioden siden papir tar lengre tid fra utsending til mottak og digitalisering av informasjonen.

Kort oppsummert om papirskjema som svarmodus:

- Heldigitale løsninger fungerer ikke for de eldste, særlig ikke dem uten digital kontaktinformasjon i KKR.
- Papirskjema gir både høyere svarprosent og bedre representativitet.
- Innsamlingsløsninger som inkluderer respondentene, er avgjørende for kvaliteten i statistikken.

10.2. Flere og gode kontaktstrategier

Eksperimentet viser at det lønner seg å bruke flere kontaktstrategier. Kontaktstrategiene forsterker hverandre når de kombineres. Det hjelper å sende ut papirbrev. Og har vi først sendt ut papirbrev, så virker telefonrekruttering ekstra bra for å få de eldste til å delta i undersøkelsen. At en intervjuer ringer personen som er trukket ut og forklarer at det er trygt å svare på undersøkelsen hjelper personen til å føle seg trygg og øker dermed sjansen for at personen vil svare.

Telefonrekrutteringen gir også toveiskommunikasjon ved å åpne for at deltakere kan stille spørsmål om undersøkelsen, hva det vil si å delta. Dette bidrar til en opplevelse av dialog, og til økt tillit til undersøkelsen.

Resultatene tyder på at ulike grupper responderer ulikt. For kvinner fikk vi den høyeste svarprosenten når vi *ikke* sendte digital informasjon om undersøkelsen i Altinn, mens for menn fikk vi den høyeste svarprosenten når vi både sendte brev i posten og informasjon i Altinn. Dette viser at differensiering og tilpassing for ulike grupper er smart.

Ressursmessig er kombinasjonen av papirskjema og telefonrekruttering effektivt. Selv med portokostnader og telefonrekruttering er det billigere enn ren telefonintervjuing. Samtidig utnyttes intervjuressursene godt ved å bruke dem i rekruttering istedenfor å gjennomføre hele intervjuet. I tillegg har det i dette tilfellet også vært effektivt med tanke på å hente inn ytterligere informasjon om barrierer og annet som hjelper oss til å kunne utvikle bedre og mer brukertilpassede løsninger for fremtidige undersøkelser.

En viktig fordel er også at det både for papir- og webskjema er selvutfylling. Det gir mer sammenlignbare svar, og analysene viser små måleforskjeller mellom disse svarmodusene, så lenge den visuelle fremstillingen av spørsmål er lik.

10.3. Godt gjennomarbeidet spørreskjema

Spørreskjemaet må være godt tilpasset for å fungere på tvers av ulike svarmodus. En kombinasjon av web- og papirskjema krever at spørsmål fremstilles mest mulig likt for de ulike modusene. Dette reduserer risikoen for at svarene påvirkes av hvordan spørsmålene presenteres. Erfaringene fra eksperimentet og funnene i kapittel 6 viser at ulik utforming av svarskalaer kan gi måleforskjeller. Det er derfor viktig å standardisere presentasjonen så langt som mulig³⁰.

For Livskvalitetsundersøkelsen 2026 er spørreskjema revidert. Skjemaet er kortet ned ved å fjerne spørsmål som i liten grad brukes i analyser, og ved å forenkle komplekse formuleringer. Kortere og enklere skjema er særlig viktig for de eldste respondentene, som bruker lengst tid på å svare og har høyere opplevd oppgavebyrde. Samtidig gjør dette skjemaet bedre for alle.

Arbeidet med å forenkle og tydeliggjøre spørreskjemaet bør videreføres. Dette vil gjøre undersøkelsen mer tilgjengelig for ulike typer respondenter og bidra til bedre datakvalitet.

10.4. Eventuell avveining av kostnad og hyppighet av datainnsamling

Å tilby papirskjema og bruke flere kontaktstrategier øker svarprosenten blant de eldste. Dette gir igjen bedre og mer representativ statistikk om eldres livskvalitet. Samtidig innebærer dette ekstra kostnader sammenlignet med en ren webundersøkelse. Eksperimentet viser imidlertid at slike tiltak er nødvendige for å samle inn god og representativ data for den eldste aldersgruppen, og for å gi dem en reell mulighet til å delta.

En måte å håndtere kostandene på er å redusere hyppighet av datainnsamlingen. Det kan være bedre å samle inn gode og representative data sjeldnere, enn å samle inn årlige data med lav kvalitet. Dette kan f.eks. være å inkludere de eldste hvert andre eller tredje år, og kombinere web- og papirskjema eller bruke flere kontaktstrategier i disse rundene. Selv om dette gir færre datapunkter over tid, vil kvaliteten på dataene være bedre. Det gir et mer pålitelig grunnlag for å beskrive eldres livskvalitet, og utvikling i denne over tid.

10.5. Bør andre lite digitale grupper også tilbys papirskjema?

Dette eksperimentet gjelder personer 80 år og over. Det er først og fremst datainnsamlinger for denne aldersgruppen vi kan komme med anbefalinger for. Samtidig finnes det ikke-digitale, og «ikke-så-veldig-digitale» personer i alle aldersgrupper, selv om de utgjør mye mindre andeler av sine respektive aldersgrupper. Det kan være relevant å kunne inkludere noen yngre ikke-digitale i fremtidige eksperimenter.

³⁰ Dersom Livskvalitetsundersøkelsen skal gjennomføres med en kombinasjon av web- og papirskjema for de eldste, må svaralternativer presenteres likt på tvers av modus. Flere spørsmål med lange svarskalaer vil ta mye større plass. Det vil da være nødvendig med en gjennomgang av spørreskjemaet for å holde papirskjemaet til et rimelig antall sider.

Personer under 80 år som vi ikke kan hente kontaktopplysninger fra KRR for, bør også vurderes for papirskjema. I dag sendes det allerede papirbrev til disse med informasjon om hvordan de kan svare på web. I dette eksperimentet har vi sett at svarprosenten i denne gruppen er lav. Papirskjema kan være et bedre alternativ, siden det senker terskelen for deltakelse.

Digitale løsninger som Altinn og tofaktorautentisering gir høy sikkerhet, men gjør terskelen for å delta i spørreskjemaundersøkelsene høy for de minst digitale. Det er ikke bare de eldste respondentene vi mister på veien til sikrere datainnsamling og mer digitalisering, men de utgjør flertallet.

10.6. Overførbarhet til andre undersøkelser

Selv om dette eksperimentet er gjennomført i Livskvalitetsundersøkelsen, er funnene overførbare til andre undersøkelser som gjennomføres på web og som enten har et utvalg som inkluderer personer i alder 80 år og eldre, eller andre grupper i samfunnet som er lite digitale. Resultatene viser at papirskjema kan gi høyere svarprosent og bedre representativitet. Samtidig kan moduseffekter begrenses dersom spørsmål og svaralternativ er utformet likt på web og papir.

Erfaringer fra datainnsamlingen viser også at mange eldre ville hatt problemer med å delta i undersøkelser som gjennomføres som telefonintervju, blant annet på grunn av nedsatt hørsel og begrenset konsentrasjon over tid. Flere av de eldste opplevde papirskjema som den mest tilgjengelige måten å delta på. Samtidig viser eksperimentet at telefonrekruttering fungerer godt som støtte. Det bidrar til å informere, skape trygghet og øke deltakelse. Å bruke intervjuere til rekruttering, i stedet for å gjennomføre hele intervjuet, fremstår som en effektiv bruk av ressurser.

Referanser

- Bjønnes, A. M., Midtbø, T., Størset, H. & Ulven, C. H. (2021). *Befolkningens digitale kompetanse og deltakelse. Med et ekstra blikk på seniorer og ikke-sysselsatte.* (Rapport). Direktoratet for høyere kompetanse og utdanning. Hentet fra: <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/befolkningens-digitale-kompetanse-og-deltakelse-2021>
- Bjørnstad, J. F. (2000) En innføring i utvalgsundersøkelser. Notater 2000/50. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf
- Clement, S. L., Severin-Nielsen, M. K., & Shamshiri-Petersen, D. (2023). Satisficing behaviour in web surveys. Results from a comparison of web and paper mode across four national survey experiments. *Survey Methods: Insights from the Field (SMIF)*. Hentet fra: <https://surveyinsights.org/?p=16640>
- Clinton, V. (2019). Reading from paper compared to screens: A systematic review and meta-analysis. *Journal of research in reading*, 42(2), 288-325. Hentet fra: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/1467-9817.12269>
- Dillman, D. (2017). The promise and challenge of pushing respondents to the Web in mixed-mode surveys. *Survey Methodology*, 1(43), 3-30
- Dodou, D., & de Winter, J. C. (2014). Social desirability is the same in offline, online, and paper surveys: A meta-analysis. *Computers in Human Behavior*, 36, 487-495. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563214002143>
- Falnes-Dalheim, E & Støren, K. S. (2026). Livskvalitetsundersøkelsen 2025. Notater 2026/13. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekar/artikler/livskvalitetsundersokelsen-2025>
- Grimstad, S. & Støren, K. S. (2024). *Livskvalitetsundersøkelsen 2024. Dokumentasjonsnotat.* (Notater 2024/40). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekar/artikler/livskvalitetsundersokelsen-2024>
- Kreuter, F., Presser, S., & Tourangeau, R. (2008). Social desirability bias in cati, ivr, and web surveys. The effects of mode and question sensitivity. *Public Opinion Quarterly*, 72(5), 847-865.
- Lynn, P. (2024). *A Framework for Identifying and Addressing the Risks of Exclusion from Social Surveys.* University of Essex. <https://unstats.un.org/iswghs/documents/Accessibility-Guidelines.docx>
- Knapstad, M., Djupedal, I. L. R., Nes, R. B., Nilsen, T. S., Aarø, L. E. (2025) *Livskvalitet, subjektiv helse, sosiale relasjoner og funksjonsnivå blant eldre i Bergen 2024.* En digital og postal spørreskjemaundersøkelse. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/publ/2025/livskvalitet-subjektiv-helse-sosiale--relasjoner-og-funksjonsniva--blant-eldre-i-bergen-2024/>
- Pettersen, A. M., og Engvik, M. (2022) Livskvalitetsundersøkelsen 2022. Dokumentasjonsnotat. (Notater 2022/35). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekar/artikler/livskvalitetsundersokelsen-2022.dokumentasjonsnotat>
- Rybalka, M., Brevik, R., Fremmerlid, M. & Strøm, K. D. (2022). *Digital sårbarhet: Hvem har høy risiko for*

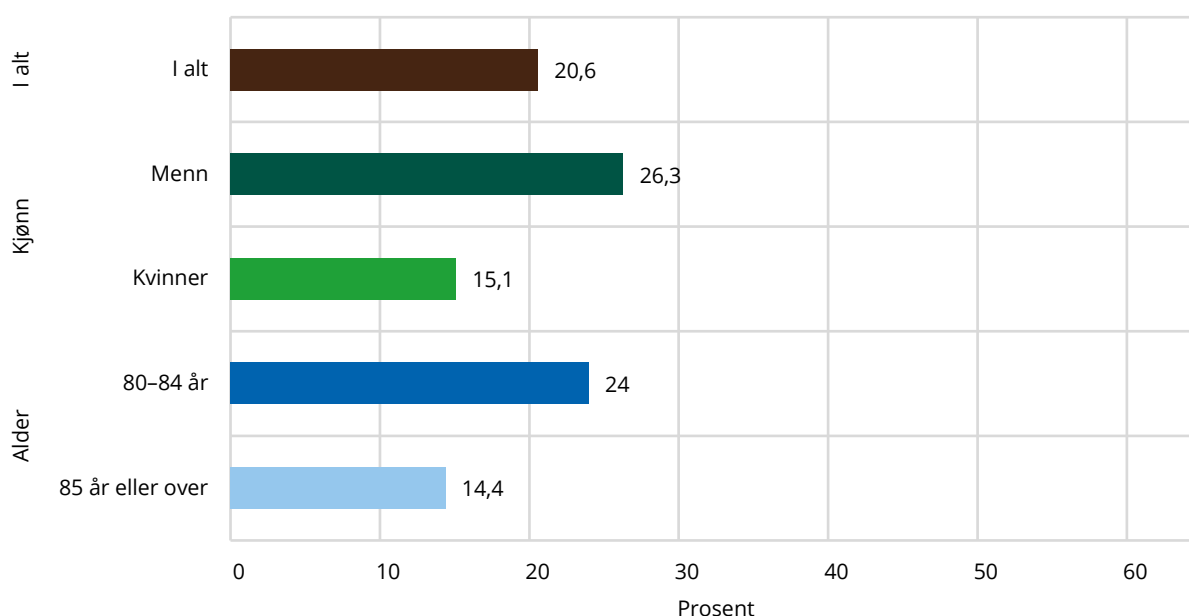
- å falle utenfor? (Rapporter, 2022/35). Statistisk sentralbyrå: Hentet fra: <https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/informasjons-og-kommunikasjonsteknologi-ikt/artikler/digital-sarbarhet-hvem-har-hoy-risiko-for-a-falle-utenfor>
- Schwabe, A., Lind, F., Kosch, L., & Boomgaarden, H. G. (2022). No negative effects of reading on screen on comprehension of narrative texts compared to print: A meta-analysis. *Media Psychology*, 25(6), 779-796. Hentet fra: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/15213269.2022.2070216>
- Slack, M. K. & Draugalis, J. R. (2001). Establishing the internal and external validity of experimental studies. *American journal of health-system pharmacy*, 58(22), 2173-2181.
- Statistisk sentralbyrå, 2024. Statistikk: 'Befolkningens utdanningsnivå'. Data fra statistikkbanktabell «08921: Befolkningens utdanningsnivå, etter kjønn og alder». Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/08921>.
- Statistisk sentralbyrå, 2025. Statistikk: 'Familier og husholdninger'. Data fra statistikkbanktabell «06071: Personer, etter kjønn, alder og husholdningstype 2005-2025». Hentet fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/06071>
- Støren, K. S. og Grimstad, S. (2023) Eldres representativitet i webundersøkelser. En analyse av eldres frafall og representativitet i Livskvalitetsundersøkelsen. (Notater 2023/42). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekart/artikler/eldres-representativitet-i-webundersokelser>
- Støren, K. S. og Rønning, E. (2021) Livskvalitet i Norge 2021. (Rapporter 2021/27). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/levekart/artikler/livskvalitet-i-norge-2021>
- Støren, K. S., Rønning, E. og Gram, K. H. (2020) Livskvalitet i Norge 2020. (Rapporter 2020/35). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/livskvalitet-i-norge-2020>
- Toepoel, V., Das, J. W. M., & Van Soest, A. H. O. (2006). Design of web questionnaires: The effect of layout in rating scales. Hentet fra: <https://repository.tilburguniversity.edu/server/api/core/bitstreams/c8c8403a-0bcf-4965-a39b-9dfe78dbc11b/content>
- Tourangeau, R., Couper, M. P., & Conrad, F. (2004). Spacing, position, and order: Interpretive heuristics for visual features of survey questions. *Public opinion quarterly*, 68(3), 368-393.
- With, M. L., Lund, L. og Gravem, D. (2024) Ulike innsamlingsmetoder i Levekårsundersøkelsen om arbeidsmiljø 2022. En analyse av seleksjons- og moduseffekter ved kombinasjon av telefonintervju og webskjema. (Notater 2023/35). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/arbeidsmiljo-sykefravaer-og-arbeidskonflikter/artikler/ulike-innsamlingsmetoder-i-levekarsundersokelsen-om-arbeidsmiljo-2022>

Vedlegg A: Figurer og tabeller kapittel 3

Eksperimentgruppe 1

- Kontrollgruppe
- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: brev i Altinn

Figur 3.1 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.2 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	20,6	3,5	75,9	514
Kjønn				
Menn	26,3	4,3	69,4	255
Kvinner	15,1	2,7	82,2	259
Alder				
80-84 år	24,0	3,6	72,4	333
85 år eller over	14,4	3,3	82,3	181

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.3 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent

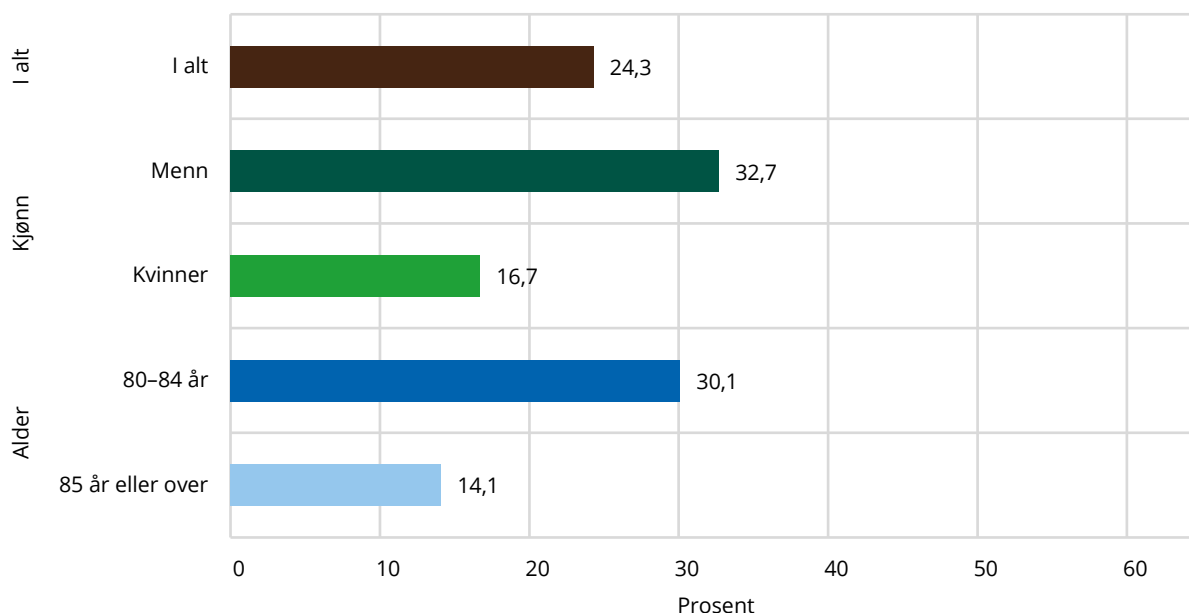
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	49,6	63,2	46,1	13,6
Kvinner	50,4	36,8	53,9	-13,6
Alder				
80-84 år	64,8	75,5	62,0	10,7
85 år eller over	35,2	24,5	38,0	-10,7
Antall personer	514	106	408	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Ekspirementgruppe 2

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: brev i Altinn og brev i posten

Figur 3.2 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 2. Prosent

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.4 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 2. Prosent

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	24,3	1,9	73,8	538
Kjønn				
Menn	32,7	0,8	66,5	257
Kvinner	16,7	2,8	80,4	281
Alder				
80-84 år	30,1	1,2	68,8	346
85 år eller over	14,1	3,1	82,8	192

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.5 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, ekspirementgruppe 2. Prosent.

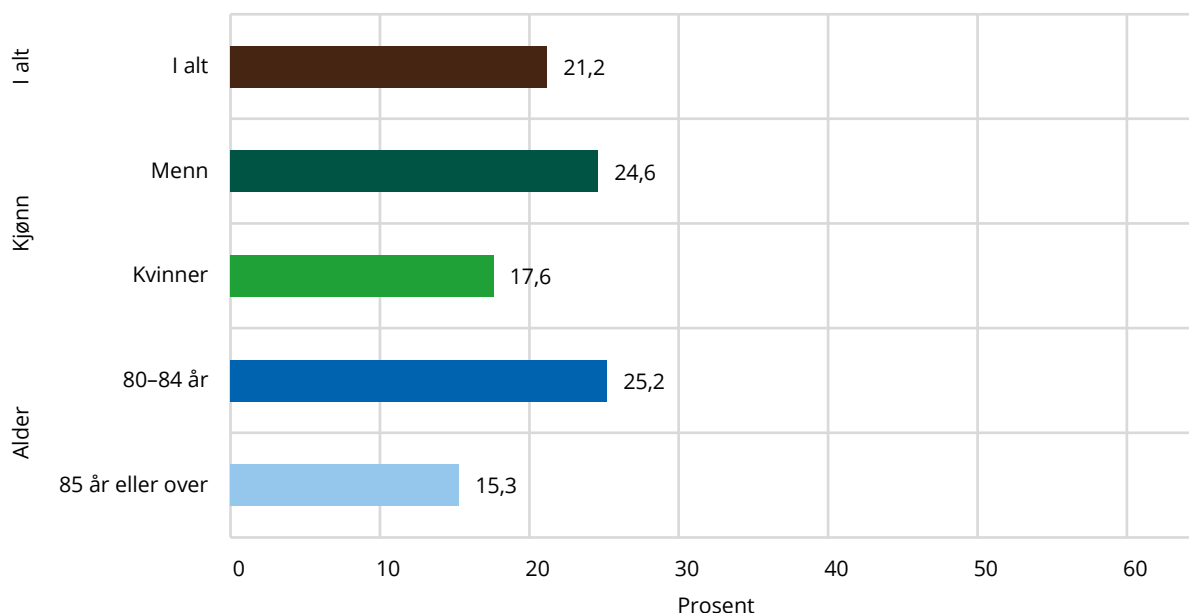
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	47,8	64,1	42,5	16,3
Kvinner	52,2	35,9	57,5	-16,3
Alder				
80-84 år	64,3	79,4	59,5	15,1
85 år eller over	35,7	20,6	40,5	-15,1
Antall personer	538	131	407	

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Ekspirementgruppe 3

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: brev i Altinn, deretter telefonrekruttering

Figur 3.3 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 3. Prosent

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.6 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 3. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	21,2	2,9	75,9	245
Kjønn				
Menn	24,6	1,6	73,8	126
Kvinner	17,6	4,2	78,2	119
Alder				
80-84 år	25,2	2,0	72,8	147
85 år eller over	15,3	4,1	80,6	98

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.7 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, ekspirementgruppe 3. Prosent.

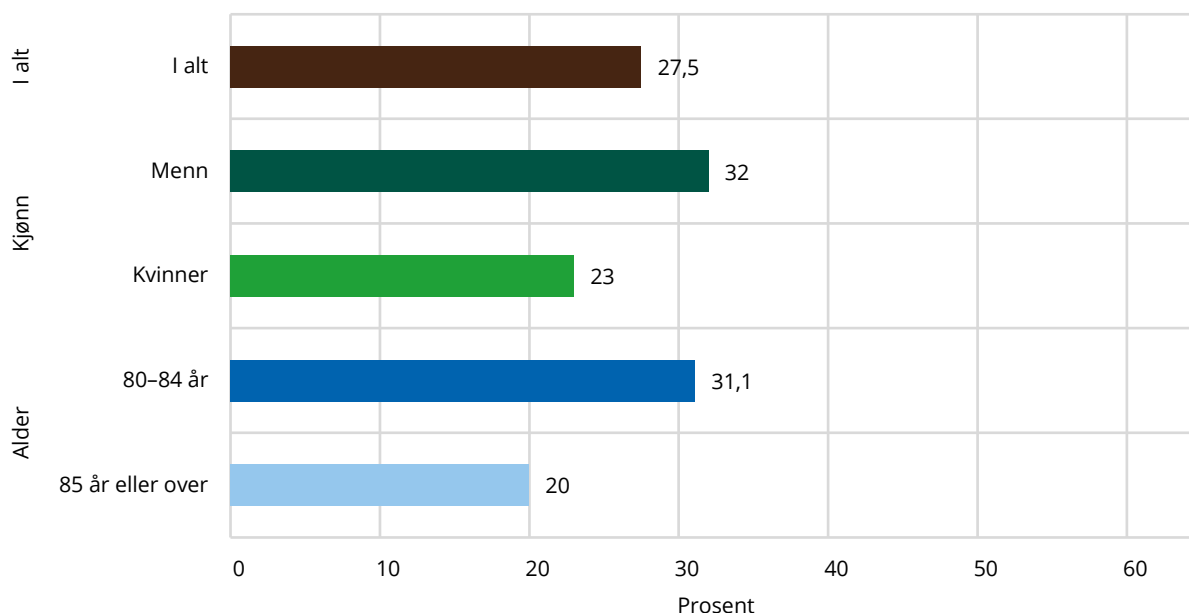
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	51,4	59,6	49,2	8,2
Kvinner	48,6	40,4	50,8	-8,2
Alder				
80-84 år	60,0	71,2	57,0	11,2
85 år eller over	40,0	28,8	43,0	-11,2
Antall personer	245	52	193	

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Ekspirementgruppe 4

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: brev i Altinn, brev i posten, deretter telefonrekruttering

Figur 3.4 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 4. Prosent

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.8 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspirementgruppe 4. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	27,5	1,2	71,3	244
Kjønn				
Menn	32,0	0,8	67,2	122
Kvinner	23,0	1,6	75,4	122
Alder				
80-84 år	31,1	0,6	68,3	164
85 år eller over	20,0	2,5	77,5	80

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.9 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, ekspirementgruppe 4. Prosent.

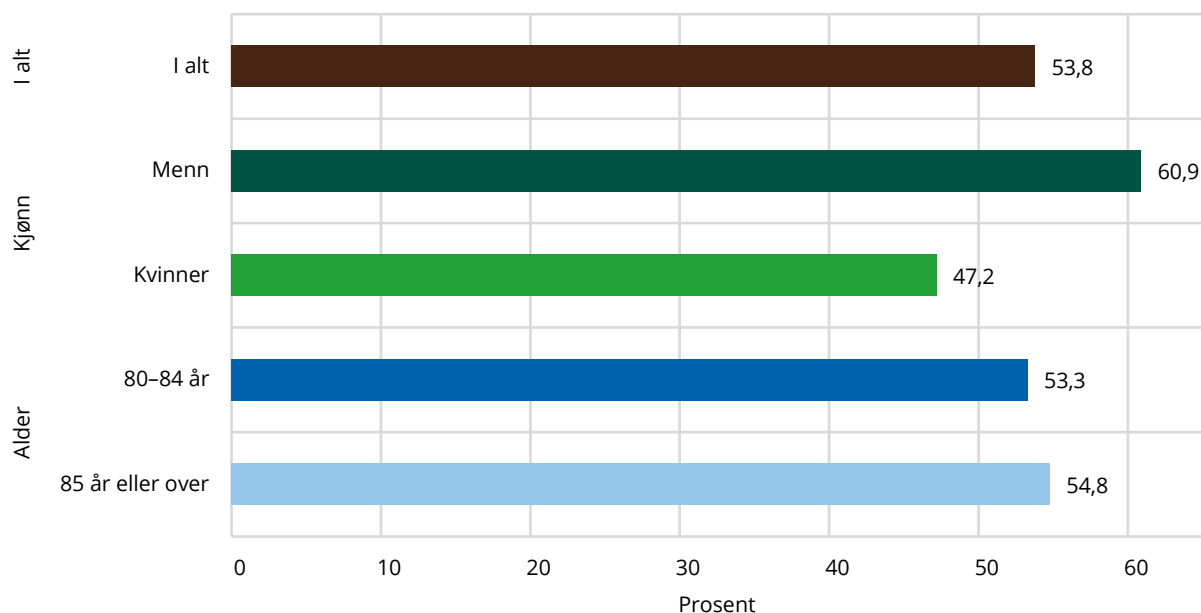
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	50,0	58,2	46,9	8,2
Kvinner	50,0	41,8	53,1	-8,2
Alder				
80-84 år	67,2	76,1	63,8	8,9
85 år eller over	32,8	23,9	36,2	-8,9
Antall personer	244	67	177	

Kilde: Ekspirement i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Eksperimentgruppe 5

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: papirskjema
- Kontaktstrategi: brev i Altinn og brev i posten, deretter telefonrekruttering

Figur 3.5 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.10 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent.

	Intervju	Påbegynt ³¹	Frafall	Antall
I alt	53,8	0	46,2	489
Kjønn				
Menn	60,9	0	39,1	235
Kvinner	47,2	0	52,8	254
Alder				
80-84 år	53,3	0	46,7	321
85 år eller over	54,8	0	45,2	168

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.11 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,1	54,4	46,9	6,3
Kvinner	51,9	45,6	53,1	-6,3
Alder				
80-84 år	65,6	65,0	66,4	0,6
85 år eller over	34,4	35,0	33,6	-0,6
Antall personer	489	263	226	

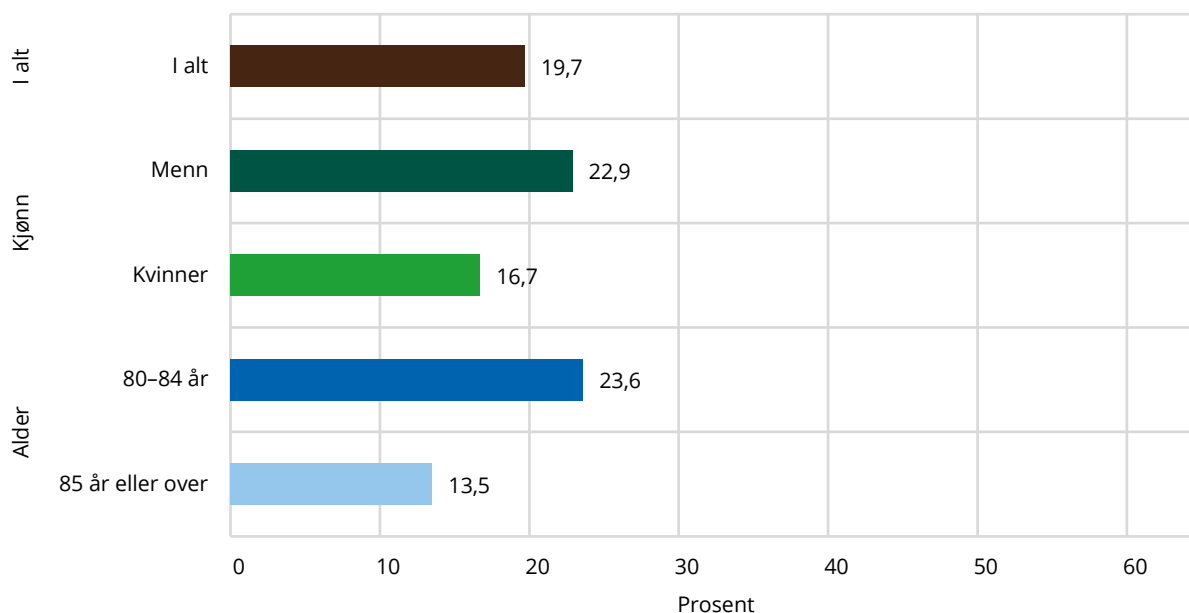
Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³¹ Vi har ingen påbegynte papirskjema.

Ekspertimentgruppe 6

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: telefonrekruttering, deretter brev i Altinn

Figur 3.6 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspertimentgruppe 6. Prosent

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.12 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspertimentgruppe 6. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	19,7	3,3	77,0	244
Kjønn				
Menn	22,9	3,4	73,7	118
Kvinner	16,7	3,2	80,2	126
Alder				
80-84 år	23,6	4,1	72,3	148
85 år eller over	13,5	2,1	84,4	96

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.13 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, ekspertimentgruppe 6. Prosent.

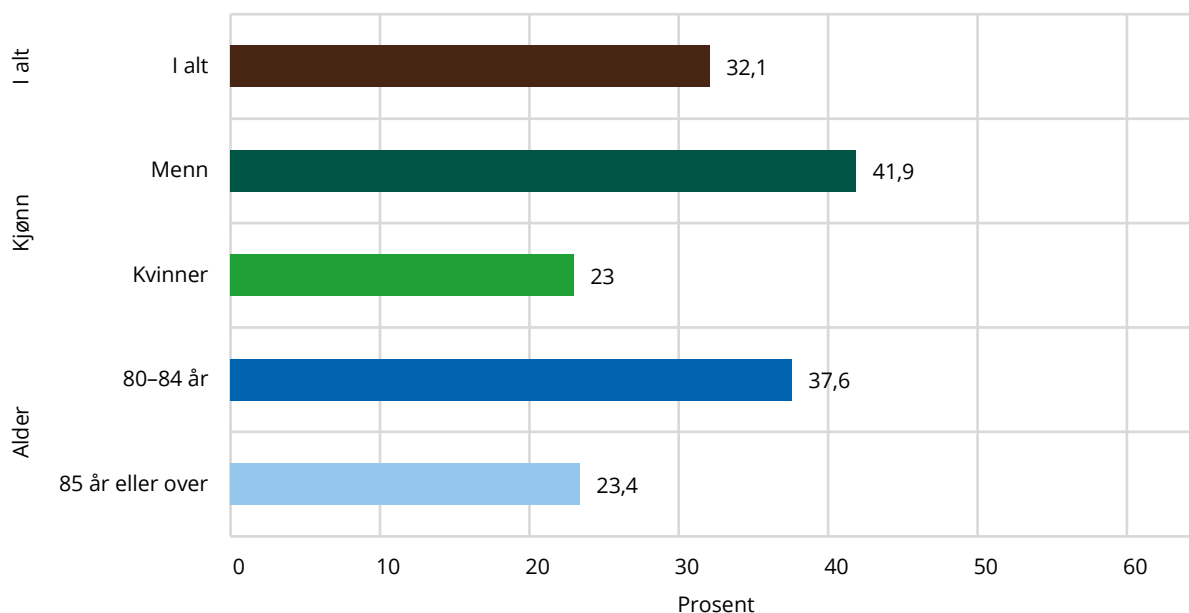
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,4	56,3	46,4	7,9
Kvinner	51,6	43,8	53,6	-7,8
Alder				
80-84 år	60,7	72,9	57,7	12,2
85 år eller over	39,3	27,1	42,3	-12,2
Antall personer	244	48	196	

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Eksperimentgruppe 7

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: telefonrekruttering, deretter brev i Altinn og brev i posten

Figur 3.7 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.14 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	32,1	4,1	63,8	243
Kjønn				
Menn	41,9	6,0	52,1	117
Kvinner	23,0	2,4	74,6	126
Alder				
80-84 år	37,6	3,4	59,1	149
85 år eller over	23,4	5,3	71,3	94

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

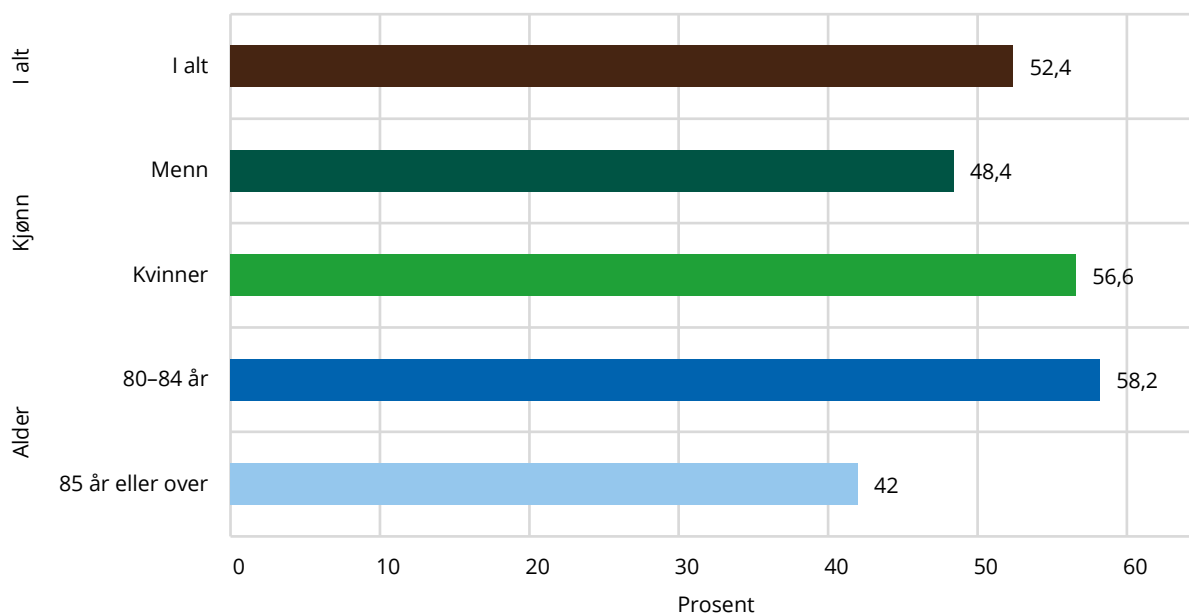
Tabell 3.15 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,1	62,8	41,2	14,7
Kvinner	51,9	37,2	58,8	-14,7
Alder				
80-84 år	61,3	71,8	56,4	10,5
85 år eller over	38,7	28,2	43,6	-10,5
Antall personer	243	78	165	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Eksperimentgruppe 8

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: papirskjema
- Kontaktstrategi: telefonrekruttering, deretter brev i posten

Figur 3.8 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.16 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent.

	Intervju	Påbegynt ³²	Frafall	Antall
I alt	52,4	0	47,6	246
Kjønn				
Menn	48,4	0	51,6	124
Kvinner	56,6	0	43,4	122
Alder				
80-84 år	58,2	0	41,8	158
85 år eller over	42,0	0	58,0	88

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.17 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	50,4	46,5	54,7	-3,9
Kvinner	49,6	53,5	45,3	3,9
Alder				
80-84 år	64,2	71,3	56,4	7,1
85 år eller over	35,8	28,7	43,6	-7,1
Antall personer	246	129	117	

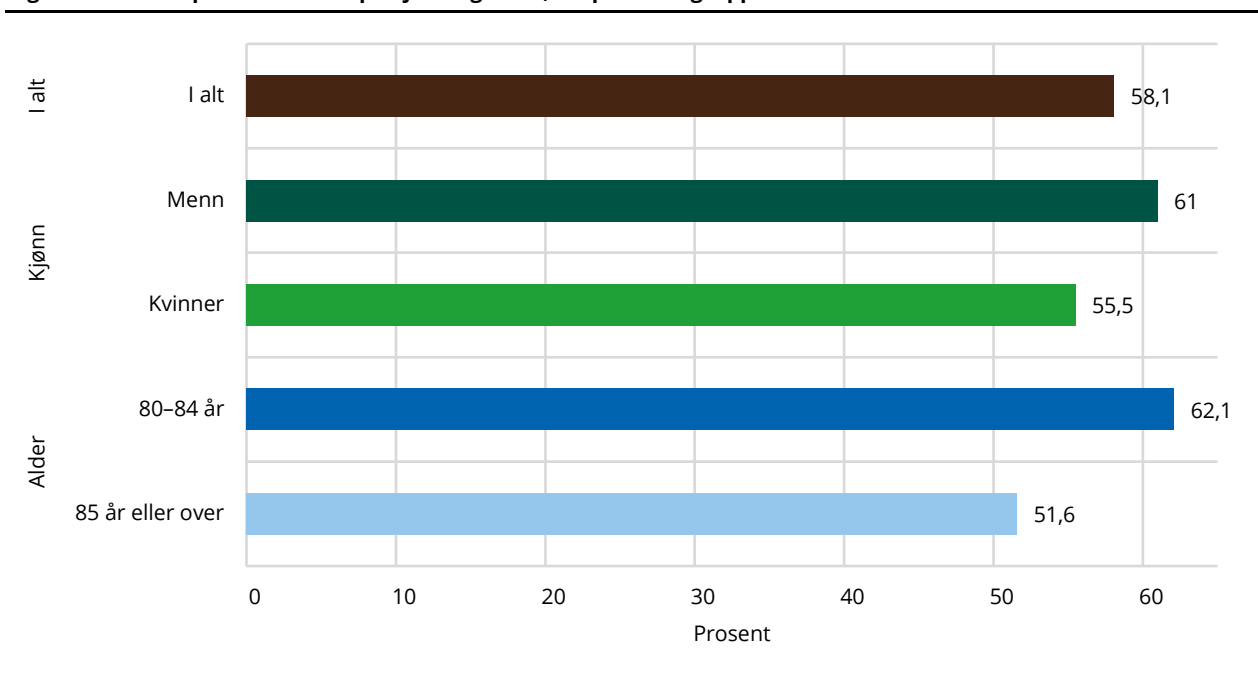
Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³² Vi har ingen påbegynte papirskjema.

Ekspertimentgruppe 9

- Digitalt kontaktbare
- Svarmodus: papirskjema
- Kontaktstrategi: telefonrekruttering, deretter brev i Altinn og brev i posten

Figur 3.9 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspertimentgruppe 9. Prosent

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.18 Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Ekspertimentgruppe 9. Prosent.

	Intervju	Påbegynt ³³	Frafall	Antall
I alt	58,1	0	41,9	246
Kjønn				
Menn	61,0	0	39,0	118
Kvinner	55,5	0	44,5	128
Alder				
80-84 år	62,1	0	37,9	153
85 år eller over	51,6	0	48,4	93

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.19 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Ekspertimentgruppe 9. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,0	50,3	44,7	2,3
Kvinner	52,0	49,7	55,3	-2,3
Alder				
80-84 år	62,2	66,4	56,3	4,2
85 år eller over	37,8	33,6	43,7	-4,2
Antall personer	246	143	103	

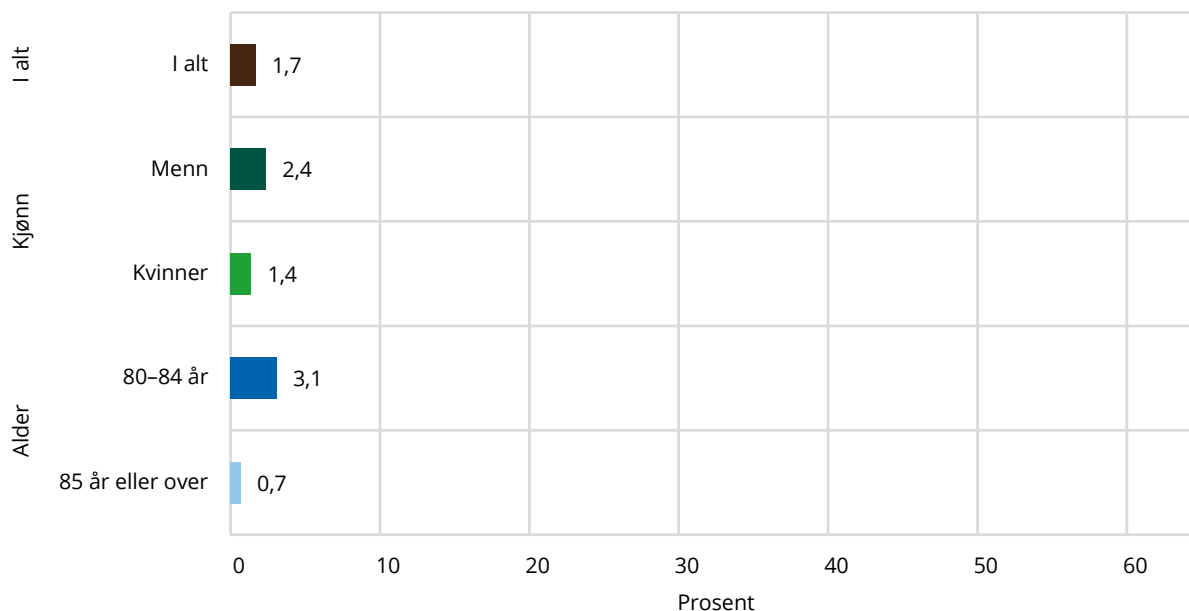
Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³³ Vi har ingen påbegynte papirskjema.

Ekspertimentgruppe 10

- Kontrollgruppe
- Ikke digitalt kontaktbare
- Svarmodus: webskjema
- Kontaktstrategi: Brev i posten

Figur 3.10 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspertimentgruppe 10. Prosent

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.20 Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Ekspertimentgruppe 10. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	1,7	0,5	97,8	1042
Kjønn				
Menn	2,4	1,2	96,3	327
Kvinner	1,4	0,1	98,5	715
Alder				
80-84 år	3,1	0,4	96,5	452
85 år eller over	0,7	0,5	98,8	590

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.21 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder. Ekspertimentgruppe 10. Prosent.

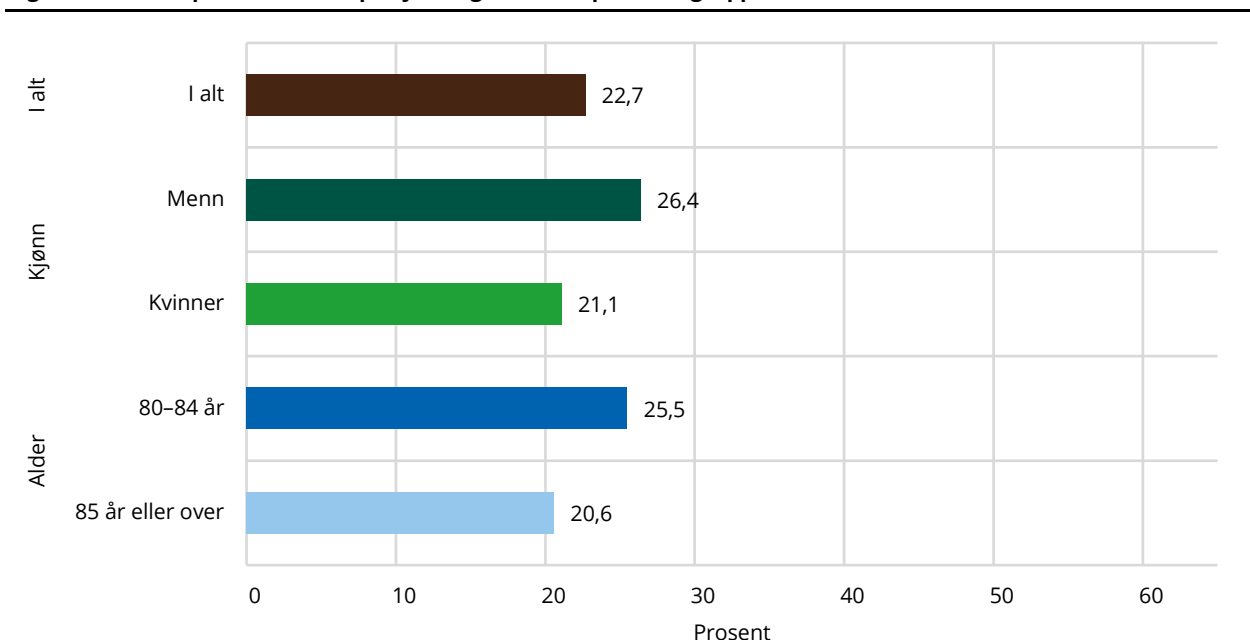
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	31,4	44,4	31,2	13,0
Kvinner	68,6	55,6	68,8	-13,0
Alder				
80-84 år	43,4	77,8	42,8	34,4
85 år eller over	56,6	22,2	57,2	-34,4
Antall personer	1 042	18	1 024	

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Ekspertimentgruppe 11

- Ikke digitalt kontaktbare
- Svarmodus: papirskjema
- Kontaktstrategi: Brev i posten og deretter telefonrekruttering

Figur 3.11 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, ekspertimentgruppe 11. Prosent

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.22 Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Ekspertimentgruppe 11. Prosent.

	Intervju	Påbegynt ³⁴	Frafall	Antall
I alt	22,7	0	77,3	475
Kjønn				
Menn	26,4	0	73,6	144
Kvinner	21,1	0	78,9	331
Alder				
80-84 år	25,5	0	74,5	208
85 år eller over	20,6	0	79,4	267

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.23 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Ekspertimentgruppe 11. Prosent.

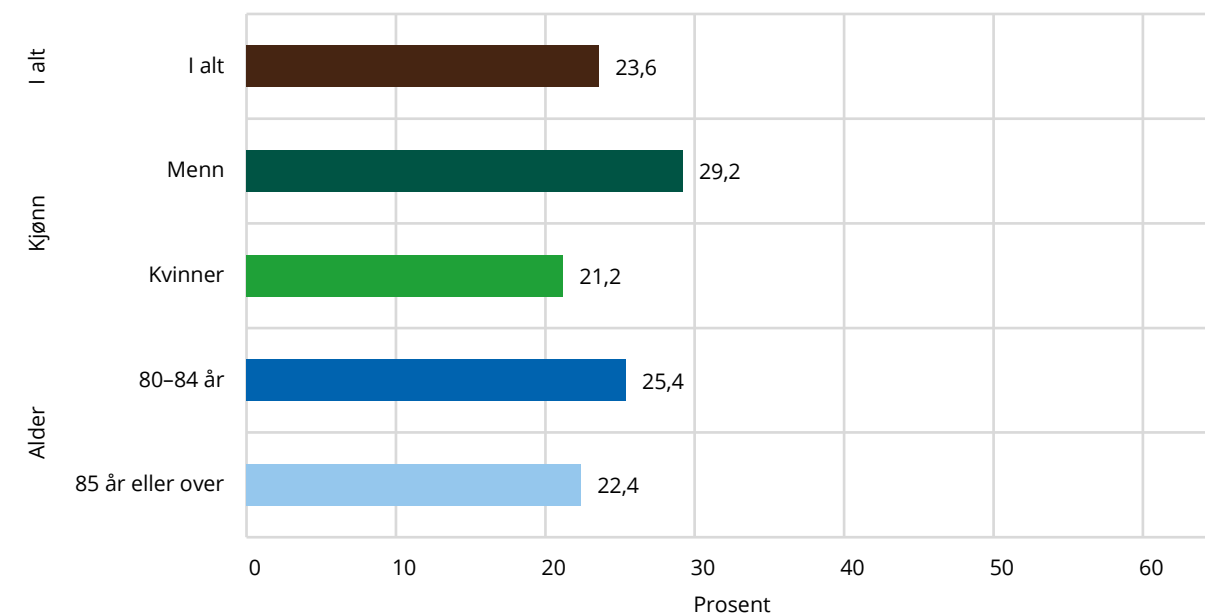
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	30,3	35,2	28,9	4,9
Kvinner	69,7	64,8	71,1	-4,9
Alder				
80-84 år	43,8	49,1	42,2	5,3
85 år eller over	56,2	50,9	57,8	-5,3
Antall personer	475	108	367	

Kilde: Ekspertiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁴ Vi har ingen påbegynte papirskjema.

Eksperimentgruppe 12

- Ikke digitalt kontaktbare
- Svarmodus: papirskjema
- Kontaktstrategi: telefonrekruttering og deretter brev i posten

Figur 3.12 Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 12. Prosent

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.24 Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Eksperimentgruppe 12. Prosent.

	Intervju	Påbegynt ³⁵	Frafall	Antall
I alt	23,6	0	76,4	470
Kjønn				
Menn	29,2	0	70,8	144
Kvinner	21,2	0	78,8	326
Alder				
80-84 år	25,4	0	74,6	189
85 år eller over	22,4	0	77,6	281

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 3.25 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Eksperimentgruppe 12. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	30,6	35,2	28,9	7,2
Kvinner	69,4	64,8	71,1	-7,2
Alder				
80-84 år	40,2	43,2	39,3	3,0
85 år eller over	59,8	56,8	60,7	-3,0
Antall personer	470	111	359	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁵ Vi har ingen påbegynte papirskjema.

Vedlegg B: Tabeller kapittel 4

Tabell 4.1 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandringsbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Totalt. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	41,8	52,6	38,1	10,8
Kvinner	58,2	47,4	61,9	-10,8
Alder				
80–84 år	55,4	66,7	51,6	11,3
85 år eller over	44,6	33,3	48,4	-11,3
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	27,7	14,1	32,2	-13,6
Videregående	48,4	48,6	48,3	0,2
Universitet- og høyskoleutdanning	22,9	37,0	18,2	14,1
Uoppgitt	1,1	0,2	1,3	-0,9
Landsdel				
Oslo og Akershus	20,8	26,2	18,9	5,4
Østlandet ellers	29,3	27,8	9,9	-1,5
Agder og Rogaland	13,9	14,4	13,7	0,5
Vestlandet	18,0	16,9	18,3	-1,1
Trøndelag	8,6	7,5	9,0	-1,1
Nord-Norge	9,5	7,2	10,3	-2,3
Inntekt				
1 Laveste kvartil	42,9	27,3	48,2	-15,6
2 Nest laveste kvartil	33,3	36,7	32,1	3,4
3 Nest høyeste kvartil	17,0	25,2	14,2	8,2
4 Høyeste kvartil	6,7	10,7	5,4	4,0
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,5	3,5	4,9	-1,0
Øvrig befolkning	95,5	96,5	95,1	1,0
Husholdningstype				
1 Aleneboende	53,0	43,1	56,3	-9,9
2 Flerpersonehusholdning	47,0	56,9	43,7	9,9
Antall personer	4 996	1 254	3 742	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.2 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandringsbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,9	56,2	45,2	7,3
Kvinner	51,1	43,8	54,8	-7,3
Alder				
80–84 år	63,8	70,9	60,1	7,1
85 år eller over	36,2	29,1	39,9	-7,1
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	19,7	11,3	23,9	-8,4
Videregående	50,2	47,1	51,8	-3,1
Universitet- og høyskoleutdanning	29,2	41,4	23,0	12,2
Uoppgitt	0,9	0,2	1,2	-0,7
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,6	27,6	21,6	4,0
Østlandet ellers	28,8	27,8	29,3	-1,0
Agder og Rogaland	13,1	13,9	12,7	0,8
Vestlandet	17,1	15,8	17,8	-1,3
Trøndelag	8,9	7,7	9,6	-1,2
Nord-Norge	8,4	7,2	9,0	-1,2
Inntekt				
1 Laveste kvartil	33,4	22,5	38,9	-10,9
2 Nest laveste kvartil	36,6	38,0	35,8	1,4
3 Nest høyeste kvartil	21,0	26,8	18,0	5,8
4 Høyeste kvartil	9,0	12,5	7,3	3,5
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,3	3,5	4,7	-0,8
Øvrig befolkning	95,7	96,5	95,3	0,8
Husholdningstype				
1 Aleneboende	45,5	39,5	48,5	-6,0
2 Flerpersonhusholdning	54,5	60,5	51,5	6,0
Antall personer	3 009	1 017	1 992	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.3 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling webskjema. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	49,1	61,6	45,1	12,5
Kvinner	50,9	38,4	54,9	-12,5
Alder				
80-84 år	63,5	75,3	59,8	11,8
85 år eller over	36,5	24,7	40,2	-11,8
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	20,1	7,5	24,1	-12,6
Videregående	50,0	44,4	51,8	-5,6
Universitet- og høyskoleutdanning	29,0	47,9	23,1	18,9
Uoppgitt	0,8	0,2	1,0	-0,6
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,5	32,2	20,8	8,7
Østlandet ellers	29,2	25,7	30,3	-3,5
Agder og Rogaland	12,5	12,9	12,4	0,4
Vestlandet	17,4	15,1	18,0	-2,3
Trøndelag	9,0	6,6	9,7	-2,4
Nord-Norge	8,5	7,5	8,8	-1,0
Inntekt				
1 Laveste kvartil	33,2	16,8	38,4	-16,4
2 Nest laveste kvartil	36,2	34,6	36,7	-1,6
3 Nest høyeste kvartil	21,6	33,8	17,8	12,2
4 Høyeste kvartil	9,0	14,7	7,2	5,7
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	3,9	3,3	4,1	-0,6
Øvrig befolkning	96,1	96,7	95,9	0,6
Husholdningstype				
1 Aleneboende	45,2	36,3	48,0	-8,9
2 Flerpersonhusholdning	54,8	63,7	52,0	8,9
Antall personer	2 028	482	1 546	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.4 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling papirskjema. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,6	51,4	45,3	2,8
Kvinner	51,4	48,6	54,7	-2,8
Alder				
80–84 år	64,4	66,9	61,4	2,5
85 år eller over	35,6	33,1	38,6	-2,5
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	18,8	14,8	23,5	-4,0
Videregående	50,6	49,5	51,8	-1,1
Universitet- og høyskoleutdanning	29,8	35,5	22,9	5,7
Uoppgitt	0,9	0,2	1,8	-0,7
Landsdel				
Oslo og Akershus	24,0	23,6	24,4	-0,4
Østlandet ellers	27,9	29,7	25,8	1,8
Agder og Rogaland	14,4	14,8	13,9	0,4
Vestlandet	16,6	16,4	16,8	-0,2
Trøndelag	8,9	8,6	9,2	-0,3
Nord-Norge	8,3	6,9	9,9	-1,4
Inntekt				
1 Laveste kvartil	33,6	27,7	40,8	-5,9
2 Nest laveste kvartil	37,3	40,9	33,0	3,6
3 Nest høyeste kvartil	19,7	20,6	18,6	0,9
4 Høyeste kvartil	9,2	10,5	7,6	1,3
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	5,0	3,7	6,5	-1,3
Øvrig befolkning	95,0	96,3	93,5	1,3
Husholdningstype				
1 Aleneboende	46,0	42,4	50,2	-3,6
2 Flerpersonhusholdning	54,0	57,6	49,8	3,6
Antall personer	981	535	446	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.5 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandringsbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Ikke digitalt kontaktbar. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	31,0	37,1	30,1	6,1
Kvinner	69,0	62,9	69,9	-6,1
Alder				
80–84 år	42,7	48,5	41,9	5,8
85 år eller over	57,3	51,5	58,1	-5,8
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	39,8	26,2	41,7	-13,6
Videregående	45,5	55,3	44,2	9,8
Universitet- og høyskoleutdanning	13,3	18,1	12,6	4,8
Uoppgitt	1,4	0,4	1,5	-1,0
Landsdel				
Oslo og Akershus	16,4	20,3	15,9	3,9
Østlandet ellers	30,1	27,4	30,5	-2,7
Agder og Rogaland	15,0	16,9	14,7	1,9
Vestlandet	19,2	21,5	18,9	2,3
Trøndelag	8,1	6,8	8,2	-1,3
Nord-Norge	11,2	7,2	11,7	-4,0
Inntekt				
1 Laveste kvartil	57,4	47,7	58,7	-9,7
2 Nest laveste kvartil	28,3	31,2	27,9	2,9
3 Nest høyeste kvartil	11,0	18,1	10,0	7,1
4 Høyeste kvartil	3,3	3,0	3,3	-0,3
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,9	3,4	5,1	-1,5
Øvrig befolkning	95,1	96,6	94,9	1,5
Husholdningstype				
1 Aleneboende	64,4	58,2	65,3	-6,2
2 Flerpersonhusholdning	35,6	41,8	34,7	6,2
Antall personer	1 987	237	1 750	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.6 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Telefonrekruttering³⁶. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	49,1	54,0	45,8	4,9
Kvinner	50,9	46,0	54,2	-4,9
Alder				
80–84 år	63,4	68,8	59,7	5,4
85 år eller over	36,6	31,2	40,3	-5,4
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	19,1	13,1	23,1	-6,0
Videregående	51,1	48,1	53,1	-3,0
Universitet- og høyskoleutdanning	28,7	38,6	22,2	9,9
Uoppgitt	1,1	0,3	1,6	-0,8
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,5	25,8	22,0	2,3
Østlandet ellers	28,7	28,7	28,6	0,0
Agder og Rogaland	13,1	14,1	12,4	1,0
Vestlandet	17,3	16,5	17,8	-0,8
Trøndelag	9,0	7,8	9,9	-1,2
Nord-Norge	8,4	7,1	9,3	-1,3
Inntekt				
1 Laveste kvartil	33,0	24,5	38,6	-8,5
2 Nest laveste kvartil	37,3	39,2	35,9	1,9
3 Nest høyeste kvartil	20,5	25,0	17,6	4,5
4 Høyeste kvartil	9,1	11,0	7,9	1,9
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,3	3,6	4,8	-0,7
Øvrig befolkning	95,7	96,4	95,2	0,7
Husholdningstype				
1 Aleneboende	44,6	40,5	47,3	-4,1
2 Flerpersonhusholdning	55,4	59,5	52,7	4,1
Antall personer	1 957	780	1 177	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁶ I eksperimentgrupper som ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen.

Tabell 4.7 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Ikke telefonrekruttering³⁷ I eksperimentgruppe som ikke ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,7	63,7	44,3	15,0
Kvinner	51,3	36,3	55,7	-15,0
Alder				
80-84 år	64,5	77,6	60,7	13,1
85 år eller over	35,5	22,4	39,3	-13,1
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	20,7	5,5	25,2	-15,2
Videregående	48,6	43,9	49,9	-4,7
Universitet- og høyskoleutdanning	30,2	50,6	24,3	20,4
Uoppgitt	0,5	0,0	0,6	-0,5
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,9	33,8	21,0	9,9
Østlandet ellers	29,1	24,9	30,3	-4,2
Agder og Rogaland	13,1	13,1	13,1	0,0
Vestlandet	16,7	13,5	17,7	-3,2
Trøndelag	8,7	7,2	9,2	-1,5
Nord-Norge	8,5	7,6	8,7	-0,9
Inntekt				
1 Laveste kvartil	34,1	16,0	39,4	-18,1
2 Nest laveste kvartil	35,3	33,8	35,7	-1,5
3 Nest høyeste kvartil	21,8	32,9	18,5	11,1
4 Høyeste kvartil	8,8	17,3	6,4	8,5
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,2	3,4	4,4	-0,8
Øvrig befolkning	95,8	96,6	95,6	0,8
Husholdningstype				
1 Aleneboende	47,1	36,3	50,2	-10,8
2 Flerpersonhusholdning	52,9	63,7	49,8	10,8
Antall personer	1 052	237	815	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁷ I eksperimentgrupper som ikke ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen.

Tabell 4.8 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Fått invitasjonsbrev i posten for å være med i undersøkelsen. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	48,5	55,1	44,0	6,6
Kvinner	51,5	44,9	56,0	-6,6
Alder				
80–84 år	64,4	70,2	60,4	5,8
85 år eller over	35,6	29,8	39,6	-5,8
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	19,0	12,1	23,7	-6,9
Videregående	50,0	47,5	51,8	-2,5
Universitet- og høyskoleutdanning	30,0	40,2	23,1	10,2
Uoppgitt	0,9	0,2	1,4	-0,7
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,5	26,5	21,5	3,0
Østlandet ellers	28,5	27,4	29,3	-1,1
Agder og Rogaland	13,2	14,5	12,3	1,3
Vestlandet	17,3	16,4	17,9	-0,9
Trøndelag	8,9	7,8	9,7	-1,1
Nord-Norge	8,5	7,4	9,3	-1,1
Inntekt				
1 Laveste kvartil	34,1	24,4	40,7	-9,7
2 Nest laveste kvartil	35,5	38,2	33,7	2,7
3 Nest høyeste kvartil	21,2	24,8	18,8	3,6
4 Høyeste kvartil	9,0	12,3	6,8	3,3
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	4,7	3,7	5,4	-1,0
Øvrig befolkning	95,3	96,3	94,6	1,0
Husholdningstype				
1 Aleneboende	45,7	39,6	49,9	-6,1
2 Flerpersonehusholdning	54,3	60,4	50,1	6,1
Antall personer	2 006	811	1 195	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.9 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Ikke fått invitasjonsbrev i posten for å være med i undersøkelsen. Prosent.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	49,8	60,7	46,9	10,9
Kvinner	50,2	39,3	53,1	-10,9
Alder				
80-84 år	62,6	73,8	59,7	11,2
85 år eller over	37,4	26,2	40,3	-11,2
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	21,0	8,3	24,3	-12,7
Videregående	50,5	45,6	51,8	-4,9
Universitet- og høyskoleutdanning	27,7	46,1	23,6	18,4
Uoppgitt	0,7	0,0	0,9	-0,7
Landsdel				
Oslo og Akershus	23,8	32,0	21,7	8,2
Østlandet ellers	29,4	29,6	29,4	0,2
Agder og Rogaland	12,9	11,2	13,3	-1,7
Vestlandet	16,7	13,6	17,6	-3,1
Trøndelag	9,0	7,3	9,4	-1,7
Nord-Norge	8,2	6,3	8,7	-1,9
Inntekt				
1 Laveste kvartil	31,9	15,0	36,3	-16,9
2 Nest laveste kvartil	38,6	36,9	39,0	-1,7
3 Nest høyeste kvartil	20,4	35,0	16,7	14,6
4 Høyeste kvartil	9,1	13,1	8,0	4,0
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	3,4	2,9	3,5	-0,5
Øvrig befolkning	96,6	97,1	96,5	0,5
Husholdningstype				
1 Aleneboende	45,0	39,3	46,4	-5,7
2 Flerpersonhusholdning	55,0	60,7	53,6	5,7
Antall personer	1 003	206	797	

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.10 Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen for personer 80 år og over. Alle eksperimentgrupper samlet. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	25,1	1,2	73,7	4 996
Kjønn				
Menn	31,6	1,5	66,9	2 087
Kvinner	20,4	1,0	78,5	2 909
Alder				
80–84 år	30,2	1,2	68,6	2 768
85 år eller over	18,8	1,3	80,0	2 228
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	12,8	0,8	86,4	1 383
Videregående skolenivå	25,2	1,3	73,4	2 416
Universitets- og høgskolenivå	40,6	1,6	57,9	1 144
Uoppgitt utdanning	5,7	0,0	94,3	53
Landsdel				
Oslo og Akershus	31,7	1,4	66,8	1 037
Østlandet ellers	23,7	1,2	75,1	1 466
Agder og Rogaland	26,2	1,0	72,8	692
Vestlandet	23,6	1,8	74,6	897
Trøndelag	21,9	0,9	77,2	429
Nord-Norge	18,9	0,4	80,6	475
Inntekt				
1 Laveste kvartil	16,0	0,8	83,3	2144
2 Nest laveste kvartil	27,7	1,4	70,9	1662
3 Nest høyeste kvartil	37,2	1,6	61,1	849
4 Høyeste kvartil	39,8	2,1	58,2	337
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	19,5	0,9	79,6	226
Øvrig befolkning	25,4	1,2	73,4	4 770
Husholdningstype				
1 Aleneboende	20,4	0,9	78,7	2 648
2 Flerpersonhusholdning	30,4	1,5	68,1	2 348

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.11 Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling webskjema. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	23,8	2,8	73,5	2 028
Kjønn				
Menn	29,8	2,7	67,4	995
Kvinner	17,9	2,8	79,3	1 033
Alder				
80–84 år	28,2	2,4	69,4	1 287
85 år eller over	16,1	3,4	80,6	741
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	8,8	2,7	88,5	408
Videregående skolenivå	21,1	2,8	76,2	1 015
Universitets- og høgskolenivå	39,3	2,9	57,8	588
Uoppgitt utdanning	5,9	0,0	94,1	17
Landsdel				
Oslo og Akershus	32,6	2,7	64,7	476
Østlandet ellers	20,9	2,5	76,6	593
Agder og Rogaland	24,5	2,4	73,1	253
Vestlandet	20,7	4,5	74,7	352
Trøndelag	17,6	2,2	80,2	182
Nord-Norge	20,9	1,2	77,9	172
Inntekt				
1 Laveste kvartil	12,0	2,5	85,5	674
2 Nest laveste kvartil	22,8	2,7	74,5	734
3 Nest høyeste kvartil	37,2	3,0	59,8	438
4 Høyeste kvartil	39,0	3,3	57,7	182
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	20,0	2,5	77,5	80
Ingen innvandringsbakgrunn	23,9	2,8	73,3	1 948
Husholdningstype				
1 Aleneboende	19,1	2,7	78,2	917
2 Flerpersonehusholdning	27,6	2,8	69,6	1 111

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.12 Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling Papirskjema. Prosent.

	I alt	Intervju	Frafall	Antall
I alt	100,0	54,5	45,5	981
Kjønn				
Menn	100,0	57,7	42,3	477
Kvinner	100,0	51,6	48,4	504
Alder				
80–84 år	100,0	56,6	43,4	632
85 år eller over	100,0	50,7	49,3	349
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	100,0	42,9	57,1	184
Videregående skolenivå	100,0	53,4	46,6	496
Universitets- og høghskolenivå	100,0	65,1	34,9	292
Uoppgitt utdanning	100,0	11,1	88,9	9
Landsdel				
Oslo og Akershus	100,0	53,6	46,4	235
Østlandet ellers	100,0	58,0	42,0	274
Agder og Rogaland	100,0	56,0	44,0	141
Vestlandet	100,0	54,0	46,0	163
Trøndelag	100,0	52,9	47,1	87
Nord-Norge	100,0	45,7	54,3	81
Inntekt				
1 Laveste kvartil	12,0	44,8	55,2	330
2 Nest laveste kvartil	22,8	59,8	40,2	366
3 Nest høyeste kvartil	37,2	57,0	43,0	193
4 Høyeste kvartil	39,0	62,2	37,8	90
Uoppgitt	100,0	100,0	0,0	2
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	20,0	40,8	59,2	49
Øvrig befolkning	23,9	55,3	44,7	932
Husholdningstype				
1 Aleneboende	19,1	50,3	49,7	451
2 Flerpersonehusholdning	27,6	58,1	41,9	530

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.13 Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Telefonrekruttering³⁸. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	39,9	1,4	58,7	1 957
Kjønn				
Menn	43,9	1,5	54,7	960
Kvinner	36,0	1,4	62,6	997
Alder				
80–84 år	43,3	1,2	55,5	1 240
85 år eller over	33,9	1,8	64,3	717
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	27,3	1,3	71,4	374
Videregående skolenivå	37,5	1,4	61,1	1 000
Universitets- og høgskolenivå	53,6	1,6	44,8	562
Uoppgitt utdanning	9,5	0,0	90,5	21
Landsdel				
Oslo og Akershus	43,7	1,7	54,6	460
Østlandet ellers	39,9	1,2	58,8	561
Agder og Rogaland	43,0	1,2	55,9	256
Vestlandet	38,1	2,1	59,9	339
Trøndelag	34,5	1,7	63,8	177
Nord-Norge	33,5	0,0	66,5	164
Inntekt				
1 Laveste kvartil	29,6	1,2	69,1	645
2 Nest laveste kvartil	42,0	1,6	56,4	729
3 Nest høyeste kvartil	48,5	1,0	50,5	402
4 Høyeste kvartil	48,0	2,2	49,7	179
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	32,9	1,2	65,9	85
Øvrig befolkning	40,2	1,4	58,4	1 872
Husholdningstype				
1 Aleneboende	36,2	1,1	62,7	873
2 Flerpersonehusholdning	42,8	1,7	55,5	1 084

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁸ I eksperimentgrupper som ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen.

Tabell 4.14 Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Ingen telefonrekruttering³⁹. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	22,5	2,7	74,8	1 052
Kjønn				
Menn	29,5	2,5	68,0	512
Kvinner	15,9	2,8	81,3	540
Alder				
80–84 år	27,1	2,4	70,5	679
85 år eller over	14,2	3,2	82,6	373
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	6,0	2,8	91,3	218
Videregående skolenivå	20,4	2,7	76,9	511
Universitets- og høghskolenivå	37,7	2,5	59,7	318
Uoppgitt utdanning	0,0	0,0	100,0	5
Landsdel				
Oslo og Akershus	31,9	2,0	66,1	251
Østlandet ellers	19,3	2,6	78,1	306
Agder og Rogaland	22,5	2,2	75,4	138
Vestlandet	18,2	5,1	76,7	176
Trøndelag	18,5	1,1	80,4	92
Nord-Norge	20,2	2,2	77,5	89
Inntekt				
1 Laveste kvartil	10,6	2,5	86,9	359
2 Nest laveste kvartil	21,6	2,2	76,3	371
3 Nest høyeste kvartil	34,1	3,9	62,0	229
4 Høyeste kvartil	44,1	2,2	53,8	93
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	18,2	2,3	79,5	44
Øvrig befolkning	22,7	2,7	74,6	1 008
Husholdningstype				
1 Aleneboende	17,4	3,0	79,6	495
2 Flerpersonhusholdning	27,1	2,3	70,6	557

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

³⁹ I eksperimentgrupper som ikke ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen.

Tabell 4.15 Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, innvandringskategori, inntektskvartil og husholdningstype. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	33,8	1,9	64,3	3 009
Kjønn				
Menn	38,9	1,8	59,3	1 472
Kvinner	29,0	1,9	69,2	1 537
Alder				
80–84 år	37,6	1,6	60,8	1 919
85 år eller over	27,2	2,3	70,6	1 090
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	19,4	1,9	78,7	592
Videregående skolenivå	31,7	1,9	66,4	1 511
Universitets- og høghskolenivå	47,8	1,9	50,2	880
Uoppgitt utdanning	7,7	0,0	92,3	26
Landsdel				
Oslo og Akershus	39,5	1,8	58,6	711
Østlandet ellers	32,6	1,7	65,6	867
Agder og Rogaland	35,8	1,5	62,7	394
Vestlandet	31,3	3,1	65,6	515
Trøndelag	29,0	1,5	69,5	269
Nord-Norge	28,9	0,8	70,4	253
Inntekt				
1 Laveste kvartil	22,8	1,7	75,5	1 004
2 Nest laveste kvartil	35,1	1,8	63,1	1 100
3 Nest høyeste kvartil	43,3	2,1	54,7	631
4 Høyeste kvartil	46,7	2,2	51,1	272
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	27,9	1,6	70,5	129
Øvrig befolkning	34,1	1,9	64,1	2 880
Husholdningstype				
1 Aleneboende	29,4	1,8	68,8	1 368
2 Flerpersonhusholdning	37,5	1,9	60,6	1 641

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.16 Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, innvandringskategori, inntektskvartil og husholdningstype. Livskvalitetsundersøkelsen. Ikke digitalt kontaktbar. Prosent.

	Intervju	Påbegynt	Frafall	Antall
I alt	11,9	0,3	87,8	1 987
Kjønn				
Menn	14,3	0,7	85,0	615
Kvinner	10,9	0,1	89,1	1 372
Alder				
80–84 år	13,5	0,2	86,2	849
85 år eller over	10,7	0,3	89,0	1 138
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	7,8	0,0	92,2	791
Videregående skolenivå	14,5	0,4	85,1	905
Universitets- og høgskolenivå	16,3	0,4	83,3	264
Uoppgitt utdanning	3,7	0,0	96,3	27
Landsdel				
Oslo og Akershus	14,7	0,6	84,7	326
Østlandet ellers	10,9	0,3	88,8	599
Agder og Rogaland	13,4	0,3	86,2	298
Vestlandet	13,4	0,0	86,6	382
Trøndelag	10,0	0,0	90,0	160
Nord-Norge	7,7	0,0	92,3	222
Inntekt				
1 Laveste kvartil	9,9	0,0	90,1	1 140
2 Nest laveste kvartil	13,2	0,5	86,3	562
3 Nest høyeste kvartil	19,7	0,5	79,8	218
4 Høyeste kvartil	10,8	1,5	87,7	65
Innvandringsbakgrunn				
Innvandrere i alt	8,2	0,0	91,8	97
Øvrig befolkning	12,1	0,3	87,6	1 890
Husholdningstype				
1 Aleneboende	10,8	0,0	89,2	1 280
2 Flerpersonhusholdning	14,0	0,7	85,3	707

Kilde: Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg C: Spørreskjema frafallsundersøkelsen og telefonrekruttering CATI

Gruppe A: 80 år og eldre med kontaktinformasjon i KRR				
Gruppe	Undergruppe	Kontaktmodus	Svarmodus	Antall
A1	A1_1 = eksperimentgruppe 4	Brev per post og brev i Altinn	Webskjema → Telefon rekruttering	250
	A1_2 = eksperimentgruppe 3	Brev i Altinn		250
A2	A2_1 = eksperimentgruppe 5	Brev per post og brev i Altinn	Papirskjema → Telefon rekruttering	500
A3	A3_1 = eksperimentgruppe 7	Brev per post og brev i Altinn	Telefon rekruttering → Web	250
	A3_2 = eksperimentgruppe 6	Brev i Altinn		250
A4	A4_1 = eksperimentgruppe 8	Kun brev per post	Telefon rekruttering → Papirskjema	250
	A4_2 = eksperimentgruppe 9	Brev per post og brev i Altinn		250
A5	A5_1 = eksperimentgruppe 2	Brev per post og brev i Altinn	Web	550
	A5_2 = eksperimentgruppe 1	Brev i Altinn		528
Totalt				3 078
Gruppe B: 80 år og eldre uten kontaktinformasjon i KRR				
Gruppe	Undergruppe	Kontaktstrategi	Svarmodus	Antall
B1	B1_1 = eksperimentgruppe 11	Brev per post	Papirskjema → Telefon rekruttering	500
B2	B2_1 = eksperimentgruppe 12	Brev per post	Telefon rekruttering → Papirskjema	500
B3	B3_1 = eksperimentgruppe 10	Brev per post	Web	1 094
Totalt				2 094
Totalt A+B				5 172

Gruppe A: 80 år og eldre med kontaktinformasjon i KRR				
Undergruppe	Kontaktstrategi	Kontaktstrategi tekst	Svarmodus	Svarmodus tekst
A1_1 = eksperiment-gruppe 4	Brev per post og brev i Altinn	'Vi har sendt deg et brev i posten og brev i meldingsboksen din i Altinn.	Webskjema → Telefon rekruttering	I Altinn-brevet kan du trykke på en lenke som tar deg til undersøkelsen. Det er helt trygt å svare. En annen mulighet er å skrive inn lenken som du finner i papirbrevet i en nettleser og logger på med bankid. Dette er også helt trygt.
A1_2 = eksperiment-gruppe 3	Brev i Altinn	'Vi har sendt deg et brev i meldingsboksen din i Altinn.		
A2_1 = eksperiment-gruppe 5	Brev per post og brev i Altinn		Papirskjema → Telefon rekruttering	
A3_1 = eksperiment-gruppe 7	Brev per post og brev i Altinn		Telefon rekruttering → Web	
A3_2 = eksperiment-gruppe 6	Brev i Altinn	'Vi har sendt deg et brev i meldingsboksen din i Altinn.		
A4_1 = eksperiment-gruppe 8	Kun brev per post		Telefon rekruttering → Papirskjema	
A4_2 = eksperiment-gruppe 9	Brev per post og brev i Altinn			
A5_1 = eksperiment-gruppe 2	Brev per post og brev i Altinn		Web	
A5_2 = eksperiment-gruppe 1	Brev i Altinn			
Gruppe B: 80 år og eldre uten kontaktinformasjon i KRR				
Undergruppe	Kontaktstrategi		Svarmodus	
B1_1 = eksperiment-gruppe 11	Brev per post		Papirskjema → Telefon rekruttering	
B2_1 = eksperiment-gruppe 12	Brev per post		Telefon rekruttering → Papirskjema	
B3_1 = eksperiment-gruppe 10	Brev per post		Web	

(Hvis intervjuer klarer å overtale IO til å prøve likevel, vil skjema være åpent for IO, men IO vil ikke få flere påminnelser).

Om IO ønsker å svare på web skjema, sett IO til overføring til web. Om ikke IO ønsker/kan svare på web skjema, så start intervju om hvorfor IO ikke ønsker å svare på Livskvalitet web skjema.

Innled

- 1 Intervju (Overtalelse / Hvorfor IO ikke ønsker å være med i livskvalitet)
- 2 Ikke svar

4 Avtale

5 Frafall, avgang, **overføring til web,**

I steget etter overføring til web bør det markeres at IO sier at papirskjema er på vei (Det lager jeg instruks til intervjuerne om):

Kode 85: Har allerede sendt inn Papirskjema / Webskjema

Samtykke

Samtykker du til å være med på en undersøkelse hvor jeg stiller deg tre spørsmål i telefonen nå?

1 Ja -> får opp spørsmålene

2 Nei -> ferdig

e4 A1_1: Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema. Denne kan lagres i ringebildet (Intervjumelding).

START VED SVAR:

Spm_1_Telefonrekruttering_e4_A1_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema. Vi har sendt deg et brev i posten og brev i meldingsboksen din i Altinn. I Altinn-brevet kan du trykke på en lenke som tar deg til undersøkelsen. Det er helt trygt å svare. En annen mulighet er å skrive inn lenken som du finner i papirbrevet i en nettleser og logger på med bankid. Dette er også helt trygt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Høres dette greit ut?

1 Ja -> ferdig

2 Nei -> Spm_2

3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 **Hvorfor høres ikke dette greit ut?**

Flere kryss mulig

<>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.

<>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.

<>Sykdom eller dårlig helse

<> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?**

1 Ja

2 Nei

Spm_5: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på papir?**

1 Ja

2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E3 A1_2:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1_Telefonrekruttering_e3_A1_2

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema.

Vi har sendt deg et brev i meldingsboksen din i Altinn. I Altinn-brevet kan du trykke på en lenke som tar deg til undersøkelsen. Det er helt trygt å svare. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Høres dette greit ut?

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 **Hvorfor høres ikke dette greit ut?**

- Flere kryss mulig
- <>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.
- <>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.
- <>Sykdom eller dårlig helse
- <> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: **Kunne du blitt med på Livskvalitetsundersøkelsen hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_5: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på papir?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E5 A2_1:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1_Telefonrekruttering_e5_A2_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema.

Vi har sendt deg et brev i posten og brev i meldingsboksen din i Altinn. Når du har fylt ut papirskjema, så returnerer du det til oss i vedlagte svarkonvolutt.

Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Høres dette greit ut?

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 Hvorfor høres ikke dette greit ut?

Flere kryss mulig

<>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.

<>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.

<>Sykdom eller dårlig helse

<> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?

1 Ja

2 Nei

Spm_4: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på web?

1 Ja

2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E7 A3_1:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1_Telefonrekruttering_e7_A3_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema.

Vi har sendt deg et brev i posten som snart kommer til deg, og vi vil også sende brev i meldingsboksen din i Altinn. I Altinn-brevet kan du trykke på en lenke som tar deg til undersøkelsen. Det er helt trygt å svare. En annen mulighet er å skrive inn lenken som du finner i papirbrevet i en nettleser og logger på med bankid. Dette er også helt trygt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Spm_1 Høres dette greit ut?

1 Ja

2 Nei -> Spm_2

3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 Hvorfor høres ikke dette greit ut?

Flere kryss mulig

<>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.

<>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.

<>Sykdom eller dårlig helse

<> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?

1 Ja

2 Nei

Spm_5: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på papir?

1 Ja

2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E6 A3_2:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1_Telefonrekruttering_e6_A3_2

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et webskjema.

Vi vil snart sende deg et brev i meldingsboksen din i Altinn. I Altinn-brevet kan du trykke på en lenke som tar deg til undersøkelsen. Det er helt trygt å svare. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Spm_1 **Høres dette greit ut?**

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 **Hvorfor høres ikke dette greit ut?**

- Flere kryss mulig
- <>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.
- <>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.
- <>Sykdom eller dårlig helse
- <> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_5: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på papir?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E8 A4_1:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR

Spm_1_Telefonrekruttering_e8_A4_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema.

Vi har sendt deg et brev i posten som snart vil komme til deg. Når du har fylt ut papirskjema, så returnerer du det til oss i vedlagte svarkonvolutt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Spm_1 Høres dette greit ut?

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 Hvorfor høres ikke dette greit ut?

- Flere kryss mulig
- <>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.
- <>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.
- <>Sykdom eller dårlig helse
- <> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_4: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på web?

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E9 A4_2:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR

Spm_1 _Telefonrekruttering_e9_A4_2

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Vi har sendt deg et brev i posten som snart kommer til deg, og vi vil også sende brev i meldingsboksen din i Altinn. Når du har fylt ut papirskjema, så returnerer du det til oss i vedlagte svarkonvolutt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Høres dette greit ut?

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 Hvorfor høres ikke dette greit ut?

- Flere kryss mulig
- <>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.
- <>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.
- <>Sykdom eller dårlig helse
- <> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_4: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på web?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E11 B1_1:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1 _Telefonrekruttering_e11_B1_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen ved å svare på et papirskjema.

Vi har sendt deg et brev i posten. Når du har fylt ut papirskjema, så returnerer du det til oss i vedlagte svarkonvolutt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Høres dette greit ut?

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 **Hvorfor høres ikke dette greit ut?**

Flere kryss mulig

<>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.

<>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.

<>Sykdom eller dårlig helse

<> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_4: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på web?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

E12 B2_1:

Det er viktig at gruppenavnet står i ringebildet, slik at intervjuerne vet hva de skal si når de treffer IO på telefonen.

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema. Denne kan lagres i ringebildet.

START VED SVAR:

Spm_1 _Telefonrekruttering_p12_B2_1

Vi ønsker at du deltar i undersøkelsen om Livskvalitet ved å svare på et papirskjema.

Vi har sendt deg et brev i posten som snart vil komme til deg. Når du har fylt ut papirskjema, så returnerer du det til oss i vedlagte svarkonvolutt. Det er viktig at du er med og svarer på undersøkelsen om Livskvalitet, slik at vi også kan få kunnskap om hvordan eldre har det.

Spm_1 **Høres dette greit ut?**

- 1 Ja
- 2 Nei -> Spm_2
- 3 Vet ikke -> Spm_3

Spm_2 **Hvorfor høres ikke dette greit ut?**

- Flere kryss mulig
- <>Jeg forstår ikke dette. Dette blir for vanskelig for meg.
- <>Ikke digital / kommer ikke inn i Altinn /bankid-problemer. Har ikke PC / smarttelefon.
- <>Sykdom eller dårlig helse
- <> Annet, vanlige nektegrunner

Spm_3: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne blitt intervjuet på telefon?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Spm_4: **Kunne du blitt med på undersøkelsen om Livskvalitet hvis du kunne få svare på web?**

- 1 Ja
- 2 Nei

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare!

Vedlegg D: Utsendingstekster

Eksempel på digitalt brev i Altinn for webrespondenter.

Du er invitert til å delta i Livskvalitetsundersøkelsen 2025

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører nå en nasjonal undersøkelse om livskvalitet, og du er trukket ut til å delta. I undersøkelsen ønsker vi å få informasjon om hvordan befolkningen opplever egen livskvalitet. Vi spør blant annet om helse, sosiale relasjoner, arbeid, legning, hverdag og livssyn, og hvor fornøyde de er med ulike sider av livet.

Du kan svare på undersøkelsen på bokmål, nynorsk, engelsk, polsk, litauisk eller arabisk.

Hvordan svare på undersøkelsen

Gå inn på <https://svare.ssb.no> for å svare på undersøkelsen. Der logger du inn via ID-porten. Du kan lese mer om undersøkelsen på <https://www.ssb.no/livskvalitet-svar>

Svarene dine er viktige

Du er én av ca. 40 000 personer fra 18 år og oppover som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til å sikre gode og pålitelige resultater om livskvalitet i Norge.

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk, og vi offentliggjør aldri enkelt svar.
- Fram til resultatene fra undersøkelsen blir publisert, kan du trekke deg og be om at svarene dine blir slettet. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og husstanden din fra registre SSB allerede har tilgang til. For deg gjelder det opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om arbeid og yrke fra Skatteetaten og Nav, eventuell innvandringsgrunn fra UDI og informasjon om bosituasjon fra Kartverket. For deg og husstanden din gjelder det opplysninger fra Folkeregisteret og opplysninger om inntekt, gjeld, trygder og stønader fra Skatteetaten, Nav og Gjeldsregisteret.
- Vi anonymiserer alle opplysningene om deg og husstanden din innen 1. april 2026.

Kontakt oss på

- e-post: <<link: {'svar@ssb.no'|mailto:svare@ssb.no?subject=Livskvalitet:' +navn+', '+intervjuObjektId}>>
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Eksempel på papirbrev til webrespondenter.

Du er invitert til å delta i Livskvalitetsundersøkelsen 2025

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører nå en nasjonal undersøkelse om livskvalitet, og du er trukket ut til å delta. I undersøkelsen ønsker vi å få informasjon om hvordan befolkningen opplever egen livskvalitet. Vi spør blant annet om helse, sosiale relasjoner, arbeid, legning, hverdag og livssyn, og hvor fornøyde de er med ulike sider av livet.

Du kan svare på undersøkelsen på bokmål, nynorsk, engelsk, polsk, litauisk eller arabisk.

Hvordan svare på undersøkelsen

Skriv inn <https://svare.ssb.no> i en nettleser for å svare på undersøkelsen. Der logger du inn via ID-porten.

Svarene dine er viktige

Du er én av ca. 40 000 personer fra 18 år og oppover som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til å sikre gode og pålitelige resultater om livskvalitet i Norge.

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk, og vi offentliggjør aldri enkeltvar.
- Fram til resultatene fra undersøkelsen blir publisert, kan du trekke deg og be om at svarene dine blir slettet. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og husstanden din fra registre SSB allerede har tilgang til. For deg gjelder det opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om arbeid og yrke fra Skatteetaten og Nav, eventuell innvandringsgrunn fra UDI og informasjon om bosituasjon fra Kartverket. For deg og husstanden din gjelder det opplysninger fra Folkeregisteret og opplysninger om inntekt, gjeld, trygder og stønader fra Skatteetaten, Nav og Gjeldsregisteret.
- Vi anonymiserer alle opplysningene om deg og husstanden din innen 1. april 2026.

Du finner mer informasjon om undersøkelsen på <https://www.ssb.no/livskvalitet-svar>

Kontakt oss på

- e-post: svare@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Eksempel på papirbrev til papirrespondenter.

Du er invitert til å delta i Livskvalitetsundersøkelsen 2025

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører nå en nasjonal undersøkelse om livskvalitet, og du er trukket ut til å delta. I undersøkelsen ønsker vi å få informasjon om hvordan befolkningen opplever egen livskvalitet. Vi spør blant annet om helse, sosiale relasjoner, arbeid, legning, hverdag og livssyn, og hvor fornøyde de er med ulike sider av livet.

Du kan svare på undersøkelsen på bokmål, nynorsk, engelsk, polsk, litauisk eller arabisk.

Hvordan svare på undersøkelsen

Du svarer på undersøkelsen ved å fylle ut papirskjemaet du nå har fått, og returnerer det i svarkonvolutten som er vedlagt. Du kan hoppe over spørsmål du ikke vil svare på, men vi ønsker at du prøver å svare på flest mulig av spørsmålene. Det er viktig at du sender papirskjemaet tilbake til SSB selv om du ikke har svart på alle spørsmålene.

Svarene dine er viktige

Du er én av ca. 40 000 personer fra 18 år og oppover som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til å sikre gode og pålitelige resultater om livskvalitet i Norge.

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk, og vi offentliggjør aldri enkelt svar.
- Fram til resultatene fra undersøkelsen blir publisert, kan du trekke deg og be om at svarene dine blir slettet. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og husstanden din fra registre SSB allerede har tilgang til. For deg gjelder det opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om arbeid og yrke fra Skatteetaten og Nav, eventuell innvandringsgrunn fra UDI og informasjon om bosituasjon fra Kartverket. For deg og husstanden din gjelder det opplysninger fra Folkeregisteret og opplysninger om inntekt, gjeld, trygder og stønader fra Skatteetaten, Nav og Gjeldsregisteret.
- Vi anonymiserer alle opplysningene om deg og husstanden din innen 1. april 2026.

Du finner mer informasjon om undersøkelsen på <https://www.ssb.no/livskvalitet-svar>

Kontakt oss på

- e-post: svaer@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Eksempel på digital påminning i Altinn til webrespondent som har snakket med intervjuer i telefonrekrutteringen:

Vi trenger fortsatt svarene dine i Livskvalitetsundersøkelsen 2025

Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger fortsatt svarene dine i undersøkelsen om livskvalitet. Etter avtale med intervjuer sender vi deg en siste påminnelse om å delta. Vi trenger virkelig flere svar, og vi håper du vil ta deg tid til å delta.

Hvordan svare på undersøkelsen

Gå inn på <https://svare.ssb.no> for å svare på undersøkelsen. Du kan bli bedt om å logge inn via ID-porten.

Svarene dine er viktige

Svarene dine vil bidra til å lage god og pålitelig statistikk om livskvalitet i Norge. Vi sammenligner livskvaliteten i ulike grupper, for eksempel unge og gamle, menn og kvinner og personer som er i og utenfor arbeid.

Har du spørsmål?

Kontakt oss på

- e-post: svar@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Vedlegg E: Eksempler på SMS tekster

Generelt om sending av SMS

Vi sendte SMS ca. 15 minutter etter at informasjonsmateriell ble sendt via Altinn, de heter her **Hovedutsending Altinn**. Det ble sendt påminninger om å delta i undersøkelsen til de som ikke svarte, disse heter her **påminning**. Disse henvendelsene ble sendt både på SMS og i Altinn og hver for seg. I tillegg ble det sendt egen påbegynt-SMS til respondentene som hadde begynt å svare på spørreskjemaet på web, men som ikke hadde fullført. Der ble respondentene bedt om å fullføre spørreskjemaet på web.

De som ikke hadde informasjon i KRR eller hadde reservert seg fra å bli kontaktet, fikk alle brev i posten. Alle respondentene som verken hadde e-postadresse eller telefonnummer registrert i KRR fikk tilsendt informasjonsbrev per post. Respondenter som var reservert i KRR og som vi hadde mobilnummer til fikk påminnelser via SMS. Hvilken eksperimentgruppe respondentene tilhørte, bestemte hvilke varianter av utsendingene de skulle få.

Eksempler på SMS-tekster

Hovedutsending Altinn (ikke fått brev i posten, webrespondenter)

Til <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger dine svar i undersøkelsen om Livskvalitet. En invitasjon med mer informasjon om undersøkelsen og hvordan du svarer er sendt til deg via Altinn. Du kan svare på undersøkelsen her <https://svare.ssb.no>. Ta gjerne kontakt på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svar@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Hovedutsending Brev (fått brev i posten, webrespondenter)

Til <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger dine svar i undersøkelsen om Livskvalitet. En invitasjon med informasjon om undersøkelsen og hvordan du svarer er sendt til deg per post. Du kan også svare direkte her <https://svare.ssb.no>. Ta gjerne kontakt på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svar@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse (webrespondent)

Hei! Det er fremdeles mulig å svare på undersøkelsen om Livskvalitet. Vi tillater oss derfor å sende deg en påminnelse om å delta. For å svare går du inn på <https://svare.ssb.no> der kan du bli bedt om å logge inn via ID-porten. Hvis du lurer på noe, kan du sende spørsmål til svare@ssb.no. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

Påminnelse (webrespondent som har snakket med intervjuer)

Hei! Vi viser til samtale med intervjuer og sender deg lenke til å svare på undersøkelsen om Livskvalitet. For å svare går du inn på <https://svare.ssb.no> Hvis du foretrekker kan du gå inn via lenke i brevet vi har sendt deg i Altinn. Du kan sende spørsmål til svare@ssb.no hvis det er noe du lurer på. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 3.13	Svarprosent i eksperimentgrupper med personer som er digitalt kontaktbare. Prosent	29
Figur 3.14	Svarprosent i eksperimentgrupper med personer som ikke er digitalt kontaktbare. Prosent	30
Figur 5.1	Aldersfordeling, for populasjon, papir-, web- og telefonrespondenter. Prosent.....	38
Figur 5.2	Andel menn og kvinner, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent.	39
Figur 5.3	Aleneboende, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent.....	40
Figur 5.4	Utdanningsnivå, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent.....	40
Figur 5.5	Inntektskvartiler, for populasjon, papir- og webrespondenter. Prosent	41
Illustrasjon 6.1	Fremstilling av spørsmålsbatteri om tilfredshet med livet, på papir.	51
Illustrasjon 6.2	Fremstilling av spørsmålsbatteri om tilfredshet med livet, på web.	51
Illustrasjon 6.3	Fremstilling av spørsmål om tilfredshet med livet, på web. Stor skjerm til venstre og liten skjerm til høyre.	52
Illustrasjon 6.4	Fremstilling av spørsmål om tilfredshet med livet, på papir.....	52
Figur 6.1	Andel som bor sammen med noen og har barn, basert på selvrapport og register, for papir- og webrespondenter. Vektete tall. Prosent	58
Figur 6.2	Andel som svarer ja på spørsmål som krever vurdering, på papir og web. Vektete tall. Prosent.....	59
Figur 6.3	Andel som har svart ja på sensitive spørsmål, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent.....	60
Figur 6.4	Svar på spørsmål om hyppighet av kontakt med familie og venner, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent	62
Figur 6.5	Svar på spørsmål om hyppighet av ulike aktiviteter, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent	63
Figur 6.6	Svar på spørsmål om mestring, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent	64
Figur 6.7	Svar på spørsmål om bekymring, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent	64
Figur 6.8	Svar på spørsmål om psykiske plager (HSCL), for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent.....	65
Figur 6.9	Svar på spørsmål om tilfredshet med livet, for respondenter på papir og web. Vektete tall. Prosent.....	66
Figur 6.10	Sumskår på SWLS, fordelt etter om man har nedsatt funksjonsevne. Vektete tall.	67
Figur 6.11	Gjennomsnittlig tilfredshet med fysisk helse, fordelt etter nedsatt funksjonsevne. Vektete tall.	69
Figur 3.1	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent	90
Figur 3.2	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 2. Prosent	91
Figur 3.3	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 3. Prosent	92
Figur 3.4	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 4. Prosent	93
Figur 3.5	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent	94
Figur 3.6	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 6. Prosent	95
Figur 3.7	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent	96
Figur 3.8	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent	97
Figur 3.9	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 9. Prosent	98
Figur 3.10	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 10. Prosent	99
Figur 3.11	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 11. Prosent	100
Figur 3.12	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 12. Prosent	101

Tabellregister

Tabell 1.1	Oversikt over eksperimentgruppene. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Kontaktstrategi. Svarmodus.....	10
Tabell 2.1	Antall svar fordelt på språk. Livskvalitetsundersøkelsen. For de som har svart på web.	15
Tabell 2.2	Svartid webskjema for ulike aldersgrupper i gjennomsnitt og median	16
Tabell 2.3	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over. Totalt.....	17
Tabell 2.4	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Totalt.	18
Tabell 2.5	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Totalt.	18
Tabell 2.6	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling webskjema.	19
Tabell 2.7	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling papirskjema.....	19
Tabell 2.8	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling webskjema.	20
Tabell 2.9	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, ikke digitalt kontaktbare. Svarmodus: Selvutfylling papirskjema.....	20
Tabell 2.10	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer telefonrekruttering. Totalt.	20
Tabell 2.11	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer ikke telefonrekruttering. Totalt.	21
Tabell 2.12	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer postalt brev. Totalt.	21
Tabell 2.13	Nøkkeltall for Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen, personer 80 år og over, digitalt kontaktbare. Kontaktstrategi inkluderer ikke postalt brev. Totalt.	21
Tabell 3.1	Oversikt over eksperimentgruppene. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Totalt. Bruttoutvalg og svarprosent.	24
Tabell 5.1	Demografiske variabler for personer 80 år og eldre, i populasjon og ulike respondentgrupper. Uvektede tall. Gjennomsnitt og prosent.....	39
Tabell 5.2	Digitalt kontakthinformasjon og kontaktstrategi blant utvalg og respondenter, etter svarmodus. Prosent.....	43
Tabell 5.3	Fordeling av demografiske variabler, etter digital kontakt, for bruttoutvalg. Gjennomsnitt og prosent.....	43
Tabell 5.4	Fordeling av demografiske variabler, etter rekrutteringsmåte, for digitalt kontaktbare webrespondenter. Gjennomsnitt og prosent	44
Tabell 5.5	Demografiske variabler for papir- og webrespondenter i alt og avgrenset til de digitalt kontaktbare. Uvektede tall. Gjennomsnitt og prosent	45
Tabell 5.6	Demografiske variabler for papir- og webrespondenter. Uvektede og vektete tall. Gjennomsnitt og prosent.....	47
Tabell 6.1	Fordeling av demografiske variabler mellom papir- og webrespondenter (digitalt kontaktbare), uvektede og vektete tall. Gjennomsnitt og prosent.	56
Tabell 6.2	Gjennomsnittsskår på ulike spørsmål med 11-punkts skala, fordelt etter svarmodus. Gjennomsnitt	68
Tabell 7.1	Helse og funksjonsevne for papir- og webrespondenter, i alt og digitalt kontaktbare. Prosent.	73
Tabell 7.2	Sosial kontakt for papir- og webrespondenter, i alt og avgrenset til digitalt kontaktbare. Gjennomsnitt og prosent.	74
Tabell 7.3	Helseindikatorer blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Prosent.....	75

Tabell 7.4	Sosial kontakt for eldre, fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, blant papirrespondenter. Prosent.....	76
Tabell 8.1	Tilfredshet med ulike livsområder blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Gjennomsnitt og prosent.....	79
Tabell 8.2	Mening og mestring blant eldre fordelt etter om de er digitalt kontaktbare, for papirrespondenter. Gjennomsnitt og prosent.	80
Tabell 3.2	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent	90
Tabell 3.3	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 1. Prosent	90
Tabell 3.4	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 2. Prosent	91
Tabell 3.5	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 2. Prosent.	91
Tabell 3.6	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 3. Prosent.	92
Tabell 3.7	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 3. Prosent.	92
Tabell 3.8	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 4. Prosent.	93
Tabell 3.9	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 4. Prosent.	93
Tabell 3.10	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent.	94
Tabell 3.11	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 5. Prosent.	94
Tabell 3.12	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 6. Prosent.	95
Tabell 3.13	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 6. Prosent.	95
Tabell 3.14	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent.	96
Tabell 3.15	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 7. Prosent.	96
Tabell 3.16	Svarprosent fordelt på kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent.	97
Tabell 3.17	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder, eksperimentgruppe 8. Prosent.	97
Tabell 3.18	Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Eksperimentgruppe 9. Prosent.	98
Tabell 3.19	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Eksperimentgruppe 9. Prosent.	98
Tabell 3.20	Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Eksperimentgruppe 10. Prosent.	99
Tabell 3.21	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder. Eksperimentgruppe 10. Prosent.	99
Tabell 3.22	Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Eksperimentgruppe 11. Prosent.	100
Tabell 3.23	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Eksperimentgruppe 11. Prosent.	100
Tabell 3.24	Svarprosent fordelt på kjønn og alder. Eksperimentgruppe 12. Prosent.	101
Tabell 3.25	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn og alder. Eksperimentgruppe 12. Prosent.	101
Tabell 4.1	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Totalt. Prosent.	102
Tabell 4.2	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Prosent.	103
Tabell 4.3	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment i	

	Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling webskjema. Prosent.	104
Tabell 4.4	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling papirskjema. Prosent.	105
Tabell 4.5	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, inntekt, innvandrerbakgrunn og husholdningstype. Eksperiment Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Ikke digitalt kontaktbar. Prosent.	106
Tabell 4.6	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Telefonrekruttering. Prosent.	107
Tabell 4.7	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Ikke telefonrekruttering I eksperimentgruppe som ikke ble forsøkt oppringt av intervjuer for å bli rekruttert til å svare på undersøkelsen. Prosent.	108
Tabell 4.8	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Fått invitasjonsbrev i posten for å være med i undersøkelsen. Prosent. ...	109
Tabell 4.9	Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen 2025 for personer 80 år og over. Digitalt kontaktbar. Ikke fått invitasjonsbrev i posten for å være med i undersøkelsen. Prosent.	110
Tabell 4.10	Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Eksperiment i Livskvalitetsundersøkelsen for personer 80 år og over. Alle eksperimentgrupper samlet. Prosent.	111
Tabell 4.11	Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling webskjema. Prosent.	112
Tabell 4.12	Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Svarmodus: Selvutfylling Papirskjema. Prosent.	113
Tabell 4.13	Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Telefonrekruttering. Prosent.	114
Tabell 4.14	Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Kontaktstrategi: Ingen telefonrekruttering. Prosent.	115
Tabell 4.15	Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, innvandringskategori, inntektskvartil og husholdningstype. Livskvalitetsundersøkelsen. Digitalt kontaktbar. Prosent.	116
Tabell 4.16	Intervju, påbegynt og frafall fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, innvandringskategori, inntektskvartil og husholdningstype. Livskvalitetsundersøkelsen. Ikke digitalt kontaktbar. Prosent.	117

Vedlegg F: Papirskjema

Livskvalitetsundersøkelsen 2025

Generell livskvalitet

Først kommer noen spørsmål om hvordan du har det og hvordan du opplever livet ditt.

1 Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet ditt for tiden?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Svært
fornøyd

2 Alt i alt, i hvilken grad opplever du at det du gjør i livet er meningsfylt?

Ikke meningsfylt
i det hele tatt

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Svært
meningsfylt

3 Alt i alt, hvor fornøyd tror du at du vil være med livet ditt om fem år fra nå?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Svært
fornøyd

4 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om livet ditt?

	Helt uenig	Uenig	Litt uenig	Verken uenig eller enig	Litt enig	Enig	Helt enig
På de fleste måter er livet mitt slik jeg ønsker det	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Livsbetingelsene mine er svært gode	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er fornøyd med livet mitt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Så langt har jeg fått det viktigste jeg har ønsket i livet mitt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvis jeg kunne leve livet på nytt, ville jeg nesten ikke forandret på noe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5 Hvor ofte opplever du vanligvis å være ...

	Aldri										Hele tiden
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
... interessert i det du holder på med?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... opplukt i det du gjør?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... entusiastisk i det du holder på med?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken uenig eller enig	Litt enig	Helt enig
Jeg har lite kontroll over det som hender meg	☐	☐	☐	☐	☐
Noen av problemene jeg har kan jeg rett og slett ikke løse	☐	☐	☐	☐	☐
Det er lite jeg kan gjøre for å forandre sider ved livet mitt som er viktige	☐	☐	☐	☐	☐
Hva som hender meg i framtiden er avhengig av meg selv	☐	☐	☐	☐	☐
Hvis jeg virkelig bestemmer meg kan jeg gjøre nesten hva som helst	☐	☐	☐	☐	☐

Helse

De neste spørsmålene handler om din fysiske og psykiske helse.

7 Hvordan vurderer du din egen helse alt i alt?

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig

8 Hvor fornøyd er du med din fysiske helse?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

9 Hvor fornøyd er du med din psykiske helse?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

10 Har du noen langvarige sykdommer eller helseproblemer som har vart eller forventes å vare i minst 6 måneder? Ta også med sykdommer eller problemer som er sesongbetonte eller som kommer og går.

- Ja
- Nei

- 11** Har du helseproblemer som begrenser deg i daglige aktiviteter som folk vanligvis gjør?
Vil du si at du opplever ...

- ... store begrensninger? } → Gå til **12**
 ... noen begrensninger? }
 ... ingen begrensninger? → Gå til **13**

- 12** Har disse begrensningene vart i seks måneder eller mer?

- Ja
 Nei

- 13** Kryss av for det som best beskriver helsen din i dag. **Har du smerter eller ubehag?**

- Ingen smerter eller ubehag
 Litt smerter eller ubehag
 Middels sterke smerter eller ubehag
 Sterke smerter eller ubehag
 Svært sterke smerter eller ubehag

- 14** Har det i løpet av de siste 12 månedene hendt at du har latt være å gå til tannlegen selv om du har hatt behov for det?

- Ja, hatt behov uten å gå til tannlegen → Gå til **15**
 Nei, gått til tannlegen ved behov → Gå til **16**
 Har ikke hatt behov for å gå til tannlegen → Gå til **16**

- 15** Hva var hovedgrunnen til at du ikke gikk til tannlege?

- Hadde ikke råd
 Hadde ikke tid
 Problemer med transport
 Lang venteliste
 Tannlegeskrekk
 Avventet situasjonen
 Ingen god tannlege tilgjengelig
 Andre årsaker

16 Har du noen form for funksjonsnedsettelse?

- Ja → Gå til **17**
- Nei → Gå til **19**
- Ønsker ikke å svare → Gå til **19**

17 Begrenser dette deg i ditt daglige liv? Vil du si at du opplever ...

- ... **store begrensninger**
- ... **moderate begrensninger**
- ... **små begrensninger**
- ... **ingen begrensninger**

18 Hvilken type funksjonsnedsettelse er dette?

Du kan oppgi flere svar.

- Problemer med syn/hørsel/tale, eller lese-/skrivevansker
- Psykiske problemer
- Nedsatt bevegelsesevne, eller problemer med rygg, armer, hender, ben eller føtter
- Kronisk utmattelse eller fatigue
- Annet

Følelser, tanker og holdninger

Nå kommer noen spørsmål om tanker, følelser og holdninger.

19 Vil du stort sett si at folk flest er til å stole på, eller at en ikke kan være for forsiktig når en har med andre å gjøre?

Kan ikke være for forsiktig

Folk flest er til å stole på

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20 Nedenfor finner du ulike plager og problemer som man av og til har.

Hvor mye har hvert enkelt problem plaget deg eller vært til besvær i løpet av de siste 14 dagene?

	Ikke plaget	Litt plaget	Ganske mye plaget	Veldig mye plaget
Nervøsitet eller indre uro	☐	☐	☐	☐
Plutselig frykt uten grunn	☐	☐	☐	☐
Stadig redd eller engstelig	☐	☐	☐	☐
Søvnproblemer	☐	☐	☐	☐
Følelse av håpløshet med tanke på fremtiden	☐	☐	☐	☐
Nedtrykt eller tungsindig	☐	☐	☐	☐
Følelse av ensomhet	☐	☐	☐	☐
Mye bekymret eller urolig	☐	☐	☐	☐

21 Tenk på hvordan du har følt deg de siste 7 dagene. **I hvilken grad var du ...**

	Ikke i det hele tatt										I svært stor grad
	↓										↓
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
... glad?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... bekymret?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... nedfor eller trist?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... irritert?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... engasjert?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... rolig og avslappet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... engstelig?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... stresset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... takknemlig?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Delvis uenig	Delvis enig	Helt enig	Helt umulig å svare
Man bør alltid sette hensynet til andre foran egne ønsker	☐	☐	☐	☐	☐
Vi bør løse problemene i vårt eget land før vi bruker penger på å hjelpe folk i andre land	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg savner en del materielle goder for å kunne leve slik jeg ønsker	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg liker å prøve alt som gir meg et rikere indre liv	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kunne godt tenke meg en kjedelig jobb, bare den er godt betalt	☐	☐	☐	☐	☐

23 I hvilken grad bekymrer du deg for klimaendringer?

- Ikke bekymret i det hele tatt
- Litt bekymret
- Ganske bekymret
- Veldig bekymret

Sosial kontakt

De neste spørsmålene handler om relasjoner.

24 Hvor enig er du i påstandene nedenfor?

	Helt uenig	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Helt enig
	↓												↓
Mine sosiale relasjoner er støttende og givende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25 Hvor enig er du i påstandene nedenfor?

	Helt uenig												Helt enig
	↓												↓
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Hvor ofte føler du deg isolert fra andre?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor ofte føler du at du savner noen å være sammen med?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor ofte føler du deg utenfor?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26 Bor du sammen med noen?

Ja —————> Gå til **27**

Nei —————> Gå til **28**

27 Er du gift eller samboende?

Ja, gift/registrert partner —————> Gå til **29**

Ja, samboende —————> Gå til **29**

Nei —————> Gå til **28**

28 Har du kjæreste?

Ja —————> Gå til **29**

Nei —————> Gå til **30**

29 Hvor fornøyd er du med forholdet til din partner?

Ikke fornøyd i det hele tatt													Svært fornøyd
↓													↓
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30 Har du barn? Du definerer selv hvem du anser som dine barn, og kan for eksempel inkludere din partners barn.

Ja —————> Gå til **31**

Nei —————> Gå til **33**

31 Hvor mange barn har du?

 barn

32 Hvor fornøyd er du med forholdet til ditt/dine barn?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

33 De neste spørsmålene handler om ditt kjønn og din seksuelle orientering.

Hvilket kjønn identifiserer du deg som?

- Mann
- Kvinne
- Ikke-binær
- Annen kjønnsidentitet
- Ønsker ikke å svare

34 Hvilket kjønn ble du registrert som ved fødsel?

- Mann
- Kvinne
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

35 Nå kommer et spørsmål om seksuell orientering. **Hvilken kategori beskriver deg?**

- Heterofil
- Homofil
- Lesbisk
- Bifil
- Panfil
- Skeiv
- Aseksuell
- Flytende
- Annen seksuell orientering
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

36 Hvilket kjønn føler du deg seksuelt tiltrukket av?

- Menn
- Kvinner
- Menn og kvinner
- Kjønn er ikke relevant
- Føler ingen seksuell tiltrekning
- Føler ikke seksuell tiltrekning lenger
- Annen seksuell orientering
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

37 Hvor ofte er du sammen med familie? Regn ikke med de som du bor sammen med.

- Daglig
- Hver uke, men ikke daglig
- Hver måned, men ikke ukentlig
- Noen ganger i året
- Sjeldnere
- Har ingen nær familie

38 Hvor mange står deg så nær at du kan regne med dem hvis du får store personlige problemer? Regn ikke med de som du bor sammen med.

- Ingen
- 1 eller 2
- 3 til 5
- 6 eller flere

39 Hvor fornøyd er du med forholdet du har til vennene dine?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

- 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
-

40 **Hvor ofte er du sammen med gode venner?** Regn ikke med medlemmer av din egen familie.

- Daglig
- Hver uke, men ikke daglig
- Hver måned, men ikke ukentlig
- Noen ganger i året
- Sjeldnere
- Har ingen gode venner

Livshendelser

41 **Har noe av det følgende hendt deg, og i så fall når skjedde det?**

Du kan sette flere kryss hvis det har skjedd flere ganger.

	Ja, siste 12 måneder	Ja, 1-5 år siden	Ja, mer enn 5 år siden	Nei
Opplevd et samlivsbrudd	☐	☐	☐	☐
Mistet noen nære i dødsfall	☐	☐	☐	☐
Hatt alvorlige økonomiske problemer	☐	☐	☐	☐
Selv vært utsatt for en alvorlig fysisk sykdom eller skade	☐	☐	☐	☐
Opplevd at en av dine nærmeste har vært alvorlig syk eller blitt utsatt for skade	☐	☐	☐	☐
Fått eget barn med alvorlig og varig funksjonsnedsettelse/sykdom	☐	☐	☐	☐
Fått omsorgsansvar for pleietrengende i nær familie	☐	☐	☐	☐
Blitt utsatt for fysisk vold	☐	☐	☐	☐
Blitt utsatt for trussel om vold	☐	☐	☐	☐
Blitt tvunget eller forsøkt tvunget til seksuell omgang	☐	☐	☐	☐
Blitt fornedret eller ydmyket over lengre tid	☐	☐	☐	☐
Blitt arbeidsledig	☐	☐	☐	☐

42 Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, kommentarer eller lignende?

Ja → Gå til **43**

Nei → Gå til **44**

43 Hvor ofte har du blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet de siste 12 månedene?

Ukentlig

Månedlig

Noen ganger i løpet av året

En enkeltstående hendelse

Økonomi

De neste spørsmålene handler om din/din husholdnings økonomi.

44 Hvor fornøyd er du med din økonomiske situasjon?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

45 Har du/husholdningen mulighet til å klare en uforutsett utgift på 22 000 kroner i løpet av en måned, uten å måtte ta opp ekstra lån eller motta hjelp fra andre?

Ja

Nei

46 Tenk på den samlede inntekten til alle i husholdningen din. Hvor lett eller vanskelig er det for deg / dere å få pengene til å strekke til i det daglige med denne inntekten?

Svært vanskelig

Vanskelig

Forholdsvis vanskelig

Forholdsvis lett

Lett

Svært lett

47 Har du/dere råd til ...

Ja Nei

... å betale for en ukes ferie utenfor hjemmet i året?

... å spise kjøtt, fisk eller variert og sunn vegetarkost annenhver dag?

... å holde boligen passe varm?

... å bytte ut møbler dersom de er utslitte?

48 I hvilken grad bekymrer du deg for din fremtidige økonomiske situasjon?

- Ikke bekymret i det hele tatt
- Litt bekymret
- Ganske bekymret
- Veldig bekymret

49 Jobbet du noe forrige uke? Vi er interessert i alt betalt arbeid, helt ned til en time i uka.

- Ja
- Nei

50 Går du på skole eller studerer?

- Ja
- Nei

Bolig og nærmiljø

Så følger noen spørsmål om boligen din og nærmiljøet ditt.

51 Hvor fornøyd er du med boligen din?

Ikke fornøyd i det hele tatt

Svært fornøyd

- 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
-

52 Hvor fornøyd er du med stedet (strøket/bygda/bydelen) du bor?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

53 Eier eller leier du/dere boligen du/dere bor i?

- Eier
- Leier eller disponerer på annen måte

54 Hvordan passer størrelsen på boligen for deg/dere, synes du den er...

- ... passe stor
- ... for liten
- ... for stor

55 Har du/dere problemer med ...

Ja Nei

- ... råte i vinduer eller i gulv der du/dere bor?
- ... tak som lekker, fukt i vegger eller i gulv? ...
- ... at det er for lite dagslys i boligen?

56 Når du/dere oppholder deg/dere inne i boligen, har du/dere problemer med ...

Ja Nei

- ... støy fra naboer eller annen støy utenfra, f.eks. fra trafikk, industri eller anlegg?
- ... Støv, lukt eller annen forurensning i området rundt boligen på grunn av trafikk, industri eller bedrifter?

57 I hvilken grad føler du at du hører til på stedet der du bor?

Ingen tilhørighet

Sterk tilhørighet

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

58 Hører det hage til boligen? Inkluder også felles hage som [du/dere] deler med andre.

Ja

Nei

59 Finnes det et område som kan brukes til lek og rekreasjon innen 200 meter fra boligen?

Ja

Nei

60 Alt i alt, hvor trygg føler du deg når du er ute og går i nærmiljøet?

Ikke trygg i det hele tatt

Svært trygg

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

61 Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet?

Ja

Nei

62 Har du den siste tiden vært urolig for å bli utsatt for vold eller trusler når du går ute alene der du bor?

Svært urolig

Noe urolig

Ikke urolig

Samfunn og rettigheter

De neste spørsmålene handler om samfunn og rettigheter.

63 I hvilken grad vil du si at det politiske systemet i Norge gir folk som deg innflytelse på det myndighetene gjør?

Ikke i det hele tatt

I svært stor grad

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

64 Hvor trygg er du på at det offentlige gir deg den hjelpen du trenger?

Ikke trygg i det hele tatt

Svært trygg

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ved sykdom eller skade	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ved uførhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ved alderdom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ved arbeidsledighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

65 Har du i løpet av de siste 12 måneder opplevd å bli behandlet dårligere enn andre på grunn av ...

	Ja	Nei
... alder?	☐	☐
... kjønn?	☐	☐
... helseproblemer, sykdom, skade?	☐	☐
... funksjonsnedsettelse?	☐	☐
... etnisk bakgrunn?	☐	☐
... hudfarge?	☐	☐
... religion/livssyn?	☐	☐
... politiske holdninger?	☐	☐
... seksuell identitet?	☐	☐
... annen grunn, usikker grunn?	☐	☐

Hverdag og fritid

Nå kommer noen spørsmål om hverdag og fritid.

66 Hvor fornøyd er du med tiden du har til rådighet til å gjøre ting du liker?

Ikke fornøyd
i det hele tatt

Svært
fornøyd

↓

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

↓

67 Hvor ofte har du så mye å gjøre på hverdager at det er vanskelig å rekke alt som må gjøres?

- Daglig
- Et par dager i uka
- En dag i uken
- Et par dager i måneden
- Sjeldnere eller aldri

68 Omtrent hvor ofte gjør du det følgende i fritiden?

	Daglig	Hver uke, men ikke daglig	Hver måned, men ikke hver uke	Noen ganger i året	Sjeldnere	Aldri
Trener eller er fysisk aktiv slik at du blir andpusten eller svett	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Går på kino, teater, konserter eller kunstutstillinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deltar i aktiviteter i en klubb, forening eller organisasjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deltar i gudstjeneste eller andre religiøse møter	☐	☐	☐	☐	☐	☐

69 Tenk på en vanlig hverdag. Hvor lang tid bruker du på følgende?

	Ikke noe tid	Under 30 minutter	30 minutter - 1 time	1-2 timer	2-3 timer	Mer enn 3 timer
Se på TV/filmer/serier/Youtube	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiale medier (Facebook, Instagram eller lignende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

70 Har du i løpet av de siste 12 måneder utført noe frivillig arbeid for en organisasjon, klubb eller forening?

- Ja → Gå til **71**
- Nei → Gå til **72**

71 Omtrent hvor mange timer vil du si at du brukte på frivillig arbeid siste 12 måneder? Kryss av for om timene er oppgitt i per uke, per måned eller per år.

timer

- per uke
- per måned
- per år

72 Vil du si at du tilhører eller føler deg knyttet til en bestemt religion eller trosretning?

Ja —————> Gå til **73**

Nei —————> Gå til **74**

73 Hvilken religion eller trosretning er det?

Kristendom / en kristen trosretning

Islam / en muslimsk trosretning

Hinduisme / en hinduistisk trosretning

Buddhisme / en buddhistisk trosretning

Jødedom / en jødisk trosretning

Annen religion/annen trosretning

74 Har du drukket alkohol siste 12 måneder?

Ja —————> Gå til **75**

Nei —————> Gå til **76**

75 I løpet av de siste 12 måneder, hvor ofte har du drukket så mye alkohol at du har følt deg tydelig beruset?

Hver dag

Nesten hver dag

Hver uke

Hver måned

Sjeldnere

Aldri

76 Har du kjæledyr?

Ja —————> Gå til **77**

Nei —————> Avslutt

77 Hva slags kjæledyr har du? Flere svar er mulig.

Hund

Katt

Annet

Tusen takk for at du svarte på undersøkelsen!

